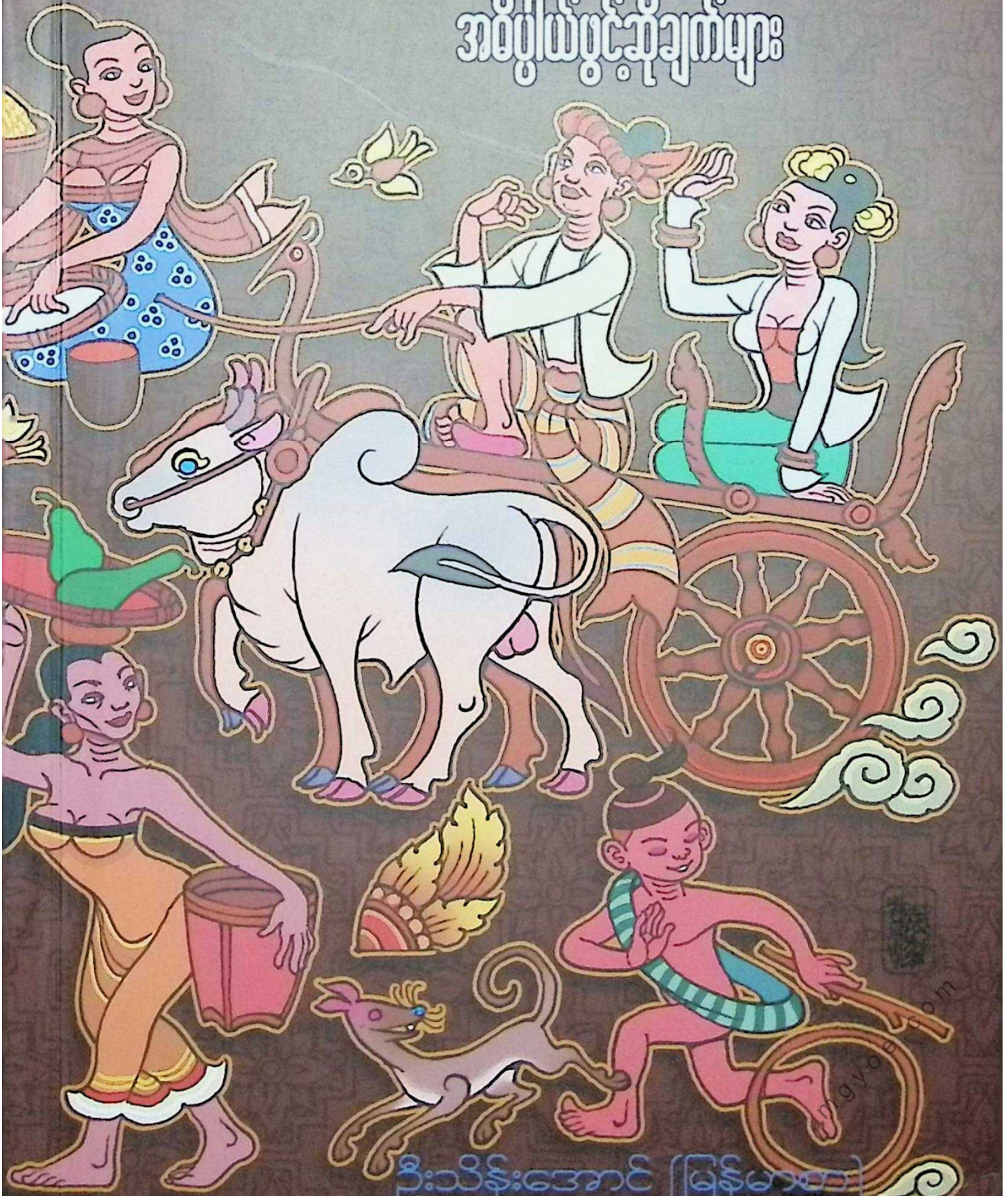
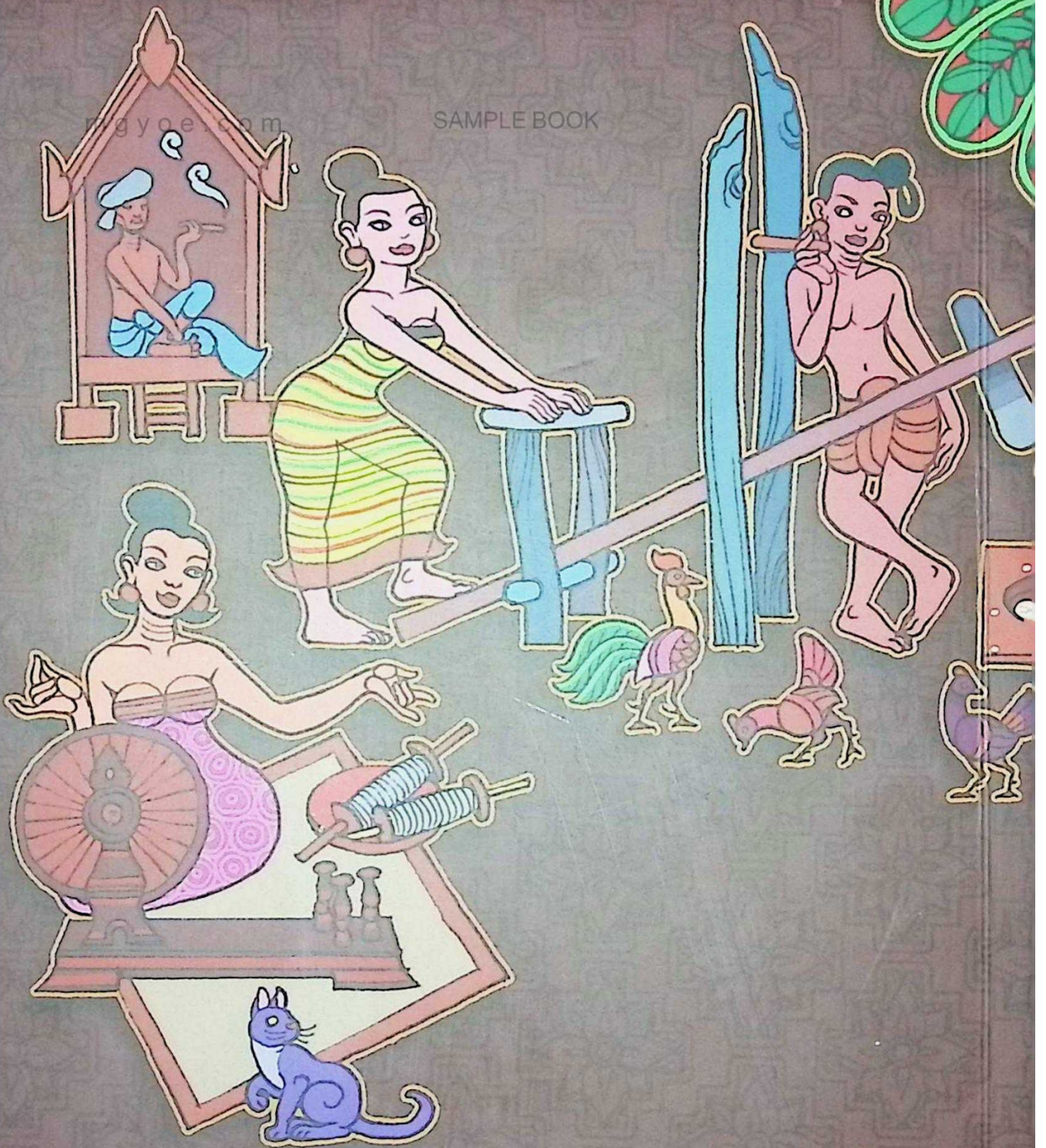

မြန်မာစကားပုံနှင့်

ဆိုရိုးစကား

အဓိပ္ပါယ်ပွင့်ဆိုချက်များ

မြန်မာစကားပုံနှင့်
ဆိုရိုးစကား

အိပျီယံပွင့်ဆူချက်များ

ဦးသိန်းဒေအင်
(မြန်မာစာ)

ISBN 9789997137890

9 789997 137890
MMK 9,000.00

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်အိတ်ရည်ထွန်း၊ ဂျူတီစာပေ (၀၂၀၇၇)၊
အမှတ်(၄၉၉)၊ ၆-လွှာ(က)၊ ဓမ္မာရုံလမ်း၊
(၁၀)ရပ်ကွက်၊ လှိုင်မြို့နယ်။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးသန်းဌေးလေး၊ သိန်းသန်းလော်ပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၁၀၁)
၃၁ လမ်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်။

ပုံနှိပ်ခြင်း

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ၊ ပထမအကြိမ်။
အုပ်ရေ - ၅၀၀

ထုတ်ဝေသည့်စာအုပ်ကတ်တလောက်အညွှန်း (CIP)

၃၉၀-၂၀၉၉၅၀

သိန်းအောင်၊ ဦး၊ (မြန်မာစာ)

မြန်မာစကားပုံနှင့် ဆိုရိုးစကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ / ဦးသိန်းအောင်(မြန်မာစာ)။

-- ရန်ကုန်၊ ဂျူတီစာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၂၅။

၄၁၇ စာ၊ ၂၁ စင်တီ။

၁။ မြန်မာစကားပုံများ

(၁) မြန်မာစကားပုံနှင့် ဆိုရိုးစကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

မာတိကာ

- ကျမ်းဦးစကား ၃

၁။ က-အက္ခရာ စကားပုံများ၊ ၅
 က-အက္ခရာ စကားပုံများမှ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် ၁၉

၂။ ခ-ဂ-ဃ-င အက္ခရာများ၏ စကားပုံများ၊ ၅၅
 ခ-ဂ-ဃ-င အက္ခရာတို့မှ စကားပုံအဓိပ္ပာယ်နှင့် ဖွင့်ဆိုချက်များ ၇၁

၃။ စ-ဆ-ဇ-ဈ-ည အက္ခရာ စကားပုံများ၊ ၉၉
 စ-ဆ-ဇ-ဈ-ည အက္ခရာများ၏ စကားပုံအဓိပ္ပာယ်နှင့် ဖွင့်ဆိုချက်များ ၁၁၉

၄။ တ-ထ-ဒ-ဓ-န အက္ခရာများ၏ စကားပုံများ၊ ၁၄၃
 တ-ထ-ဒ-ဓ-န အက္ခရာများ၏ စကားပုံအဓိပ္ပာယ်နှင့် ဖွင့်ဆိုချက်များ ၁၇၁

၅။ ပ-ဖ-ဗ-ဘ-မ အက္ခရာများ၏ စကားပုံများ၊ ၂၀၃
 ပ-ဖ-ဗ-ဘ-မ အက္ခရာများ၏ စကားပုံအဓိပ္ပာယ်နှင့် ဖွင့်ဆိုချက်များ ၂၃၉

၆။	ယ-ရ-လ-ဝ-သ အက္ခရာများ၏ စကားပုံများ၊	၂၇၉
	ယ-ရ-လ-ဝ-သ အက္ခရာများ၏	
	စကားပုံအဓိပ္ပာယ်နှင့် ဖွင့်ဆိုချက်များ	၃၁၁
၇။	ဟ-ဠ-အ-ဣ-ဥ အက္ခရာများ၏ စကားပုံများ	၃၅၇
	ဟ-ဠ-အ-ဣ-ဥ အက္ခရာများ၏ စကားပုံအသုံးအနှုန်း	၃၈၅

ကျမ်းဦးစကား

စကားပုံဟူသည်ကား... စကားနှင့် ပုံပမာကို တွဲစပ်၍ ပုံခိုင်းနှိုင်း ပြောဆိုကြသော စကားဖြစ်သည်။ ဘာသာစကား စတင်ပေါ်စဉ်က တည်းမှ ယခုတိုင် စကားပုံကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုကြသည်။ လူပညာရှိ၊ ရဟန်းပညာရှိ အသီးသီးမှလည်း ရှေးရှေးကပင် စကားပုံကို ပြုစုခဲ့ကြသည်မှာ ယနေ့ခေတ်တိုင် ဖြစ်သည်။ အစဉ်အလာ စကားပုံများအပြင် ခေတ်၊ စနစ် စကားပုံအသစ်အဆန်းများလည်း ပေါ်ပေါက်လာဆဲဖြစ်သည်။

ဤ မြန်မာစကားပုံနှင့် ဆိုရိုးစကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ စာအုပ်ပါ စကားပုံနှင့် ဆိုရိုးစကားအဓိပ္ပာယ်တို့မှာ ရှေးပညာရှိ အသီးသီးတို့၏ ကျမ်းကြီးကျမ်းငယ်များမှ တိုက်ဆိုင်စိစစ်၊ ရွေးချယ်ရေးသားပြုစုထားသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။ ဦးစားပေးအနေဖြင့် ကျမ်းလေးမည်စိုးသဖြင့် လူပတ်ဝန်းကျင်တွင် အသုံးများသော စကားပုံများကိုသာ ရွေးချယ်ပြုစုထားကြောင်း အသိပေးအပ်ပါသည်။

ရှေးရှေးက ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိ အသီးသီးတို့၏ ထွက်ရှိပြီး စာအုပ်စာတမ်းများအား ကိုးကားခွင့်ရသည့်အတွက် များစွာ ကျေးဇူးတင်ရှိပြီး ယင်းအတွက် ဦးနှိမ်ပန်ဆင် ဂါရဝပြုပါကြောင်း ကမ္မည်းမှတ်တမ်း ပြုအပ်ပါသည်။

လေးစားစွာဖြင့်
ဦးသိန်းအောင် (မြန်မာစာ)

က-အက္ခရာ စကားပုံများ

- ကချင်လျက် လက်နာ
- ကစားသမား စကားမတည်
- ကဆုန်မိုးသေး မြက်သားမွေး
- ကဆုန်-နယုန်၊ မိုးသိမ့်သိမ့်တုန်
- ကရုဏာလွန်သော် ဒေါသဖြစ်
- ကရွတ်ကင်းလျှောက်သလို
- ကလိမ်စေ့ငြိမ်းဆင်
- ကာလပြောင်းပြန်၊ မိန်းမနောက်ပိုး
- ကာလဝိပါက် နောက်ပိုးတက်
- ကာလံ-ဒေသံ-အဂ္ဂံ-ခနံ
- ကာမကျူးမွဲ၊ သေသောက်ကျူးလဲ
- ကုဋိအိမ်သာပျက်၊ အပြင်ခက်
- ကုသိုလ်ကံပေးမရသေး၊ နှောင့်နှေးဗျာပါမရှိရာ
- ကုသိုလ်ဖန်-မိမာန်အသင့်၊ ဘုံအသင့်
- ကုသိုလ်လည်းရ၊ ဝမ်းလည်းဝ
- ကုသိုလ်တစ်ပဲ၊ ငရဲတစ်ပိဿာ

- ကဲ့ရဲ့ခုနစ်ရက်၊ ချီးမွမ်းခုနစ်ရက်
- ကိုယ့်ကိုသူနိုင်၊ သူ့ကိုနိုင်သူပေါ်
- ကိုယ့်ကိုယ်သာ ကိုယ်အချစ်ဆုံး
- ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီး
- ကိုယ့်စေတနာ ကိုယ့်အကျိုးပေးလိမ့်
- ကိုယ့်တပ် ကိုယ်ပြန်နင်းသလို
- ကိုယ့်ထမင်းကိုယ်စား၊ ကြီးတော်နွားကျောင်း
- ကိုယ့်ဖင်ကိုယ်မနိုင်ဘဲနှင့် ပဲကြီးဟင်းသောက်ချင်
- ကိုယ့်ပေါင်ကိုယ် လှန်ထောင်းသလို
- ကိုယ့်မေဓာရီမှ သူ့မေဓာရီ
- ကိုယ့်မေတ္တာရီမှ သူ့မေတ္တာရီ
- ကိုယ့်လက်ခုပ်ထဲကရေ၊ သွန်လိုသွန် မှောက်လိုမှောက်
- ကိုယ့်ဝန်ကိုယ်ထမ်း၊ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်သွား
- ကိုယ့်အထုပ် ကိုယ်ဖြေသလို
- ကိုယ်တင်သည့်စစ်ကဲ၊ ကိုယ်ချလို့မရ
- ကိုယ်တွေ့ကြုံမှ ယုံကြည်ရ
- ကိုယ်တွေ့ကြုံ၊ သက်လုံကောင်းရ
- ကိုယ်ထင် ခုတင်ရွှေနန်း
- ကိုယ်ထွေးသည့်တံတွေး၊ ကိုယ်ပြန်မျိုသလို
- ကိုယ်နှင့်နှိုင်း မရိုင်း
- ကိုယ်နှင့်အတူ-ချစ်သူမရှိ
- ကိုယ့်မချီ-အမိသော်လည်း သားတော်ခဲ
- ကိုယ်မွေးသည့်မျောက်က ကိုယ့်ပြန်ခြောက်
- ကိုယ်ရေးကြုံက သက်လုံကောင်းမှ
- ကိုယ်ရိပ်ပမာ ထပ်ကြပ်ပါ
- ကိုယ်ချင်းစာလေ့ မှားမတွေ့
- ကင်းခြေများ ခြေတစ်ချောင်းပြုတ်လည်း အသွားမပျက်
- ကင်းမကောင်း လှေသားပြော၊ သူကြီးမကောင်း ရွာသားပြော

- ကောင်းတာလုပ်သည့်အခါ ချီးမွမ်းသံမကြား၊ မကောင်းတာလုပ်သည့်အခါ ကဲ့ရဲ့သံကြားရ။
- ကောက်သင်းကောက်သူက အနှံ့ကြီးကြိုက်သလို
- ကောက်နှောင်းဆင်စာ၊ သားနှောင်းကျွန်ရာ
- ကောင်းတူဆိုးဖက်
- ကောင်းမှန်းသိ၊ သာအိတစွတ်စွတ်
- ကောင်းတာလုပ် ကောင်းကျိုးစံ၊ ဆိုးတာလုပ် ဆိုးကျိုးစံ
- ကိစ္စမြားမြောင် လူတို့ဘောင်
- ကုန်းခါမှ ဖုံးသမျှပေါ်
- ကုန်းလည်းပိုးသေး၊ လျှောလည်းချသေး
- ကပ်စေးနဲ့၊ ကော်တရာ
- ကတ်မယ့်ကတ် အပ်ကိုဦးပဲ့ထမ်း
- ကမ္ဘာပျက်ခါနီးမှ လူဖြစ်ရသလို
- ကမ္ဘာကြေသော်လည်း ဥဒါန်းမကျေ
- ကမ္ဘာမီးလောင် သားကောင်ချနင်း
- ကမ္ဘာဦးသူတို့ နေနှင့်လကို တောင့်တသလို
- ကမ္မဋ္ဌာန်းကျင့်ပျက် အပြင်ခက်
- ကံကောင်းသည့်ခွေး ပြေးရင်းချေးပုံဟပ်မိ
- ကံကောင်းမှ ဖားလောင်း ဖားဖြစ်
- ကံကောင်းလျှင်တစ်ချက်၊ အကြံကောင်းလျှင်တစ်သက်
- ကံချွန်တော့ လူမွန်ဖြစ်
- ကံဆိုးမသွားရာ မိုးလိုက်လို့ရွာ
- ကံဆိုးမိုးမှောင်
- ကံတူအကျိုးပေး
- ကံမကောင်း၊ အကြောင်းမလှ
- ကံမနိုင် သံတိုင်အိမ်ဆောက်သော်လည်း ကံမှောက်လျှင်ကျိုး
- ကံမရှိ-ဉာဏ်ရှိတိုင်းမဲ့
- ကံကိုယုံ၍ ဆူးပုံမနင်းနှင့်

- ကျွဲကူး ရေပါ
- ကျွန်စုပ်တဲ့ သရက်စေ့လို
- ကျွန်ဝယ်ရာ အဆစ်ပါ
- ကျွန်အောက် သပေါက်
- ကျွန်းကိုင်းမှို ကိုင်းကျွန်းမှို
- ကြွေတစ်လက် ကြက်တစ်ခုန့်
- ကြွေးတင် ကျွန်ဖြစ်
- ကြွက်စုတ် ရေနစ်သလို
- ကြွက်မနိုင် ကျိမီးနှင့်ရှို့
- ကြွက်သေတစ်ခု အရင်းပြု
- ကမ္ဘာပျက်ခါနီးမှ လူဖြစ်ရသလို
- ကရုဏီယနှင့် ဆွမ်းစား၊ အံ့သွားဗထက်မြိုက်လိုက်ပြီ
- ကလေးရှက်ကငို၊ လူကြီးရှက်ကရယ်
- ကလေးငိုချင်-ရွှင်
- ကလေးနှင့်မျောက် အတူထား၊ ကလေးမသာ မျောက်မသာဆော့သလို
- *ကတုံးပေါ် ထိပ်ကွက်
- ကမြင်းလို့ပြောင် အချည်နှောင်ခံရ
- ကပျက်-ယပျက်။ (ကဖြစ်-ယဖြစ်)
- ကမ္ဘာမီးလောင်ရာ ရေနံခွက်ကထတောက်
- ကရားကရေလွတ်သကဲ့သို့ တတွတ်တွတ်နှင့်
- က-ရိုးမကဘဲ ဆန်း၍က၊ နှပ်ပစ်ခံရ။
- ကာလမှာဦး-ပြီးရော
- ကညာဖြူရွှ၊ ဣတ္ထိယ၊ ရူပကောင်းလျက်၊ ဆံထုံးဖျက်သလို
- ကတွတ်ပေါက် ဗျိုင်းစောင့်သလို
- ကဆုန်ကျက်ကျက် မုရင်းတက်
- ကုသိုလ်တစ်ပဲ၊ ငရဲတစ်ပိဿာ
- ကုဋ္ဌဝါဏီဧကုန်သည်မဲ့၊ အစဉ်းလဲလွန်၍ သူများကျွန်ဖြစ်ရသလို

* ခေါင်းတုံး

- ကော်လည်းကော်၊ ထည့်လည်းထည့်၊ ပွဲစားလို
- ကံရှိမှပေါ်ထင်၊ ဉာဏ်ရှိမှမြော်မြင်
- ကံသာယုံသည့် ငါးလို
- ကံထမ်းလာတာ မမြင်ရ၊ လုံထမ်းလာတာမြင်ရ
- ကံမကောင်းတော့ ဖယောင်းတောင် သစ်စေးဖြစ်ရသလို
- ကံမကောင်း အကြောင်းမသင့်ဆိုသလို
- ကံကုသိုလ်ဆိုင်သော်လည်း မပိုင်စားရ ဆိုသလို
- ကံငင်ရာ ခုတင်ရွှေ
- ကောက်သော် မစားလောက်၊ ဖြောင့်သော် မစားနိုင်
- ကောက်ညှင်းကမစေး၊ ဆန်ကြမ်းကစေးသည်
- ကောင်းကင်မီးလောင်၊ တိမ်တောင်ပျားစွဲ
- ကောင်းတော့ ထန်းပင်ချောင်း၊ တူရွင်းစောင်းထိုးခံရတော့ ထန်းစေ့
မှုတ်
- ကောင်းမှန်းသိတော့ ရွှေအိတ်စွတ်စွတ်။ (သာအိတ်စွတ်စွတ်)
- ကိုယ်ကကျူး၊ ကိုယ့်ဒူးတောင်မှ မယုံရ
- ကောက်ပင်ရိတ်လှီးသလို
- ကောင်းလျှင်စံ၊ ဆိုးလျှင်ခံ
- ကိုယ့်အတတ်နှင့် ကိုယ်စူး
- ကိုက်မနိုင် ခဲမရ
- ကုန်ရှုံးတော့တစ်ခေါက်၊ လင်ကုန်ရှုံးတော့ တစ်သက်လုံးမှောက်
- ကိုင်းတော မီးလောင်သလို
- ကိုယ့်ငါးချဉ် ကိုယ်ချဉ်
- ကိုယ်နှစ်သက်က ထန်းပလပ်နတ်ရုပ်ထင်
- ကိုယ့်စိတ်နှင့်နှိုင်း မရိုင်း
- ကိုယ့်ဝမ်းနာ ကိုယ်သာသိ
- ကိုယ့်ရှူး ကိုယ့်ပတ်
- ကိုယ့်ထက်သာ မနာလို
- ကိုယ့်ကြက် ကိုယ်သတ်စားသလို

- ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ဖော် မသူတော်ခုနစ်ပါး
- ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ဖော် သူတော်စင်ခုနစ်ပါး
- ကိုယ်မလှ ကိုယ်မမြင်၊ သူမလှ ငါရယ်ချင်
- ကိုယ့်မျက်ချေး ကိုယ်မမြင်၊ သူ့မျက်ချေး ကိုယ်မြင်
- ကိုယ်ဝယ်မချို၊ ပင်ပန်းဘိက၊ အမိမှသော်လည်း၊ သားတော်ခဲ
- ကောင်းကင်ထက် လက်ငှေ့ထိုးသလို
- ကိုယ့်မုတ္တမမှ ကိုယ်မနိုင်ဘဲနှင့် တစ်ခရိုင်ကူးချင်သလို
- ကိုယ့်ဖိနပ်ကို ဖုတ်စားသလို
- ကုပ်ကုပ်နေ တစ္ဆေမှတ်သလား
- ကိုယ်ကောင်း၊ ခေါင်းဘယ်မှမရွေ့နိုင်
- ကုန်ချင်းတူ၍ အတောင်းမှားဆိုသလို
- ကုန်ကလို ငိုကာတောင်း၊ ပေးသောသူကား မပေးနိုင်၊ စားသောသူကား မစားလောက်။
- ကုန်းသမားကို မထားကောင်း၊ အလောင်းစင်စစ် ဖြစ်သည့်တိုင် အောင် ကျိုးမဲ့ဆောင်။
- ကောင်းလျှင်ကံရှင်၊ အမှုသာလိုရင်း ဆိုသလို
- ကိုယ်ကိုချုပ်သော်လည်း၊ နှုတ်မစောင့်ခြင်းကြောင့် ဘေးတွေ့ရ
- ကိုယ်နှုတ်လောက်လင်၊ ပြုတတ်ချင်၊ လျင်လျင်ဆေးဥပဒ်တွေ့
- ကိုယ်တွင်ရောဂါ၊ ကပ်ရောက်လာ၊ အနာမရင့်ပါစေနှင့် အနာရင့်က သက်တမျှ၊ ရှိတတ်ပါလေစွ။
- ကိုးတောင်ထိပ်ပိတ်၊ ငြမ်းမှာအိပ်၍၊ ပေလိပ်မိုးသို့ပျံ
- ကွန်လေးသစ်ကွင်းနှင့် ငါးစင်းကိုအုပ်၍မမိနိုင်။
- ကွမ်းသီးကြိုက် တောင်ငူပို့။
- ကျ-မြေကြီး၊ တက်-ရွှေထီး (သေမြေကြီး၊ ရှင်ရွှေထီး)
- ကျတိုင်းလည်း ကုန်း၍မကောက်နှင့်၊ ရတိုင်းလည်း သုံး၍မဖျောက်နှင့်။
- ကျတိုင်းကုန်း၍ကောက်က လူရယ်သည်၊ ရတိုင်းသုံး၍ဖျောက်က ဖြူလွယ်သည်။

- ကြာရိုးကြာစွယ်ကိုမြင်၊ ရေတိမ်ရေနက်ကိုသိရမည်။
- ကြာရှည်စားမယ့်သွား အရိုးကြည့်ရှောင်
- ကြာကြာဝါးမှ ခါးမှန်းသိ
- ကျီစားသန် ရန်ဖြစ်တတ်
- ကျီးကို ဘုတ်ရိုသေ၊ ဘုတ်ကို ကျီးရိုသေ
- ကျီးအမတ်ရဲစွမ်း၊ ဥဒါန်းမကျေနိုင်
- ကျီးကို လူမိသလို
- ကျီးကန်းမျက်စိ၊ တောင်ကြည့်မြောက်ကြည့်
- ကျီးကန်းတစ်ကောင် လော်မာ၍ ကျီးများစွာပျက်ရသလို
- ကျီးကန်းကို သူကောင်းမြောက်၊ ချေးခြောက်ကောက်စား
- ကျီးနှင့်ခင်ပုပ်၊ ရန်ဘက်ကြီးလုပ်သလို
- ကျီးကန်းမျိုးလို၊ ကိုယ့်ဥမှကိုယ်မှတ်သည်
- ကျူပင်ခုတ် ကျူငုတ်မှမကျန်ရ
- ကျေးဇူးမတင် လင်မရ၊ ကျေးဇူးတင်မှ လင်ရသည်။
- ကျေးသား လှောင်အိမ်ချိုင့်သွင်းသလို
- ကျေးဇူးရှင် ကျေးစွပ်သလို
- ကျေးလိမ္မာအတွက်ကြောင့်၊ ကိုးကျိပ် ကိုးယောက်သော မင်းတို့ အသက်ချမ်းသာသလို
- ကြွေးတင် ရှင်ဘုရင်ဆပ်လိမ့်
- ကျွေးတုံ့ကျွေးလှည့်၊ မွေးတုံ့မွေးလှည့်
- ကျေးကျွန်ရိုင်းသော် အမှုကျယ်၏။
- ကြေးနှင့်မဝယ်၊ ကျွန်မမယ်(မည်)
- ကျွဲနွားရိုင်းသော် ကြိုးတိုင်လည်၏။
- ကျွဲနှစ်ကောင်ခတ်သည့်ကြား မြေစာပင်မခံနိုင်
- ကျွဲပါးစောင်းတီး
- ကျွဲချိုလိမ်၊ လူနံပိန်
- ကျောချမှ ဓားပြမှန်းသိ
- ကျော်တော့ လှေသူကြီးနှင့်၊ ညားတော့ လှေထိုးသားနှင့်

- ကြံကိုအရင်း၊ ဆန်ကိုဆန်ရင်း
- ကြံကိုဝယ်၍ စုပ်ပါလေဆို၊ ပိန်းဥကိုဝယ်လို့စား၍ သွားချေးတက်
- ကျားမရဲ-တစ်၊ လူမရဲ-ဟစ်
- ကျားမြီးကို ဆွဲရသလို
- ကျားကိုသစ်ငုတ်လုပ်
- ကျားကြီးရင် ခြေရာကြီး
- ကျားသနားမှ နွားချမ်းသာ
- ကျားနေမြဲ၊ ပိုနေမြဲ (ပိုနေမြဲ၊ ကျားနေမြဲ)
- ကျားရဲရာမီးထည့်၍ အိပ်ရသလို
- ကျားရဲရာ ကြမ္မာမယိုးသာ
- ကျားကြောက်လို့ ရှင်ကြီးကိုး၊ ရှင်ကြီးကျားထက်ဆိုး
- ကျားကြောက်လို့ ကျောင်းအောက်ခို၊ ကျောင်းနေပုဂ္ဂိုလ် ကျားထက်ဆိုး
- ကျားကိုက်လို့ သေပါတယ်ဆို၊ နာတာရှည်လားမေး
- ကျားသေမှ လူစွမ်းကောင်းပေါ်သည်
- ကျားဆရာ ကြောင်၊ ကြောင်ဆရာကြွက်
- ကြက်စံပါးစား၊ ထရံဒဏ်သင့်ဆိုသလို
- ကြက်ကောင်း ကြိုးမကွာ
- ကြက်နာ၍ ဟူးရာမေး၊ ကျွဲကိုသတ်၍တင်သလို
- ကြက်နှစ်ဖလည်း ပန်းစေဦး၊ ထွန်ရေးလည်း ညက်စေဦး
- ကြက်ကန်း အစာကောက်က၊ ကျောက်ခဲသလဲစားမိ
- ကြက်ကောင်းကို ဆန်ပြ၍ အဝေးကမြူသလို
- ကြက်ကလေးကို ကြက်မကြီး လှည့်စားသလို
- ကြက်မတွန်လို့ မိုးမလင်း၊ ကြက်ဖတွန်မှ မိုးလင်းသည်
- ကြက်ဥအစ ရှာမတွေ့သလို
- ကြက်မောက်ကိုလှီး၍ ကြက်စာခွံသလို
- ကြက်ဆူပင်နတ်၊ မုန့်တစ်ရွေးတင်၍သူဌေးဖြစ်
- ကြက်လို့ ချေးကျရာပျော်သည်

- ကြက်ခေါင်းဆိတ်မခံသကဲ့သို့
- ကြက်မှာအရိုး၊ လူမှာအမျိုး
- ကြက်ကန်း ဆန်ပြ
- ကြက်ဥပြုတ်ကို သံတုတ်နှင့်ချသလို
- ကြက်မသွားရာ မြားပါသလို
- ကြက်ကန်း ဆန်အိုးတွေ့
- ကြက်ခြံထဲက မြင်းစကားပြောသလို
- ကြက်ကောင်းဆုတ် ဆုတ်သလိုမျိုး
- ကြက်ဥအရောင်၊ တိမ်တောင်သဖွယ် မင်းရေးကျယ်
- ကြက်ဆုတ် ခွပ်ပစ်
- ကြက်မှာအပစ်၊ လူမှာအညစ်
- ကျောက်ဖျာမှာ ဝက်တူးစား၊ မှားသည်
- ကျောက်ကျော ရေမဝင်သလို (ကျောက်ကျော ရေပက်သလို)
- ကြောက်တတ် ဝန်ကင်း
- ကြောက်ပါသည်ဆိုလေ၊ ကြောင်နှင့်တို့လေ
- ကြောက်ပါတယ်ဆိုမှ မျက်လုံးဖြူခြောက်
- ကြောက်၍ မသေ၊ ရှက်၍သေဆိုသလို
- ကျောင်းနေကြာ၍ ဆရာကိုမရိုသေ
- ကျောင်းနေကြာ-ဆရာကို ကိုလေးခေါ်သည်
- ကျောင်းနေကြာလေ-မိုက်လေဆိုသလို
- ကျောင်းနေကြာလို့ စာမတတ်
- ကျောင်းသားပြောင်၍ ဆွမ်းဟောင်တာကို လူမသိ
- ကျောင်းအမ-ဟထိုးလို့မထူး
- ကျောင်းနေဆရာရိုက်၊ အိမ်နေအမေရိုက်၊ လမ်းနေပုဂ္ဂိုလ်ဆိတ် ကိုက်ဆိုသလို
- ကြောင်သွား၍ ဆီးနှင်းမကြေ
- ကြောင်လက်သည်းကား အခါမဲ့ကိုဝှက်၍ အရေးရှိမှထွက်၏
- လူလိမ္မာကား အခါမဲ့ကိုဝှက်၍ အရေးရှိမှထွက်၏

- ကြောင်တောင်တောင်၊ ပြောင်တက်တက်၊ မောင်းကျောက်မှန်တဲ့
ကြက်လို
- ကြောင်လျာပင် အခါးကောင်း၍ မိကျောင်းလျာမရှိသလို
- ကြောင်အိုကြွက်မလေး
- ကြောင်မရှိလို့ ကြွက်မြူးသလို
- ကြောင်ရှေ့ ကြွက်မြူးသလို
- ကြောင်အိုကြွက်မနိုင်သလို (ကြောင်အို ကြွက်မလေးမခန့်)
- ကြောင်တစ်သက်ပုံ၊ ကြွက်တစ်မြုံ
- ကြောင် ပုဆိုးကြမ်းရသလို
- ကျည်ပွေ့အတက် မပေါက်သလို
- ကြည့်လေ.ဝေးလေ နားရွက်လို
- ကြွက်သေတစ်ခု အရင်းပြု၍ လေးလတွင်းဝယ်၊ တစ်သိန်းကြွယ်
- ကြွက်နားရွက် ဝက်မှာတပ်သလို
- ကြွက်ခွန်တောင်းလျှင် လင်းနို့၊ လင်းနို့ခွန်တောင်းလျှင် ကြွက်
- ကြွက်ကိုငြိုး၍ ကျိုကိုမီးရှို့
- ကျွန်လိမ္မာကို အရောဝင်က အရှင်ကိုကျိုးနွံသည်
- ကျွန်မိုက်ကို အရောဝင်က အရှင်အကျိုးယုတ်သည်
- ကျွန်မိုက်ကို အရောဝင်သော် အရိုအသေတန်သည်
- ကျွန်ကိုယုံသော် တစ်ဖက်ကန်း၊ သားသမီးယုံသော် စုံလုံးကန်း
- ကျွန်နှင့်သူကောင်း အတူပေါင်း သူကောင်းကျွန်စော်နံ
- ကျွန်ဝယ်ရာ အဆစ်မထည့်နိုင်။ (အဆစ်ပါ)
- ကြမ်းကြားရှိ လေဝင်
- ကျွမ်းကျင်ရာ လိမ္မာ
- ကျွမ်းတော့ ကျွမ်းပါရဲ့၊ မသိဆိုသလို
- အကျိုးဆော့၊ အကန်းမော့
- ကျိုးလို့သာ၊ မကျိုး မိုးထိုးရဲ့ဆိုသလို
- ကျိုးနွံမှ ဝန်ချ၊ မိုးလွန်မှ ထွန်ချ
- ကြိုးစားပါ-ကြိုးစားရာမရောက်-လှေနှယ်မှောက်

မြန်မာစကားပုံနှင့် ဆိုရိုးစကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

- ကြိုးချင်းထား ကြိုးချင်းငြိ၊ အိုးချင်းထား အိုးချင်းထိ
- ကြိုးကြာပါဆို ဘာငှက်လဲမေး
- ကြိုက်မရှက်၊ ငိုက်မရှက်၊ ငတ်မရှက်
- ကြိုက်လျှင်သောက်တော့၊ ကြွက်ကျတဲ့ပုန်းရည်
- ကျိုက်ထိုကို ရရစ်၍ မရေးရသလို
- ကြိုက်ပါသည်ဆို ကျိုက်ထိုသွား
- ကျိုင်းနှင့်သားပေါက်၊ ငါးစင်ရိုင်းနှင့် ငါးသလောက်ကဲ့သို့

*

က-အက္ခရာ စကားပုံများမှ
အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ကံယုံ၍ ဆူးပုံမနင်းနှင့်

ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ကံကိုယုံကြည် ကိုးစားကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဖြစ်လာမည့် အကျိုးအပြစ်ကို ရှောင်လွှဲ၍မရပေ။ အကြောင်း ပြုသောကြောင့် အကျိုးဖြစ်ပေါ်ရသည်သာဖြစ်၏။ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော အပြစ်ကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ရှောင်လွှဲ၍မရ ဟူ၍ ဆိုလိုသော စကားပုံဖြစ်သည်။

မိမိကိုယ်အား ကံအလွန်ကောင်းလှပါပေသည်ဟု ယုံကြည်ရင်းစွဲရှိနေ စေကာမူ ဆူးပုံကြီးကိုနင်းကြည့်ပါက စူးဆူးမည်သာဖြစ်သည်။ ဆူးကို နင်းသော်လည်း ကံကောင်း၍ မစူးဟူ၍မရှိ။ ဆူးတို့မည်သည်မှာ မိမိလောက် မာကျောသိပ်သည်းမှုမရှိသော အရာကို ဖိနှိပ်သောအားနှင့် အချိုးညီစွာ စူးဝင် ထိုးဖောက်သွားမည်မှာ နိယာမသဘောတရားသာလျှင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အကြောင်းနှင့်အကျိုး၊ အပြုနှင့်အပြစ် ဆက်သွယ်သော ဟောတုပစ္စည်း၊ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်မှု နိယာမတရားကို မည်သည့်နည်းနှင့် မျှ ရှောင်လွှဲ၍မရ။ ကံကိုယုံကိုးနေ၍ နိယာမသဘောမှ လွတ်ကင်းနိုင်ခြင်း လည်း မရှိနိုင်ပေ။ ဝီရိယအစွမ်းဖြင့်၊ ဉာဏ်အစွမ်းဖြင့် ဆူးကိုရှောင်၍ နင်းလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ မစူးမဖောက်နိုင်အောင် ကာကွယ်မှုပြု၍ နင်းလျှင်သော်လည်းကောင်း ဆူးစူးခြင်းမှ ကင်းဝေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကံကို

မြန်မာစကားပုံနှင့် ဆိုရိုးစကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

ချည်း ယိုးမယ်ဖွဲ့၍ ယုံကြည်စွဲလမ်းလွန်းကာ ဖြစ်ပေါ်လာမည့်ကိစ္စကို မဖြစ် တန်ပါဘူးဟု အထင်သေးပေါ့ဆစွာ သဘောထားက အကျိုးအပြစ်သည် ပြုလုပ်သော အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပျက်မည်ဟူ၍ ကံယုံတတ်သူများ အား သတိပေး ပုံခိုင်းနှိုင်းသော စကားဖြစ်သည်။

ယင်းကဲ့သို့ပင် အဓိပ္ပာယ်ချင်း ဆက်နွယ်သောစကားပုံသည့်ကား 'ကံမရှိ၊ ဉာဏ်ရှိတိုင်းမွဲ' ဟူသော စကားပုံပင် ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ကကျူး ကိုယ့်ဒူးတောင်မှ မယုံရ

ဤစကားပုံကား... မိမိကိုယ်တိုင်မှလွဲလျှင် အခြားသူကို မဆိုနှင့်၊ မိမိခန္ဓာကိုယ်မှ ဒူးကိုပင် ယုံကြည်စိတ်ချ၍မရနိုင်။ အချိန်မရွေး ဖောက်ပြန် သွားနိုင်ကြောင်း ပုံခိုင်းပြ စကားပုံဖြစ်သည်။

သူတစ်ပါးကို ယုံကြည်စိတ်ချမိမှား၍ နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်လေ့ ဖြစ်ထ ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် လောက၌ စိတ်သီးခြား ကိုယ်သီးခြားရှိနေသော အခြားသူများကို ယုံကြည်စိတ်ချဖို့ရန်မှာ များစွာခဲယဉ်းလှပေသည်ဟု ပညာရှိတို့ သတိပေးခြင်းဖြစ်သည်။ လောက၌ ယုံကြည်စိတ်ချရမည့် တစ်ပါး သူ မရှိကြောင်းကို မဟောသဓာဇာတ်တော်၌ လျှို့ဝှက်ချက်အား မည်သူမျှ မပြောကြားသင့်ကြောင်း ပုံဝတ္ထုသက်သေဖြင့် တင်ပြထားသည်။

ထို့ကြောင့် အခြားသူတစ်ဦးကို မဆိုထားနှင့်။ မိမိကိုယ်အင်္ဂါအစိတ် အပိုင်းဖြစ်သော ဒူးကိုမျှပင် ယုံကြည်စိတ်ချဖွယ်မရှိဟု ဆိုလိုခဲ့သည်။ လူသည် မသွားတော့ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည့်နေရာသို့ အမှတ်မထင်သွားမိ တတ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ဒူးကို စိတ်မချရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဒူးမနာ နိုင်ဟု မှတ်ယူနေသော်လည်း ဒူးလာရောဂါကြောင့် အမှတ်မထင်သော အခါ ၌ နာကျင်ကိုက်ခဲ၍လာတတ်သည်။

သွေးသား ၃၂ ကောဋ္ဌာသနှင့် ဓာတ်လေးပါး၏ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲ မှုကို လူသည် ပြုပြင်ဖန်တီး၍ အလုံးစုံရမြဲ မဟုတ်ပေရာ၊ ဒူးသည်လည်း အကြောင်းအဘက်ဘက်ကြောင့် စိတ်မချရသော မိမိကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်

အပိုင်းတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် မိမိခူးကိုသော်မျှ မိမိမပိုင်နိုင်၊ အစိုးမရလျှင် သူတစ်ပါးကို မိမိဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်စေမည်ဟု ယုံကြည်စိတ်ချ ထားရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

အထက်ပါ စကားပုံကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ချင်း ဆက်နွှယ်နေသော စကားပုံ အချို့လည်း ရှိကြပေသေးသည်။ ယင်းမှာ- 'လူရိုး သင်္ချိုင်းမှာသာရှိသည်'၊ 'ကျွန်ယုံတစ်ဖက်ကန်း၊ သားသမီးယုံ စုံလုံးကန်း' ဟူသော စကားပုံတို့ ဖြစ်သည်။

ကြိုးစားက ဘုရားဖြစ်

မည်သူမဆို ယောက်ျားဖြစ်ပါက ကြိုးစားပါလျှင် လောက၌ မဖြစ်နိုင် သော အရာဟူ၍မရှိ၊ မဖြစ်သေးသည်သာ ရှိ၏။ ကြိုးစားအားထုတ်မှုရှိလျှင် လူသားတို့၏ အထွတ်အမြတ်ဖြစ်သော ဘုရားရှင်ပင် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

လူတိုင်း လူတိုင်း စိတ်ပျက်အားငယ်မှုမရှိစေဘဲ အစဉ်အမြဲ ကြိုးစား မှုရှိစေရန် ရည်ရွယ်၍ ဤစကားပုံနှင့် တင်စား အားမွေးခိုင်းခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆက်နွှယ်သော စကားပုံမှာ - 'တက်နိုင် ဖျားရောက်'၊ 'တစ်နေ့ တစ်လံ၊ ပုဂံဘယ်ပြေးမလဲ' ဟူသော စကားပုံတို့ဖြစ်သည်။

ကျွဲပါးစောင်းတီး

ဂီတအနုပညာကို မခံစားတတ်သော ကျွဲ၏ အနီးအပါးတွင် စောင်း တီးပြပါလျှင် ကျွဲသည် ဂီတသံကို မခံစားတတ်ဘဲ မြက်ကိုသာ တရှိက် မက်မက် စားနေမည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည် ဖြစ်၏။

ထို့အတူ လူမိုက်များကို ပြောဆိုဆုံးမခြင်းသည် သူ ပြုမြဲအတိုင်း ပြုနေတတ်သဖြင့် အကျိုးထူးမရှိနိုင်ကြောင်း တင်စားပြောဆိုသည့် စကားပုံ တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

ယင်းစကားပုံကဲ့သို့ ဆက်နွယ်နေသော စကားပုံမှာ 'ခွေးမြီးကောက် ကျည်တောက်စွပ်'၊ 'ပိုးသာကုန်၊ မောင်ပုံစောင်းမတတ်' စသည့် စကားပုံတို့ ဖြစ်သည်။

ကျွဲနှစ်ကောင်ခတ်သည့်ကြား မြေစာပင်မခံနိုင်

ကျွဲများသည် တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် မတည့်ကြသည့်အခါ မိမိ ရှိသော ချိုနှင့် ခွန်အားကို အသုံးပြုကာ အနိုင်အမင်း ခတ်ကြလေ့ရှိသည်။ ယင်းသို့ ခတ်ကြသောအခါ မိမိတို့ခွန်အားရှိသလောက် သိမ်းကျုံး၍ ရန်သူ မှမဟုတ် မြင်မြင်ရာ ခတ်တတ်ကြသည်။ ထိုအခါ ကျွဲနှစ်ကောင်အကြားတွင် ရှိသော မြက်၊ မြေစာပင်များအဖို့ မြေတွင် စွဲမြဲစွာ တွယ်ကပ်ပေါက်နေလင့် ကစား၊ ကျွဲနှစ်ကောင်ခတ်ကြခြင်း၏ ဒဏ်ကြောင့် မခံနိုင်ဘဲ လွင့်စဉ်ကြေပျက် ကုန်ကြရသည်။

ထို့အတူ တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ခိုက်ရန်ဒေါသ ဖြစ်ပွားကြသောအခါ ကြားမှ မဆိုင်သူများသည် မြေစာမြက်ကဲ့သို့ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကြရ ပြန်သည်။ ယင်းဖြစ်ပျက်မှုကို ပုံခိုင်း၍ သုံးလေ့ရှိသော စကားပုံဖြစ်သည်။

ကျားကြီး ခြေရာကြီး

ကျားသာမဟုတ်၊ တိရစ္ဆာန်တိုင်း ကြီးလျှင် ကြီးသည့်အလျောက်၊ ငယ်လျှင် ငယ်သည့်အလျောက် သူ့အတိုင်းအတာနှင့်သူ ခြေရာ အသေး၊ အကြီး ရှိကြစမြဲဖြစ်သည်။ ကျားငယ်လျှင် ခြေရာငယ်မှာ မလွဲပေ။ ထို့အတူ ကျားကြီးလျှင်လည်း ခြေရာကြီးမည်မှာ ဧကန်ဖြစ်သည်။

ဆိုလိုသည်မှာကား...လူတို့သည် အခြေအနေ မြင့်မား၍ ဝင်ငွေတိုး ပွားလာသည့်အခါ ချောင်လည်သက်သာလာရမည်ဟု ထင်ရသော်လည်း တိုးတက်မြင့်မားလာသည့် အဆင့်အတန်းနှင့်အညီ သုံးစွဲရသဖြင့် အထူး

၂၄
တလည် မပိုမလျှံ ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုအချိန်အခါမျိုး ကြုံနေလျှင် 'ကျားကြီးလျှင် ခြေရာကြီးသည်' ဟူသော စကားပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်သာကေ ပြလေ့ရှိကြသည်။

ကြာကြာပေါင်းမှ အကြောင်းသိသည်

လူ့အချို့တို့သည် ဟန်ဆောင်ကောင်းတတ်ကြသည်။ ထိုလူမျိုးကို ခေတ္တခဲဏ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြည့်ရုံမျှဖြင့် ထိုသူ၏ အတွင်းသဘော၊ စရိုက်လက္ခဏာကို ရုတ်တရက် ကုန်စင်အောင် မသိရှိနိုင်ပေ။ အချိန်ကာလ ကြာညောင်းအောင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြည့်မှသာလျှင် ထိုသူ၏ အတွင်း စိတ်သဘောကို သိနိုင်ရာသည်။

ယင်းကြောင့် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာတွင် ခဏတာ အချိန်တို အတွင်း အကဲခတ်၊ အကဲဖြတ်၍ လုံးဝဥသယံ ယုံကြည်မှုမထားအပ်သေးဘဲ ကြာကြာပေါင်းကြည့်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်သင့်ပေသည်။ ထိုအခါမှ-ကောင်းခြင်း၊ ဆိုးခြင်း ထင်ရှားပေါ်လွင်လာပြီး မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းကို ရွေးချယ်ရန် ဖြစ်သည်။

ကြာကြာပေါင်းကြည့်မှ ကောင်းသော သူတို့ကို တွေ့ရဘိသကဲ့သို့ မကောင်းသော သူတို့ကိုလည်း ခွဲခြားသိမြင်နိုင်သည်။ ထိုအခါ-မိတ်သင်္ဂဟ အား ပေါင်းသင်းရာ၌ ဉာဏ်ရှိတိုင်း အသုံးချရန် ဆုံးမသည့် စကားပုံ သာကေ ဖြစ်သည်။

ဤစကားပုံနှင့် ဆက်နွယ်သော စကားပုံတစ်ခုမှာ 'ကြာကြာဝါးမှ ခါးမှန်းသိ' ဟူသော စကားပုံဖြစ်သည်။

ကရိုးမကဘဲ ဆန်းက၍ နှပ်ပစ်ခံရ

ဇာတ်ခုံပေါ်တွင် ကရိုးကစဉ်အတိုင်း ကပြရမည်ဖြစ်ပါလျက် ဇာတ်ခုံ အစွန်းရောက်အောင် ပြေးလွှားခုန်ပျံ ကပြသဖြင့် ဇာတ်ခုံအစွန်းဘက်သို့ တစ်စုံတစ်ယောက်က နှပ်ညှစ်၍ ပက်ပစ်လိုက်သည်နှင့် မလွတ်ဘဲ စွန်းပေခံ ရသည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အတိုင်း ပြုလုပ်ခြင်းသည် လမ်းရိုးလမ်းဟောင်းဖြစ်၍ အောင်မြင်ပြီးမြောက်မှုအတွက် သေချာလှသည်။ သို့ရာတွင် အချို့လူတို့မှာ ကွန့်ဆန်းထွင်၍ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဆန်းထွင်ပြုလုပ်သောအခါ အတွေ့အကြုံ မရှိသေးဘဲ စမ်းသပ်ရသည်ဖြစ်၍ အောင်မြင်မှုအတွက် မရေရာဘဲ ဆုံးရှုံး နစ်နာမှု ရှိတတ်သည်။

အသစ်အဆန်း တီထွင်မှုတွင် စွန့်စားရသည်။ ထိုသို့ရှိရာတွင် အဆန်း တီထွင်ကွန့်မိ၍ ထိခိုက်နစ်နာမှုရှိသောအခါ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်မှ ခွဲထွက်ပြီး ကွန့်မိ၍သာ ထိခိုက်နစ်နာ ဆုံးရှုံးရသည်ဟု ယူဆလျက်၊ ကရိုးကစဉ်နေရာ က လွတ်အောင် ဆန်း၍ ကာသဖြင့် နှပ်အပစ်ခံရသည့် ဇာတ်ခုံပေါ်မှ ကပြသူ နှင့် ခိုင်းနှိုင်းဆိုလေ့ရှိကြသည်။

ဤစကားပုံနှင့် ဆက်နွှယ်သော စကားပုံအချို့မှာ 'သေချင်တဲ့ကျား တောပြောင်း'၊ 'ပြင်လွန်းတော့ ဖင်ချွန်း' ဆိုသည့် စကားပုံတို့မှာ အလားတူ အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်သည်။

ကုသိုလ်တစ်ပဲ ငရဲတစ်ပိဿာ

လူအချို့မှာ ကုသိုလ်ကို လိုချင်သောကြောင့် အလှူအတန်း ပြုလုပ် ကြသော်လည်း အလှူမတတ်သောကြောင့် အကုသိုလ်မှာ အဆပေါင်းများစွာ ပို၍ ရရှိနိုင်ကြောင်း ဆိုမှတ်လေ့ရှိသော စကားပုံဖြစ်သည်။

ပမာဆောင်ရသော်-ကုသိုလ်ကို လိုချင်၍ ဆွမ်းကျွေးရာတွင် ကြက်၊ ဝက်၊ သားငါးတို့ကို သတ်ဖြတ်ပေးရန် ကြိုတင်မှာကြားခြင်း၊ မလောက်င

mgyoe.com

မည်ကို စိုး၍ ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်း၊ ဝန်တိုခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်အတွက် သမ္မာ အာဇီဝ မဖြစ်သောနည်းဖြင့် စီးပွားရှာရခြင်း စသည်အားဖြင့် မကောင်းမှုများ ကို အဆမတန် များစွာ ကျူးလွန်မိတတ်သဖြင့် ကုသိုလ်ကနည်း၍ ငရဲက အဆများနေကြောင်းကို ပုံခိုင်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

အကျိုးနည်း၍ အပြစ်များခြင်း၊ အမြတ်နည်း၍ အရှုံးများခြင်း ကိစ္စ ရပ်တို့၌ ဤစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိကြသည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံ သာဓကတို့မှာ 'ဖွတ်မရ ဓားမဆုံး'၊ 'အသားကတစ်ချိုး၊ အရိုးက ခွက် တစ်ဆယ်' ဟူသော စကားပုံတို့မှာ အလားတူဖြစ်သည်။

ကိုယ့်စိတ်နှင့်နှိုင်း မရိုင်း

သူတစ်ပါး၏ အလိုဆန္ဒကို သိလိုမှု ကိုယ့်အကျိုးဆန္ဒဖြင့် နှိုင်းစာ ဆင်ခြင်ခြင်းပြုအပ်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် မဆိုးရွား၊ မမှားယွင်းနိုင် သော နည်းဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်တိုင် မနှစ်သက်သော အနိဋ္ဌာရုံကို သူတစ်ပါး လည်း နှစ်သက်မည်မဟုတ်ပေ။ မိမိလိုလား တပ်မက်သော ဣဋ္ဌာရုံကို သူတစ်ပါးလည်း တပ်မက်နှစ်သက်မည်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ဖြင့် သူတစ်ပါး အပေါ် ထားရှိရမည့် စိတ်အလိုဆန္ဒကို ကိုယ်ချင်းစာနာစိတ်ဖြင့် နှိုင်းယှဉ် တွေးဆသဘောထားခြင်းသည် မှန်ကန်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

မိမိကိုယ်တိုင် မနှစ်သက်၊ မခံသာသောအရာကို သူတစ်ပါးအား ခံယူ စေခြင်း မပြုသင့်။ သူတစ်ပါးသည်လည်း မိမိကဲ့သို့ပင် ခံစားသိမှတ်တတ်သူ ဖြစ်သည်ဟု အစဉ်နှလုံးသွင်းရန် ရည်ညွှန်းသော စကားပုံဖြစ်သည်။ သို့ရာ တွင် တစ်ဦးအဖို့ အကောင်းသည် အခြားတစ်ဦးအဖို့ အဆိုးဖြစ်နိုင်၍ စေတနာသည် အခြားသူတစ်ဦးအဖို့ ဝေဒနာမဖြစ်ရန်လည်း သတိချုပ်သင့် သည်။

ကိုယ့်ထမင်းကိုယ်စား ကြီးတော်နွားကျောင်း

လူတစ်ယောက်သည် အခကြေးငွေမရ၊ မိမိကုန်ကျစရိတ်နှင့် မိမိ ထမင်းကိုစားပြီး ကြီးတော်၏နွားကို စေတနာဖြင့် ကျောင်းပေးသည်ဟု ဆိုလို သည်။

အလုပ်လုပ်နေသူအဖို့ မိမိလုပ်အားနှင့် ထိုက်တန်ညီမျှသော အခ ကြေးငွေကိုဖြစ်စေ၊ တံစိုးလက်ဆောင်ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ရရှိမှသာလျှင် ရေရှည် ရပ်တည်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ အတုံ့အလှည့် ကျေးဇူးရှိ၍ စေတနာ့ဝန်ထမ်းသက်သက် ဆောင်ရွက်ပေးရသောအခါတွင် ကျေးဇူးတင် ဖော်မှ မရသောကြောင့် 'ကိုယ့်ထမင်းကိုယ်စားပြီး ကြီးတော်နွားကျောင်း သည်' ခိုင်းနှိုင်းဆိုကြလေ့ရှိသည်။

မိမိ၏တူဖြစ်သောကြောင့် သူစိမ်းက ကူညီ ကျေးဇူးပြုသည်ကဲ့သို့ သိသိသာသာ အမှတ်မပြုဘဲ ဆွေမျိုးသားချင်း ဝတ္တရားအရ ကူညီပေးသည် ဟု မှတ်ယူလျက် ကျေးဇူးအထူးမတင် ရှိတတ်လေသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံကား 'ဆံထုံးလည်း ထုံး၊ ဆီလည်းစိုက်' ဟူသော စကားပုံနှင့် ထပ်တူဖြစ်သည်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ဖော် မသူတော်ခုနစ်ပါး

လောက၌ မိမိဂုဏ်ပုဒ်ကိုဖော်လျက် ဝင့်ကြွားသူသည် မသူတော်များ ဖြစ်ကြသည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ ကိုယ့်နာမည်ကို ကိုယ်ဖော်ထုတ်၍ မြည်တွန် တတ်သော တိရစ္ဆာန် ခုနစ်မျိုးရှိကြောင်း ရှေးထုံးဟောင်းများက ဆိုသည်။ ထိုခုနစ်မျိုးကား-

- ၁။ တောက်တဲ့
- ၂။ ဇီးကွက်
- ၃။ ရွှေပြည်စိုးငှက်
- ၄။ ယောက်ဖခွေးခေါ်ငှက်

၅။ တစ်တီတူးငှက်

၆။ ဥဩငှက်

၇။ ဘုတ်ငှက်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

လူဟူသည်ကား ထိုသတ္တဝါ ခုနစ်မျိုးကဲ့သို့ မိမိဂုဏ်ပုဒ်ကို ဖော်ကျူး၍ ကြားဝင့်ရိုးထုံးစံမရှိရဟု လောကနိတိ အဆုံးအမ၌ ပြဋ္ဌာန်းပါရှိလေ၏။ စကားဖြင့်ကြားဝင့်ခြင်း၊ ကိုယ့်ဂုဏ်ကိုယ်ဖော်ခြင်းတို့သည် လူတို့၏ ကျင့်ဝတ်တွင် အကျိုးမဝင်၊ လူကောင်းတို့၏ အပြုအမူလည်းမဟုတ်။ တိရစ္ဆာန်တို့၏ အလုပ်၊ အမူအကျင့်သာလျှင် ဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံများမှာ 'ကိုယ့်ငါးချဉ် ကိုယ်ချဉ်'၊ 'ငါနှင့် ငါသာနှိုင်းစရာ' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကိုယ်နှစ်သက်က ထန်းပလပ် နတ်ရုပ်ထင်

အထက်အညာကျေးလက်တွင် အသုံးများသော စကားပုံဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်တိုင် နှစ်သက်ပါက တန်ဖိုးမရှိသည့် ထန်းပင်မှ အလက်ပင်ဖြစ်သော်လည်း နတ်ရုပ်တမျှ မှတ်ထင်မြတ်နိုးစွမ်းရှိကြောင်း တင်စားပြောဆိုသည့် စကားပုံဖြစ်သည်။

လူသည် စိတ်က ထင်မှတ်ရာကို အမှန်တကယ် ထင်မှတ်တတ်လေ့ရှိသည်။ စိတ်လိုရာကိုလိုက်၍ တွေးတောကောက်ယူတတ်ကြသည်။ စိတ်ကျေနပ်မှုရှိလျှင် မြတ်နိုးနှစ်သက်တတ်ကြသည်။ အရုပ်ဆိုးသောအရာကို လှနေသည်ဟု စိတ်မှထင်လျှင် လှနိုင်သည်။ အသုံးမကျသော အရာကို အဖိုးတန်သည်ဟု မှတ်ယူက အဖိုးတန်ပစ္စည်းပင် ဖြစ်ရသည်။ ကောင်းသည်၊ ဆိုးသည်၊ သာယာသည်၊ ငြီးငွေ့သည် စသည်တို့မှာ စိတ်ဆန္ဒ၏ အဆုံးအဖြတ်အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိနှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်နေပါက ထန်းပင်ကို အရုပ်ထုထားပင်လျှင် နတ်ရုပ်အဖြစ် မှတ်ယူစွဲထင်နိုင်ရာသည်။

မိမိနှစ်သက်သော အရာသည် မည်သည့် ချို့ယွင်းချက်ပင် ရှိနေစေ

ကာမူ မိမိအဖို့ စင်းလုံးချော ဖြစ်စေနိုင်ရာသည်။ ယင်းမှာ စိတ်၏ ပြောင်းလဲ နိုင်စွမ်းသော သတ္တိအပေါ် အာရုံညွတ်မှုပင် ဖြစ်၏။ မိမိစိတ်အယူအဆ လွှမ်းမိုးနေမှုပင်ဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုသည့် စကားပုံပင်ဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်၍ ထပ်တူကျသောစကားပုံအချို့မှာ 'ကိုယ့်ငါးချဉ် ကိုယ်ချဉ်'၊ 'ကိုယ်ထင် ခုတင်ရွှေနန်း'၊ 'ရှမ်းကြိုက်လျှင် နွားချော' စသည့် စကားပုံတို့ ဖြစ်သည်။

ကိုယ့်ပေါင် ကိုယ်လှန်ထောင်းသလို

မိမိပေါင်ကို အခြားသောသူတစ်ဦးရှေ့တွင် လှန်၍ မိမိဘာသာ နာ ကျင်အောင် တံတောင်ဖြင့် ထောင်းကြိတ်ပြသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်ဟု ပြဆို သော စကားပုံဖြစ်သည်။

ပေါင်ဟူသော ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းမှာ မဖွင့်ပြအပ်သော အရှက် သိမ်းဆည်းရာ အစိတ်အပိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ အခြားသူတစ်ဦးရှေ့တွင် ပေါင်ကို လှန်ပြခြင်းသည် ကိုယ့်အရှက်ကို ကိုယ်ခွဲသည်နှင့် တူလေ၏။ လှန်ရုံမျှမက မိမိတံတောင်ဖြင့် ထောင်းပြန်သော် မိမိပယောဂဖြင့် မိမိနာကျင်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ရှက်လည်းရှက်ရ၊ နာလည်း နာကျင်ရလေအောင် မိမိ အပြုအမူဖြင့် မိမိပြုလုပ်မိခြင်းကို ပမာပြု၍ မိမိပယောဂဖြင့် မိမိအရှက်ကို ခွဲ၍ မိမိနစ်နာအောင် ပြုမိသောအခါမျိုးတွင် ဤစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိသည်။ မိမိသားသမီးတို့ ဆိုးယုတ်မှုအကြောင်းကို ဖွင့်ဖော်ပြောဆိုရန် အကြောင်း ဆိုက်လာသောအခါ မလွဲသာ၍ ပြောရစေကာမူ မိမိအတွက် ရှက်ရွံ့နစ်နာ ဖွယ် ပြောရသည်ဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ့်ပေါင်ကိုယ်လှန်ထောင်းရာ ရောက် သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံအချို့မှာ 'ကိုယ့်အထုပ်ကိုယ်ဖြေပြ'၊ 'ရွံ့ပုတ် သော် မျက်နှာစဉ်'၊ 'အမေထဘီ သားလှစ်' ဟူသည့် စကားပုံများဖြစ်သည်။

ကိုယ့်မျက်ချေး ကိုယ်မြင်၊ သူများမျက်ချေး ကိုယ်မြင်

လူအများသည် မိမိမျက်နှာမှ မျက်ချေးကို မှန်မကြည့်ဘဲနှင့် မမြင်နိုင်ပေ။ သို့သော် မိမိမျက်ချေးကို မမြင်သော်လည်း သူတစ်ပါး၏ မျက်နှာမှ မျက်ချေးကို မြင်တတ်ကြလေသည်။ မိမိအပြစ်ကို မမြင်ဘဲ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ အပြစ်ကို မြင်တတ်ကြသည်။ ပုထုဇဉ် လူသားမှန်သမျှတို့သည် မည်သူမျှ အပြစ်နှင့် မကင်းချေ။ သို့သော် ကိုယ့်မျက်ချေးကို ကိုယ်မမြင်နိုင်ဘဲ သူတစ်ပါးမျက်ချေးကိုသာ မြင်တတ်ကြသည်။ ယင်းမှာ ဓမ္မတာဖြစ်သော်လည်း မိမိအမှားကို မိမိမြင်အောင် ကြည့်တတ်ရန် ဥပမာပေးသည့် စကားပုံဖြစ်သည်။

ကိုယ့်ဖင်မနိုင်ဘဲ ပဲကြီးဟင်းသောက်ချင်

ကိုယ်ဝမ်းပျောစေတတ်သော ခန္ဓာကိုယ် သဘာဝကို မထိန်းသိမ်းနိုင်ဘဲ ဝမ်းပျောစေတတ်သည့် ပဲကြီးဟင်းကိုမှ စားသောက်ချင်သည်ဟု ပုံခိုင်းပြောခြင်းဖြစ်သည်။ ပဲကြီးဟင်းသည် ဝမ်းကို သက်စေနိုင်ခြင်း မရှိစေကာမူ ဝမ်းကိုလွယ်စေ၊ နူးစေတတ်သော သဘောရှိသည်။

ဝမ်းလွယ်တတ်သောသူများသည် ဝမ်းနူးစာများကို စားခြင်းအားဖြင့် ဝမ်းသွားတတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဝမ်းကိုထိန်းနိုင်သော ချုပ်တည်းမှုမှာလည်း ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ကြွက်သားများအလိုက် စွမ်းဆောင်မှုလိုလေသည်။ ဝမ်းကို ထိန်းနိုင်စွမ်းအားနည်းသူတို့အဖို့ ပဲကြီးဟင်းကဲ့သို့သော ဝမ်းနူးစာတို့ကို ရှောင်ရမည်ဖြစ်ပါလျက် ကိုယ်လည်းမစွမ်းဘဲ မိမိလိုက်စားမှုမျိုးကို လုပ်မိသည့်အခါ အခက်အခဲ အန္တရာယ်နှင့် တွေ့ဆုံရတတ်သည်။

တစ်စုံတစ်ခုကို လုပ်ကိုင်တော့မည်ဆိုပါလျှင် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အကျိုးအပြစ်အတွက် ခံနိုင်ရည် ရှိ-မရှိ စိစစ်ရန်လိုအပ်လှသည်။ မစိစစ်ဘဲ ပြုလုပ်ပြီးမှ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အခက်အခဲကို ရှောင်ရှားကျော်ဖြတ်ရန် မစွမ်းဘဲ ရှိတတ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် မစွမ်းဘဲ အရဲစွန့်၊ အမိုက်ခံပြုလုပ်ခြင်းမျိုးကို

ရှုတ်ချသောအားဖြင့် ဤစကားပုံကို ခိုင်းနှိုင်းပြောလေ့ ရှိကြသည်။

ပမာဆိုရသော် အလုပ်အကိုင် မည်မည်ရရ မရှိဘဲနှင့် အိမ်ထောင်ပြု ချင်သောသူတစ်ဦးအဖို့ 'ကိုယ့်ဖင်မနိုင်ဘဲ ပဲကြီးဟင်းသောက်ချင်သည်' နှင့် တူပေသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'မြင်းမနိုင်ဘဲ ကဆုန်စိုင်းချင်'၊ 'မရဲ ဘဲနှင့် ကျွဲပြစ်စီးသည်'၊ 'ကိုယ့်မုတ္တ ကိုယ်မနိုင်ဘဲ တစ်ခရိုင်လုံးလိုချင်' စသည့် စကားပုံတို့ဖြစ်သည်။

ကိုယ်မချို အမိသော်လည်း သားတော်ခဲ

မိမိကိုယ်တိုင် မရှူနိုင်၊ မကယ်နိုင်အောင် ဒုက္ခဝေဒနာ ကပ်ရောက် နေသော မိခင်သည် ချစ်မဝနိုင်ရှာသော မိမိရင်သွေးဖြစ်သည့် သားသမီးများ ကိုပင် ကြောင့်ကြမှုမရှာ၊ မကယ်ယူနိုင်ရှာဘဲ သားသမီးဟူ၍ပင် အမှတ် သညာမပြုနိုင်တော့အောင် လျစ်လျူပြု၍ မိမိသက်သာမှုကိုသာ နောက်ဆုံး ဌ ဝကွက်အပ်ရှာစမြဲဖြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

မိခင်တိုင်းသည် ရင်မှဖြစ်သော သားသမီးများကို ချစ်ခင်မြဲသာဖြစ် သည်။ သားသမီးတို့အတွက် ဆင်းရဲပင်ပန်းခံ၍ ပြုစုလုပ်ကျွေးကြသည်။ သို့ရာတွင် ကြီးကျယ်လှသော ဒုက္ခအပေါင်းကို ခံစားလာရသောအခါ သား သမီးအရေးထက် မိမိကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိုသာ ရှေးရှုတတ်သော သဘောရှိ ကြသည်။ အကျဉ်းအကျပ်ဖြစ်လာသောအခါတွင် မိမိကိုယ်ထက်ချစ်သော သူသည် မရှိဟူသော အချက်သည် ပေါ်လွင်စေရန် ခိုင်းနှိုင်းသုံးသော စကားပုံ ဖြစ်သည်။

အရေးကြီး၍ ဘေးဒုက္ခ အကျပ်အတည်းနှင့် ဆုံတွေ့ရသောအခါ သားသမီး ဘေးဖယ်ထား၍ မိမိဘာသာ တစ်ကိုယ်တည်း ထွက်ပေါက်ရှာကြ ပုံကို ဆိုပေသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ - 'ကိုယ်နှင့်တူစွာ ချစ်သောသူမရှိ'၊ 'ကမ္ဘာမီးလောင် သားကောင်ချနင်း' တို့ဖြစ်သည်။

ကိုယ့်ရှူး ကိုယ်ပတ်

ကိုယ်လုပ်သည့်အပြစ် ကိုယ်ခံရခြင်း၊ ကိုယ့်ပယောဂကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အပြစ်များ ကိုယ့်အပေါ်သို့သာ ပြန်ကျလာတတ်ခြင်း သဘောကို ပုံခိုင်းပြဆိုသော စကားပုံဖြစ်သည်။

ငယ်စဉ်အခါ ကလေးများ မြွေကြီးလင်းမြွေ ကစားနည်းကို ကစားလေ့ရှိကြသည်။ ထိုအခါ ရှေ့ဆုံးမှ ခေါင်သူကြီးသည် မြွေ၏ ဦးခေါင်းပမာ ပြု၍ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ခါးကို တစ်ဆင့်စီ ဆက်တွဲထားသော ငယ်သားအတန်းကြီးသည် မြွေ၏ကိုယ်နှင့် အမြီးပမာ လှုပ်ရှားကြလေသည်။ ခေါင်သူကြီးသည် မြွေတွန်သကဲ့သို့ 'ရှူး' ဟု အော်ဟစ်လျက် ဝဲဘက်မှဖြစ်စေ၊ ယာဘက်မှဖြစ်စေ လူတန်းမှ နောက်ဆုံးလူကို မိမိအမြီးဖျားကို ပေါက်ဟန်ဖြင့် လက်အုပ်နှင့် ထိတို့ရလေသည်။

နောက်တန်းလူများသည် မြွေဦးခေါင်းလှည့်သည့်ဘက်နှင့် လွတ်အောင်ရှောင်၍ ဘေးသို့ဖယ်ယမ်းကြရလေသည်။ လူအတန်းလိုက် ခါးတွဲမပြုတ်စေရဘဲ ဝဲယာ ရှောင်တိမ်းရသည်မှာ ပျော်ရွှင်ဖွယ်ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် လူတန်းရှည်သောအခါ မိမိက 'ရှူး' ဟု အော်၍ ယမ်းခြင်းကြောင့် ငယ်သားတို့ အလန့်တကြား ကွေ့ရှောင်ရာမှ လူတန်းကြီးက မြွေဦးခေါင်းခေါင်သူကြီးကို ဝိုင်းပတ်မိလျက်သားဖြစ်၍ လှုပ်လှည့်မရ၊ အမြီးကို လှမ်းပေါက်မမီ ဖြစ်ရတတ်လေသည်။

ထိုအခါမျိုးတွင် ကိုယ့်ရှူးနှင့် ကိုယ့်ပတ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ကိုယ့်အတတ်နှင့် ကိုယ်ပြန်ထိခိုက်ရသောအခါတွင် 'ကိုယ့်ရှူးကိုယ်ပတ်' စကားပုံကို သုံးကြသည်။ ဆက်နွယ်နေသော စကားပုံအချို့မှာ 'ကိုယ့်အတတ်နှင့် ကိုယ်စူး'၊ 'ကိုယ်တင်တဲ့စစ်ကဲ ကိုယ်ပြန်မချနိုင်'၊ 'ကိုယ်မွေးတဲ့မျောက် ကိုယ့်ပြန်ခြောက်' စသည်တို့မှာ အဓိပ္ပာယ်တူညီသည်။

ကိုယ့်အကြောင်း ခေါင်းအုံးမှသိ

မိမိမည်မျှ ပူဆွေးသောကဖြင့် ပူပန်ငိုကြွေး မျက်ရည်ကျခဲ့ရသည်ကို အခြားသူများ မမြင်၊ မသိချေ။ မိမိအခန်းတွင်း အိပ်ရာမှ မျက်ရည်ခံယူရာ ခေါင်းအုံးသည်သာလျှင် အသိဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

လူသည် မိမိအကြောင်းကို အခြားသူများအကြောင်းထက် ပို၍ သိနိုင်လေသည်။ အခြားသူသည် မိမိအကြောင်း၊ မိမိအတွင်းသဘော၊ မိမိ၏ ကွယ်ရာအဖြစ်အပျက်တို့ကို အလုံးစုံမသိနိုင်ပေ။ မိမိအကြောင်းကို အခြားသူနှင့်စာသော် မိမိအိပ်စက်သည့် ခေါင်းအုံးကသာလျှင် သိနိုင်ခွင့်ရှိပေသည်။ ကွယ်ရာ၌ဖြစ်သော အကြောင်းကိစ္စကို အပြင်လူ သက်သေပြနိုင်ဖွယ်ရာကား မရှိ။ သို့စေကာမူ အသက်မဲ့သော ခေါင်းအုံးသည် မျက်ရည်စွတ်စိုရာ ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ အတွင်းသဏ္ဍာန် တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုကြောင့် အိပ်ပျော်၊ မပျော် စသည်ကိုလည်းကောင်း အနီးစပ်ဆုံး ဆိတ်ငြိမ်ရာ အဖော်အဖြစ်ဖြင့် သိနိုင်သူအဖြစ် သက်သေထူနိုင်ဖွယ်ရာဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အခြားသူ မသိနိုင်သောအကြောင်း၊ လျှို့ဝှက်ချက်မျိုးကို ပြောဆိုသည့်အခါ အခြားသူမသိ၊ မယုံနိုင်။ မိမိခေါင်းအုံးသည်သာ မိမိအတွင်းရေးကို အသိဆုံးဖြစ်သည်ဟု တစ်နည်း၊ မိမိကိစ္စကို မိမိသာ အသိဆုံးဖြစ်၍ အခြားသူမသိနိုင်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြင့် ပုံခိုင်းသုံးသည့် စကားပုံဖြစ်သည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'ငုံးဆူလူမသိ'၊ 'ကိုယ့်ဝမ်းနာ ကိုယ်သာသိ' တို့ဖြစ်၏။

ကိုယ့်မွေးသည့်ကြက် ကိုယ်ရိုက်သတ်စားသည်

မိမိ တယုတယဖြင့် ငယ်စဉ်ကပင် မွေးမြူလာခဲ့သည့် ကြက်ကို မိမိပင် အလှမကြည့်တော့၊ ရိုက်သတ်စား၍ ဖျောက်ဖျက်ပစ်လိုက်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

မိမိလုံ့လဖြင့် ကြီးပွားစည်ပင်လာအောင် အားပေးထူထောင်မြှင့်တင်

လာခဲ့သော သူတစ်ဦးအား မိမိပယောဂဖြင့်ပင် လျှောကျပျက်စီးအောင် ပြန်၍ ပြုလုပ်သည့်အခါမျိုးတွင် သုံးနှုန်းသည့်စကားပုံ ဖြစ်သည်။ မိမိ ငယ်စဉ်က ပင် မွေးမြူလာသည့် ကြက်ကို အလှကြည့်၍ ကျေနပ်နေရန်သာ ရှိပါလျက် မိမိ တပင်တပန်း ကြိုးစားအားထုတ်ချက်ကို မိမိပင် အရာမထင်အောင် ဖျက်ဆီးပစ်ဘိသကဲ့သို့ ထိုကြက်ကို အစတုံး ရိုက်သတ်စားခြင်းမျိုးက အချည်းနှီးဖြစ်စေသည်။

မိမိကျေးဇူးကို မိမိပြန်ဖျက်ခြင်း၊ မိမိကောင်းကျိုးကို မိမိဆိုးပြစ်နှင့် ပြန်၍ထေခြင်း စသည်ကဲ့သို့ မှတ်ယူကြသည်။ ထိုသို့သော အပြုအမူမျိုးကို မိုက်မဲသူတို့သာလျှင် မိမိကြိုးပမ်းမှုကို ပြန်၍ ဖျက်ဆီးသည်ဟူသော အယူ အဆဖြင့် ရှုတ်ချပြောဆို သုံးနှုန်းကြသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'ကိုယ်ထွေးပစ်သည့်တံတွေး ကိုယ် ပြန်မျိုး၊ 'ကိုယ်ရေးသည့်စာ ကိုယ်ပြန်မီးရှို့၊ 'ကိုယ့်တပ် ကိုယ်ပြန်နင်း၊ 'ကိုယ့်စည်း ကိုယ်ကျော်' စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ကိုယ်မွေးသည့်မျောက် ကိုယ့်ပြန်ခြောက်

မိမိကိုယ်တိုင် ကျွေးမွေးပြုစုလာခဲ့သော မျောက်က ကျွေးမွေးထား သူ ကျေးဇူးရှင်ကိုပင် ပြန်၍ ခြောက်လှန့်ပြနေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ သူတစ်ပါး ကျေးဇူးကို သိတတ်ခြင်းသည် သူတော်ကောင်းတို့ အလေ့အကျင့် ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ယုတ်မာသော သူတို့သည် မိမိအပေါ်၌ ကျွေးမွေးပြုစုသော ကျေးဇူးရှင်ကိုပင် မခြွင်းချန်ဘဲ ပြန်၍စော်ကား ကျေးဇူးကန်းတတ်လေသည်။ ထိုသူများသည် အသိအလိမ္မာနည်းသော တိရစ္ဆာန်မျောက်ကဲ့သို့ ကျေးဇူး ပြုထားသူကိုပင် ပြန်၍ ခြောက်လှန့်တတ်သူများဖြစ်သည်ဟု ပုံခိုင်း၍ ဆိုသည်။ မိမိပယောဂဖြင့် မိမိကျေးဇူးမဲ့ ဖြစ်ရတတ်သောအခါမျိုးတွင် သုံး နှုန်းသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံများမှာ 'ကျေးဇူးရှင် ကျေးစွပ်၊ 'ကိုယ်တင်တို့

စစ်ကဲ-ကိုယ်ချမရ၊ 'သားသမီးယုံစုံလုံးကန်း'၊ 'ကိုယ့်ရှူးကိုယ်ပတ်'၊ 'ကိုယ့်အတတ်နှင့် ကိုယ်စူး' စသည့် စကားပုံတို့ဖြစ်သည်။

ကောက်ညှင်းကမစေး ဆန်ကြမ်းကစေး

ကောက်ညှင်းသည် စေးသောဆန်တစ်မျိုးဖြစ်၍ ဆန်ကြမ်းမှာစေးကပ်ခြင်းမရှိပေ။ သို့ပင်ဖြစ်သော်ငြားလည်း ကောက်ညှင်းက စေးရမည်ကို ဆန်ကြမ်းက စေးနေသည်ဟု တင်စားပြောင်းလဲ၍ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ဖြစ်သင့်သည့်အရာက မဖြစ်ဘဲ မဖြစ်သင့်သည့်အရာက ဖြစ်နေသည့်အခါ သဘာဝဆန့်ကျင်ပြောင်းလဲသည့် သဘောဖြင့် ပုံခိုင်း၍ ပြောသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ဆန်ကြမ်းသည် ကောက်ညှင်းထက် ပို၍စေးမည်ကား မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် မဖြစ်လာသည့်အရာကို ဖြစ်လာသည့်အနေမျိုးဖြင့် မပြစ်စဖူး၊ မဖြစ်သင့်ဘဲ ဖြစ်ပုံကို ထင်ရှားစေလို၍ဖြစ်သည်။

အရာဝတ္ထုနှစ်မျိုးကို ယှဉ်တွဲသုံးသပ်သည့်အခါတွင် သူ့သဘာဝနှင့် သူ ယှဉ်တွဲ၍ စဉ်းစားမြဲဖြစ်သည်။ ယောက်ျားနှင့် မိန်းမဖြစ်လျှင် ယေဘုယျအားဖြင့် ယောက်ျားက အရပ်မြင့်မည်ဟု ယူဆကြမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ယောက်ျားက နိမ့်နေလျှင် သဘာဝဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆတတ်ကြပေသည်။ မိမိစရိုက် သဘာဝအားလျော်စွာ ယေဘုယျ သဘောအတိုင်း မဖြစ်သင့်သောအရာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လျှင် အထက်ပါစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိကြသည်။

ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ဖြစ်တတ်သော အလေ့အထကိုသာ နှစ်သက်သော သဘောရှိသည်။ မိမိဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ထက် ပိုလွန်ခြင်းကို ရွံရှာတတ်ကြသည်။ ဆက်နွယ်နေသော စကားပုံတို့မှာ 'မြင်းကမလှုပ် ခုံကလှုပ်'၊ 'ယုန်ကမတိုး ပိုက်ကတိုး'၊ 'ကြက်တူရွေးကတော်တော် မယ်ဘော်ကကဲ' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကောက်သင်းကောက်သူက အနှံ့ကြီးကြီးကြိုက်

ကောက်သင်းကောက်သူသည် လယ်ရှင်က ကောက်လှိုင်းများ ရိတ်သိမ်းပြီး၍ သယ်ယူသွားကြပြီးနောက် လယ်ကွက်ထဲ၌ ကြွင်းကျန်ရစ်ခဲ့သော စပါးနှံ အပိုင်းအစ၊ အတိုအထွာ၊ အကြွေအပြတ် ကလေးများကို စုဆောင်းကောက်ယူရသူဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ယင်းတို့အဖို့ စပါးနှံကောင်း၊ အနှံ့ကြီးများ ရနိုင်ဖို့ရန် အခွင့်အလမ်းမရှိပေ။ မျှော်လင့်ဖွယ်ရာ မဟုတ်သော်လည်း စပါးနှံ့ကြီး၊ စပါးနှံ့ကောင်းကို ရနိုင်ကောင်းသည်ဟု မျှော်လင့်မက်မော၍ လောဘစိတ် ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းကို ဆိုလိုသော စကားပုံဖြစ်သည်။

မိမိအင်အားစွမ်းရည်၊ အခွင့်အလမ်းနှင့် လျော်စွာသာလျှင် အကျိုးကျေးဇူးကို မျှော်မှန်းရမည်ဖြစ်ပါလျက် မိမိမမျှော်မှန်းသင့်၊ မျှော်မှန်း၍ မရကောင်းသော အရာကို မျှော်လင့်မက်မောနေခြင်းသည် မဆီမလျော်၊ အကျိုးမရှိဖြစ်ကြောင်းကို သတိပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ကောက်သင်းကောက်ရပါလျက် စပါးနှံ့ကြီးကြီး ကြိုက်နှစ်သက်နေခြင်းကိုလည်း ရှုတ်ချသရော်၍ အပြစ်တင်သည့်သဘော ရှိသည်။

လူ့အချို့သည် မိမိနှင့် အင်အားမမျှသောအရာကိုမှ မျှော်လင့်တောင့်တနေတတ်ကြသည်ဟူသော သဘောကိုလည်း သရော်တင်ပြဝတားသည်။ ကိုယ်နှင့်တန်ရာ မှန်း၍ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေရန်လည်း ပြညွှန်သော စကားပုံဖြစ်သည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံအချို့မှာ 'အကျည်းတန် မှန်ကြိုက်'၊ 'မပြည့်သည့်အိုး ဘောင်ဘင်ခတ်'၊ 'နောက်မှမွေးသူကို မိဦးမှည့်ချင်'၊ 'ဆန်မရှိမှ အစားကြီးသည်'၊ 'အရပ်ဆိုးသူက လှသူကို လိုချင်သည်'၊ 'ကောက်ရိုးနှင့်လဲအိုးကွဲ'၊ 'ငွေတစ်ပဲနှင့် ငါးကြင်းခေါင်းကိုင်ချင်' စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ကောင်းမှန်းသိ သာအိတစ္စတ်စွတ်

အကောင်းအဆိုးကို ခွဲခြားမသိမိက မမက်မော၊ မနှစ်သက်သော်လည်း ကောင်းမှန်းသိလာသောအခါ ကြိုက်နှစ်သက်သည်ထက် ပိုမို ကြိုက်နှစ်သက်၍ ပိုမိုလွန်ကဲစွာ တပ်မက်တတ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ပမာအားဖြင့်-သာအိဆိုသည့် လူငယ်သည် မူလက ဝက်သားကို မကြိုက်ချေ။ သို့ရာတွင် အမှတ်မထင် ဝက်သားကို စားမိ၍ အရသာကို သိသွားသောအခါ ကြိုက်နှစ်သက်လှသဖြင့် အိုးကို ခဏခဏဖွင့်ကာ စွတ်ကယ်-စွတ်ကယ် နှိုက်စားနေလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမှန်းသိ၊ သာအိတစ္စတ်စွတ် ဟူ၍ ပုံခိုင်းဆိုကြသည်။ ယခုသော် ကောင်းမှန်းသိ၊ သာအိ (တစိုစို) ဟူ၍ ဆိုနေကြသည်။

အခွင့်အရေးရမှန်းသိလျှင် ပို၍ ပို၍ ထပ်တလဲလဲ ရချင်တတ်ကြသူများအား ရှုတ်ချ၍ ဆိုသည့် စကားပုံလည်းဖြစ်သည်။ အခွင့်အရေးဟူသည် မှာ ရသင့် ယူသင့်သလောက်သာ ယူအပ်၏။ ရလေတိုင်း အခါခါယူလျှင် လူရွံ့မှန်းစရာဖြစ်မည်သာ။ မည်သည့်အရာကိုမဆို အလိုကိုလိုက်မှား၍ စိတ်အလိုကို မထိန်းသိမ်းဘဲ အလွန်အကြူး အပိုအမို မပြုမူအပ်ကြောင်း သင်ခန်းစာပေး ပုံခိုင်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံအချို့မှာ - 'ရလေလိုလေ အိုတစ္ဆေ'၊ 'မောင်ကျန် တစ်တို့' စသည်တို့မှာ ထပ်တူကျလှသည်။

ကောက်ရိုးနှင့်လဲ အိုးကွဲ

လောဘကြီးသူတို့အတွက် သင်ခန်းစာယူတတ်ရန် ပြောဆိုလေ့ရှိသော စကားပုံတစ်ခုဖြစ်သည်။ အဖိုးမတန်လှသော ကောက်ရိုးနှင့် လဲလှယ်၍ရသောအိုးမှာ အိုးကောင်းမဖြစ်နိုင်၊ အိုးကွဲ-အိုးအက်သာလျှင် ဖြစ်စရာအကြောင်းရှိသည်။ အိုးကောင်းလျှင် ကောက်ရိုးနှင့် လဲလှယ်ချေမည် မဟုတ်တန်ရာဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

mgyoe.com

အိုးရမည်ဆိုသဖြင့် ကောက်ရိုးနှင့်လဲသူမှာ သူရသောအိုးမှာ အိုးကောင်းဟု ထင်မှတ်ကောင်း ထင်မှတ်နေပေမည်။ သို့ရာတွင် ထိုအိုးကို စစ်ဆေးကြည့်သောအခါတွင် အိုးမှာ အနာအဆာပါသော အိုးကွဲဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ အိုးရှင်ကို အိုးအကြောင်း ပြောပြလေသောအခါ အိုးကွဲဖြစ်၍သာ ကောက်ရိုးနှင့် လဲပေသည်။ အိုးကောင်းဖြစ်သော် ကောက်ရိုးနှင့် အဖိုးစားနားဖြတ်၍ လဲလှယ်ခဲ့မည်မဟုတ်ဟု ငြင်းဆန်ပြောဆိုခြင်း ခံရလေ၏။

မည်သူမဆို မိမိက စွန့်လွှတ်သော လုပ်အား၊ ပစ္စည်းတန်ဖိုး အလျောက် ထိုတန်ဖိုးနှင့်ညီမျှသော အကျိုးကျေးဇူးကိုသာ မျှော်လင့်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ မိမိက ပို၍ အကျိုးထူး၊ အခွင့်ထူးရရန် မျှော်လင့်ခြင်းမှာ တရားနည်းလမ်း မကျချေ။

တုံ့ပြန်မှုသည် အမြဲသဖြင့် အားအင်ချင်း တူမျှခြင်းရှိကြောင်းကို သိပ္ပံပညာရှင်များကလည်း ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြပြီးပြီ ဖြစ်သည်။ မကောင်းပြုလျှင် မကောင်းကျိုးသာလျှင် ဖြစ်မည်။ အကောင်းပြုမှ ကောင်းကျိုးဖြစ်နိုင်မည်ဟူသော သဘောကို ပုံခိုင်း၍ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'သူ့အိုးနှင့် သူ့ဆန် တန်ရုံ'၊ 'အဖိုးနည်း အိုးကွဲ' စသည်တို့မှာ ထပ်တူကျ စကားပုံများဖြစ်သည်။

ကျားကိုလည်းကြောက်ရ၊ ကျားချေးလည်း ကြောက်ရ

ကျားကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရမှသာလျှင် ကြောက်ရသည် မဟုတ်၊ ကျားချေးကိုတွေ့သော် ကျားနှင့်နီးကပ်နေပြီဟု သိရှိနိုင်သဖြင့် ကျားချေးကိုပါ ကြောက်ရသည်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

လောက၌ ဖိစီးနှိပ်စက်တတ်သော အင်အားအရှိန်အဝါရှိသူကိုသာ ကြောက်ရသည်မဟုတ်။ ထိုသူ၏ အရှိန်အဝါဖြင့် ဝင့်ထည်မောက်ကြွားနေသော အဆွယ်အပွား၊ တပည့်တပန်းများကိုပါ ကြောက်ရသည့်အခါမျိုးတွင် "အားလုံးကို ကြောက်ရသည်" ဟူသောသဘောဖြင့် သုံးသော စကားပုံ ဖြစ်သည်။ အင်အားစုနှစ်ဖက်ကြားတွင် နှစ်ဖက်စလုံး ကြောက်နေရသည်ကို

လည်း ရည်ရွယ်၍ သုံးနိုင်ပေသေးသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ - 'ရှေ့တိုးထမ်းပိုး၊ နောက်ဆုတ်လှည်း တုတ်' ဟူသော စကားပုံနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူမျှသည်။

ကျားကိုက်လိုသေပါတယ်ဆို နာတာရှည်လားမေး

လူတစ်ယောက် ကျားကိုက်၍ သေဆုံးသွားပြီဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်းပြ ပြီးဖြစ်ပါလျက် နားထောင်သူက သေဆုံးသူမှာ နာတာရှည်ရောဂါ ခံစားသွား ရသလားဟု မေးစရာမလိုသည့် မေးခွန်းကို မေးနေသေးသည်ကို ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်။

အနာရောဂါတစ်ခုခုနှင့် သေသည်ဟုဆိုပါလျှင် နာတာရှည်ရောဂါ လားဟု မေးခွန်းထုတ်နိုင်သေးသော်လည်း ကျားကိုက်သတ်၍ လတ်တလော သေဆုံးသွားပါသည်ဆိုပါလျက် ထိုမေးခွန်းကို မေးသည်မှာ မလိုအပ်သော မေးခွန်းကို မေးနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူစွာ သေချာစွာဖော်ပြပြီး စောဒက တက်စရာမလိုသော အကြောင်းကိစ္စတစ်ခုအား ထပ်ဆင့်၍ မေးနေ သောအခါ မေးစရာမလိုတော့ဟုဆိုသည့် သဘောဖြင့် ဤစကားပုံကို သုံး ကြသည်။

အချို့ကား-ကျားကိုက်ပါတယ်ဆို အပေါက်ကလေးနဲ့လား မေး သည်ဟု သုံးနှုန်းကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျားကိုက်သည်ဆိုလျှင် ကြီးမား ချွန်ထက်သော အစွယ်သည် အသားထဲသို့ ထိုးဖောက်ဝင်မည်မှာ မေးစရာ မလိုဘဲ တစ်ဆက်တည်း စဉ်းစားဖို့ကောင်းလှသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံအချို့မှာ 'ကျားကိုက်ပါတယ်ဆို အပေါက် ကလေးနဲ့လား'၊ 'ငရုတ်သီးပါဆို စပ်ရဲ့လားမေး'၊ 'ကြိုးကြာပါဆို ဘာငှက် လဲမေး' စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ကုန်ရှုံးတစ်ခေါက်၊ လင်ရှုံးက တစ်သက်လုံးမှောက်၊
ဆရာရှုံးလျှင် တစ်သံသရာလုံးမှောက်

ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ်လုပ်သော ကုန်သည်တစ်ယောက်သည် ကုန်စည် အမျိုးအစားနှင့် ကာလပေါက်ဈေး အတွက်အချက်မှားလျှင် ဖြစ်စေ၊ အခြေအနေအရ စရိတ်ပိုမိုကုန်ကျခြင်း၊ ဈေးနှုန်းကျခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းပျက်စီးခြင်း စသည်တို့ကြောင့် အရှုံးဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါက ဤတစ်ခေါက်အတွက်သာလျှင် ကုန်ဖိုးငွေ ဆုံးရှုံးရပေမည်ဖြစ်သည်။ နောက်အခေါက်တို့တွင် မြတ်နိုင်ပါသေးသည်။

အိမ်ထောင်ပြုရာတွင် ကောင်းမွန်စွာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြု၍ လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးသော အိမ်ရှင်လင်ယောက်ျားမျိုးကို မရဘဲ အလုပ်အကိုင် မလုပ်ချင်၊ ပျင်းရိညံ့ဖျင်းရဲသာမက မကောင်းမှုများဖြင့် သုံးဖြုန်းကာ နှိပ်စက်-ရိုက်နှက်တတ်သော လင်ဆိုးနှင့် ကြုံရမည်ဆိုပါလျှင်ကား ဘဝတစ်သက်တာ လုံးအတွက် မှောက်မှားခြင်းဖြစ်၍ ပြုပြင်ရန် ခက်ခဲစေတော့မည်ဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ပင် တရားစစ် တရားမှန်ကို ညွှန်ပြနိုင်မည့် အထင်ဖြင့် ဆရာတစ်ဆူအမှတ်ပြုကာ ဆည်းကပ်နည်းခံရာတွင် ဆရာကောင်း ဆရာမြတ် မဟုတ်ဘဲ အကျင့်အယူမှားယွင်းစွာ ဟောပြောညွှန်ပြခြင်း ခံရပါမူ သံသရာမှ လွတ်မြောက်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ သံသရာရှည်လျား၍ သံသရာ ဘဝ အဆက်ဆက် မှောက်မှားစရာသာ ဖြစ်ချေတော့မည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

မှားယွင်းနစ်နာမှုသည် အကြောင်းကိစ္စကို လိုက်၍ ဆုံးရှုံးမှု သေးငယ်သောအရာလည်းရှိသည်။ ကြီးမားသောအရာလည်းရှိသည်။ အနည်းအပါး ဆုံးရှုံးမှုမှာ မထောင်းတာလှသော်လည်း ကြီးမားလှသည့် ဘဝတစ်လျှောက် လုံးအတွက် ထိခိုက်နိုင်သော ဆုံးရှုံးမှုမျိုးကို ချင့်ချိန်တွက်ဆ၍ နစ်နာမှုမရှိအောင် သတိချုပ်စေရန် ပုံခိုင်းထားခြင်းဖြစ်သည်။

‘ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ ‘သူဌေးသင်္ဘောပျက်က ကိစ္စမရှိ၊ ဆင်းရဲသား ဆန်ဆေးပလုပ်ပျောက်သည်က အရေးကြီးသည်’၊ ‘ဆေးသမား မထောင်းတာ၊ လူနာမခံချီ’၊ ‘ဆင်မှာသေးကွက်၊ ပုရွက်ဆိတ်မှာ ပင်လယ်’ စသည်တို့မှာ အလားတူ စကားပုံများဖြစ်သည်။

ကျား-ကျားမီးယပ်ဆိုသလို

တဖွတ်ထိုးပြုမှု ပြောဆိုတတ်သူတို့အတွက် စကားပုံခိုင်း ဖြစ်သည်။ လူနာမှာ ယောက်ျားဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါစေ၊ မီးယပ်နာမှ မီးယပ်နာ၊ အခြားရောဂါ ဟု ပြန်ပြင်ပြောစရာမရှိဟု ဆိုလိုသည်။

ဥပမာကား...သမားတစ်ဦးသည် စောင်ခြုံထားသော လူနာကို သွေးစမ်းကြည့်ပြီးနောက် 'မီးယပ်နာ' ဟု အမည်တပ်ကာ ရောဂါဖော်ပြလေသည်။ လူနာရှင်က ရောဂါဖြစ်နေသူမှာ ယောက်ျားတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြသော်လည်း ဆေးဆရာက မိမိအမှားကိုမပြင်၊ ဇွတ်တိုး၍သာ 'ကျားချင်ကျား၊ မီးယပ်မှ မီးယပ်' ဟူ၍ တစ်ယူသန်စကား ဆိုလေ၏။

အမှားကို အခြားသူက အသိပေး၍ သိရသော်လည်း မပြုပြင်၊ အမှားကိုသာ တဖွတ်ထိုးလိုက်သူများ၊ ရှေ့နောက်မညီသော်လည်း အလျှော့မပေး၊ ဝန်မခံဘဲ ဆက်၍ မိုက်မှားကာ ဇွတ်တိုးလုပ်သူများ၊ ယုတ္တိရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ မိမိစကားကို အနိုင်ဖြစ်လိုသူများအတွက် ဤစကားပုံကို ခိုင်းနှိုင်း၍ ပြောဆိုလေ့ရှိကြသည်။

ဆက်နွယ်သောစကားပုံအချို့မှာ 'တစ်တက်စားလည်း ကြက်သွန်၊ နှစ်တက်စားလည်း ကြက်သွန်၊ 'ပေါက်တဲ့နဖူး မထူးပါ' စသည်တို့မှာ အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်မှုချင်း တူညီကြသည်။

ကျားကြောက်လို့ ရှင်ကြီးကိုး၊ ရှင်ကြီး ကျားထက်ဆိုး

ကျားကို ကြောက်သောကြောင့် တောစောင့်နတ် အရှင်ကြီးကို အားကိုးပူဇော်မိကာမှ တောစောင့်နတ်က ဖမ်းစားပြန်သဖြင့် ကျားထက်ပင် ပို၍ဆိုးနေပေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

သက်သာရာရစေရန် ပြုလုပ်သော အလုပ်မှာ မသက်သာဘဲ ပို၍သာ ဆိုးရွားတတ်သောအခါ ဤစကားပုံကို သုံးနှုန်းသည်။ သက်သာအောင် ကယ်ဆယ်မည်၊ ကူညီမည်ဆိုသူမှာ ပို၍ပင် ဒုက္ခပေးတတ်သေးသည်ကို

သတိပေးသည့်အနေဖြင့်လည်း ဤစကားပုံကို သုံးကြသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ - 'မြို့အုပ်မင်းစောင်မမှ ထောင်သုံးလကျ၊ 'ဖွပ်ခါမှ ပိုညစ်'၊ 'အေးစေလိုလို့ တရားနာ၊ ပူဇာစအကျိုး'၊ 'မြက်မြက်လေးစားရအောင် ဆိုင်းထဲလိုက်မှ၊ နဲ့ခွက်တက်နင်းမိ၍ လျော်ခဲ့ရ'၊ 'ယခင်ဆရာတစ်ချက်ခေါက်၊ နောက်ဆရာနှစ်ချက်ခေါက်' စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ကျားနေမြဲ ပိုနေမြဲ
ပိုနေမြဲ ကျားနေမြဲ

ကျားလည်း ကျားနေရာ၊ မောင်ပိုလည်း မောင်ပိုနေရာ အသီးသီး မူလနေရာအတိုင်းပင် ရှိစေသည်ကို ဆိုလိုသည်။ ကျားကို လှောင်အိမ်မှ ဖွင့်ပေးမိသော မောင်ပိုကို ကျားက စားသင့်သည်ဟု ဆိုရာ၌ ယုန်ပညာရှိက ဖျန်ဖြေရာတွင် မူလအတိုင်း ပြန်၍နေပြကြရန် ပြောကြားပြီး ကျားကို မူလလှောင်အိမ်၌ ပိတ်ထားခဲ့၍ မောင်ပိုလည်း လယ်ထွန်မြဲ ထွန်နေစေဟု ဆုံးဖြတ်ပေးသည့် ပုံပြင်မှ လာသော စကားပုံဖြစ်သည်။

မူလရင်းစား အခြေအနေမှ မတိုးမလျှော့ ရှိနေသည့်အခါတွင် သုံးနှုန်းသည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ 'ဒုံရင်းက ဒုံရင်းချည်း' ဖြစ်သည်။

ကျားသနားမှ နွားချမ်းသာ

ကျားတစ်ကောင်၏ လက်တွင်းသို့ ရောက်သောနွားသည် ကျား၏ ကိုက်သတ်ခြင်းကို မလွဲမသွေ ခံရတော့မည်ဖြစ်ရာ ကျားကသနား၍ လွှတ်ပေးပါမှ နွားအဖို့ အသက်ချမ်းသာရာရဖို့ လမ်းရှိပေတော့သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ကျားဟူသည်မှာ နွားအပေါ်၌ သနားသည်ဟူ၍ မရှိဘဲ အစာအလိုငှာ

ကိုက်သတ်ခြင်းသာပြုရမည်မှာ မလွဲကန်ဖြစ်သည်။ ချမ်းသာရန်ရဖို့လမ်းကား မျှော်လင့်ချက် အနည်းပါးဆုံးဖြစ်၏။ ထို့အတူ လူတစ်ဦး၏ ကံကြမ္မာကို မိမိဘာသာ မဖန်တီးဘဲ အခြားသူတစ်ဦးက ချုပ်ကိုင်ခြယ်လှယ်၍ ထိုသူ၏စီမံဖန်တီးချက်အတိုင်း ဖြစ်တည်ရသည့်အခါ တစ်ဖက်က အင်အားဖြင့် လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ်ခြင်းကို ခံနေရသည့်အခါမျိုး၌ ဤစကားပုံကို သုံးသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံအချို့မှာ - 'အရပ်လို ကြီးဆွဲရာကရသည်'၊ 'သူ့လက်ခုပ်ထဲကရေ၊ သွန်လိုသွန်-မှောက်လိုမှောက်'၊ 'သူပြုသမျှ နုရသည်' စသည်တို့မှာ အဓိပ္ပာယ်ထပ်တူကျသည်။

ကျီးကို ဘုတ်ရိုသေမှ ဘုတ်ကို ကျီးရိုသေမည်

ကျီးနှင့် ဘုတ်ငှက်တို့သည် တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် မတည့်ကြချေ။ အချင်းချင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ ထိုးဆိတ်တိုက်ခိုက်ကြရာ နှစ်ကောင်စလုံး ရန်စွယ်ပွား၍ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လေးစားကြည်ညိုစိတ် ကင်းမဲ့ပါက ရန်မီး မငြိမ်းဘဲ အမြဲတစေ မုန်းတီးနေကြမည်ဖြစ်သည်။

ကျီးသည် နေ့ငှက်ဖြစ်၍ ညငှက်ဖြစ်သော ဘုတ်ငှက်ကို လိုက်လံရှာဖွေ ထိုးဆိတ်သည်။ ဘုတ်မှာလည်း ညဦးငှက်ဖြစ်၍ ညအခါ ကျီးကိုရှာဖွေ၍ လိုက်လံထိုးဆိတ်သည်။ ယင်းတို့၏ ရန်စသည် အပြန်အလှန်ဖြစ်၍ မီးမငြိမ်းချေ။

ထိုနည်းတူပင် လူနှစ်ဦးတို့ ဆက်ဆံရာတွင် တစ်ဦးက ကျန်တစ်ဦးကို လေးစားရိုသေမှသာ ကျန်တစ်ဦးကလည်း အပြန်အလှန်အားဖြင့် လေးစားရိုသေမည်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤအမြင်မျိုး၌ အထက်ပါစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိကြသည်။

ကျီးကန်းသူကောင်းမြောက် ချေးခြောက်ကောက်စား

ကျီးသတ္တဝါကို ငှက်သဘင် အစည်းအဝေး၌ ငှက်တို့၏ အကြီးအကဲ အဖြစ် မြောက်စားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ကျီးငှက်သည် ဝါသနာဗီဇအရ အကြီးအကဲပင် ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ကျီးတို့၏ ဘာဝအတိုင်း ချေးခြောက်ကို တွေ့သောအခါ မချုပ်တည်းနိုင်ဘဲ ကောက်စားသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

သတ္တဝါတို့မှာ မိမိ၏ ပင်ကိုဗီဇလက္ခဏာကို ဖျောက်ဖျက်ရန် ခက်ခဲ လှပေသည်။ အခြေအနေ ဂုဏ်အဆင့်အတန်း ကြီးမြင့်အောင် မြောက်စားခဲ့ သည့်တိုင်ပင် မူလဗီဇပါ ချို့ငဲ့သော စရိုက်အတိုင်း နေထိုင်ပြုမူတတ်ကြ သည်။ ထို့ကြောင့် မြင့်မားသည့်အခြေအနေနှင့် မလျော်သော အပြုအမူကို ပြုမူသည် ဟူ၍ ပုံခိုင်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ချီးမြှင့်မြောက်စားပါမှ မူလက အထင်ကြီးသကဲ့သို့ဖြစ်မနေဘဲ ညံ့ဖျင်းစွာ တွေ့မြင်ရသည့်အခါတွင်လည်း ဤစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိသည်။

ကျီးကဲ့သို့သော ဗီဇညံ့သည့် လူမျိုးကို မမြောက်စားထိုက်၊ မြောက်စား လျှင်လည်း ကျီးကဲ့သို့ ယုတ်ညံ့သော အပြုအမူမျိုးကိုပင် ပြုမူလိမ့်မည်ဟု သတိပေးရာတွင် သုံးနှုန်းသည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'ခွေးကလေး အရောဝင် ပါးလျက်နားလျက်'၊ 'အရူးဘုံမြောက်'၊ 'ရေမရှိသည့်အိုး ဘောင်ဘင်ခတ်သည်' စသည့် စကားပုံတို့နှင့် တူညီသည်။

ကျူပင်ခုတ် ကျူငုတ်မျှ မကျန်ရ

ကျူပင်ကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပစ်မည်ဆိုပါက ကျူပင်၏ အမြစ်၊ အငုတ်ကလေး တစ်ခုတလေမျှ မကျန်စေရအောင် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပစ်မှ နောက်ထပ် ထပ်မံမပေါက်ရောက်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

ကျူပင်၏ဘဝမှာ အငုတ်-အမြစ်မှ အညောက်သစ်၊ အစို့သစ်များ ထွက်ပေါ်ပေါက်ရောက် ရှင်သန်လာပြီး ပြန်လည်ဝေစည်ဖြစ်ပွားသော အပင် မျိုးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျူပင်ကို အလိုမရှိသော် အငုတ်ပါမကျန်၊ အမြစ်ပါ

တူးဆွပစ်၊ ရှင်းပစ်မှသာလျှင် ကျူးမျိုးပြုတ်နိုင်သည်ဖြစ်၏။ လူတို့သည် မိမိ မလိုလား၍ ဖျက်ဆီးရှင်းလင်းရမည့် အရာဝတ္ထု၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ အသိုက်အဝန်း စသည်တို့ကို ဖယ်ရှားရှင်းလင်းတော့မည်ဆိုပါလျှင် ကျူးပင်ကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းသကဲ့သို့ ကျူးပင်ခုတ်-အငုတ်ပင်မချန် ရှင်းလင်းမှသာ နောင်အန္တရာယ်ပေးမှုမှ ကာဆီးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ - 'ချစ်လုံးလုံး မုန်းလျားလျား'၊ 'မစားလျှင်အလျှင်း၊ စားလျှင် ဆီထမင်း' စသည်တို့ဖြစ်၏။

ကျေးဇူးမတင် လင်မရ၊ ကျေးဇူးတင်မှ လင်ရသည်

လောက၌ သူတစ်ပါး၏ ကျေးဇူးကိုသိတတ်မှ လင်ကောင်းရ၍ ကျေးဇူးမသိတတ်သူအဖို့ လင်ကောင်းမရနိုင်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ လင့်ကျေးဇူးကို သိတတ်မှသာ လင်ရကျိုးနပ်ပေ၏။ ကျေးဇူးမသိတတ်သော မယားတစ်ဦးအဖို့ လင်ရကျိုးမနပ်လှပေ။

လင်နှင့်မယားမှာ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုမှု ရှိမှသာလျှင် ကြင်နာမှု၊ မေတ္တာစစ်ကို ရရှိနိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနေရသော်လည်း ကျေးဇူးမသိတတ်သောကြောင့် လင်၏ ပစ်ပယ်မှု၊ လျစ်လျူရှုမှုကို ခံရသောအခါ လင်မရသောမိန်းမနှင့် မခြားလှကြောင်း ဆိုရိုးပြုသည့် စကားပုံ ဖြစ်သည်။

ကျော်တော့ လှေသူကြီး၊ ညားတော့ လှေထိုးသား

လှေကြီးသို့ မကြာခဏ ဝင်ထွက်နေသော ဈေးသည် မိန်းကလေး တစ်ယောက်၏ သတင်းကို စုံစမ်းသောအခါ လှေသူကြီးနှင့် ချစ်ကြိုက်နေသယောင် သတင်းပျံ့နှံ့ကျော်ကြားလာသော်လည်း လူသိရှင်ကြား တကယ် ညားကြသောအခါ၌ ထိုမိန်းကလေးမှာ လှေထိုးသားနှင့် ညားသည်ကို

လူအများထင်ထားသည်နှင့် တကယ်ဖြစ်ပျက်မှုမှာ ခြားနားကြောင်း ဖော်ပြလိုသည့်အခါ ဤစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိကြသည်။ ဆက်နွယ်သည့် စကားပုံများမှာ- 'ကြည့်တော့ဆင် မြင်တော့ထီး'၊ 'ယုန်ထောင် ကြောင်မိ'၊ 'ခုတ်ရာတခြား ရှာရာတလွဲ' တို့ ဖြစ်သည်။

ကျောချမှ ဓားပြမှန်းသိ

အိမ်ပေါ်တက်လာသူကို ဧည့်ကောင်းဟု ထင်မှတ်ထားရာမှ တက်လာ သူသည် အိမ်ရှင်အား ကျောကို ဓားပြားရိုက်၍ ငွေတောင်းသောအခါတွင်မှ ဓားပြမှန်း သိလိုက်ရသည်။ အကူညီတောင်းချိန်မရဘဲ ဓားပြလက်သို့ ငွေအချို့ ပေးအပ်လိုက်၍ 'ကျောချမှ ဓားပြမှန်းသိ' ဟု စကားတွင်သည်။

အမှား သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ကို ပြုပြင်တားဆီး၍ မရလောက်အောင် နောက်ကျခဲ့ပြီးမှ သိမြင်နားလည်စေခြင်းမှာ ထိခိုက်နစ်နာစေသည်သာဖြစ် ပြီး နှောင်းနှောင်းတဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ အသိနောက်ကျခြင်း၊ အန္တရာယ်ကို ဆိုက်ရောက်လာမှ သတိပြုမိခြင်း စသည်တို့မှာ ကြိုတင်ဆင်ခြင် သိမြင်ခြင်း ထက် မသိမြင်ခြင်း၏ အပြစ်ဆိုးကျိုးဖြစ်ကြောင်း အပြစ်တင်သောအားဖြင့် ဤစကားပုံကို သုံးနှုန်းသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'ဧရာမောက်လျက်ပေါ်မှ လှေမှောက် မှန်းသိ'၊ 'သုံးတုံးကုန်မှ ဆိတ်ချေးမှန်းသိ' စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ကြာရှည်ဝါးမည့်သွား အရိုးကြည့်ရှောင်

လူတစ်ယောက်အဖို့ သူ၏ တစ်သက်တာကာလပတ်လုံး စားသောက် ရာ၌ ကြိတ်ဝါးအသုံးချရမည့် မိမိသွားများအား မာကျောသောအရိုးကို ဝါးမိ ခြင်းအားဖြင့် ကျိုးပဲ့သွားစေမည့် အန္တရာယ်မှ ရှောင်ရှားတတ်ရမည်ဟု ဆိုလို သည်။

မြန်မာစကားပုံနှင့် ဆိုရိုးစကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

ဘဝသည် လူတို့အတွက် အမွန်မြတ်ဆုံးသော အခွင့်အရေးဖြစ်၍ ဘဝသက်ဆုံး အသက်ရှည်နေနိုင်ရန်အတွက် အသက်နှင့်ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာမှုကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေမည့် အတားအဆီး၊ အခက်အခဲများကို လွတ်ကင်းအောင် ရှောင်ကြရသည်။ သို့မဟုတ်ပါက လူ့ဘဝသက်တမ်းမကုန်မီ ခရီးအဆစ်အပိုင်းတွင် ဘေးဒုက္ခများ ကြုံတွေ့ရတတ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ခေတ္တခဏ အကျိုးသာမဟုတ်ဘဲ ရေရှည်မျှော်မှန်းသော ကိစ္စများတွင်ပါ ရည်မှန်းသော လမ်းဆုံးသို့ ရောက်နိုင်အောင် အန္တရာယ်ကို ရှောင်ရှားရမည်ဟု ပုံခိုင်းထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'လက်ဖက်ကောင်းစားချင်လျှင် ပလောင်တောင်တက်နေး'၊ 'မြားဖြောင့်စေလိုလျှင် လေးညှို့မရွေ့စေနှင့်' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကြောက်ပါသည်ဆိုလေ၊ ကြောင်နှင့်တို့လေ

ကြောက်ပါသည်ဟု ဆိုထားလာပြီးမှ ထပ်မံ၍ ကြောင်နှင့်လာတို့ နေပြန်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ တစ်ဖက်သားက အရှုံးပေး ဝန်ခံထားပါလျက် ထပ်မံ၍ ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်းပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါး ရွံရှာမှန်းတီးသည်ကိုမှ လွန်ဆန်၍ အားနည်းချက်အား ကိုင်တွယ်အသုံးပြု၍ ဇွတ်တိုးလုပ်ဆောင်ခြင်းအပေါ် ရှုတ်ချလျက် ဤစကားပုံကို သုံးသည်။

ဆက်နွယ်နေသော စကားပုံတို့မှာ - 'ကြောက်ပါပြီဆိုမှ မှတ်ပြီလားမေး'၊ 'ကြောက်ပါပြီဆိုမှ ဖြဲခြောက်' တို့ဖြစ်သည်။

ကြံကိုအရင်း၊ ဆန်ကိုဆန်ရင်း၊ လူကိုလူရင်း

ကြံပင်သည် အရင်းဘက်မှ ပို၍အရသာရှိပြီး အချိုလေးပင်မှုရှိသည်။ ဆန်မှာလည်း ဆန်ရင်းကသာလျှင် အဆီအနှစ် ပြည့်ဝသည်သာဖြစ်သည်။

ထိုနည်းတူစွာပင် လူမှာလည်း သွေးသားရင်းချာစပ်သည့် သူများကသာလျှင် ပို၍ မှီခိုအားထားလောက်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ကြံ၏အဖျားသည် အချို့ပေါ့၍ ပယ်ရှားဘိသကဲ့သို့ ဆန်တွင် အဖျား ပိုင်းရှိ ဆန်ကျိုးဆန်ကွဲသည်လည်း အရသာ မလေးနက်သဖြင့် စားသုံးမှု နည်းကာ ပယ်ကြသည်။ လူတွင်လည်း သူစိမ်းတစ်ရံဆံထက် သွေးသားရင်း ကသာ ယုံကြည်ရသဖြင့် ပယ်သင့်သည့်သူကို ပယ်ရှားရမည်သာဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သောစကားပုံတို့မှာ 'အရေးကြီး သွေးနီးရာ'၊ 'လက်သည်း ဆိတ် လက်ထိပ်နာ' စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ကြက်ဥအယောင်၊ တိမ်တောင်သဖွယ်၊ မင်းရေးကျယ်

ကြက်ဥ၏အရောင်အဆင်းမှာ အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ရွှေဒင်္ဂါးရောင်၊ ထုံး ခြောက်ရောင်၊ အဝါရောင် စသည်ဖြင့် အရောင်အသွေးစုံ ရှိတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကြက်ဥကို ကြည့်ရုံမျှဖြင့် အတွင်းက အနှစ်သည် မည်သည့် အရောင်ဖြစ်မည်ကို မသိနိုင်ချေ။

တိမ်တောင်တိမ်လိပ်တို့သည်လည်း အရောင်အမျိုးမျိုး၊ အသွင်အမျိုး မျိုး တစ်ခဏချင်း ပြောင်းလဲတတ်သဖြင့် မည်သည့်အရောင်အဆင်းသို့ ပြောင်းလဲသွားမည်ကို ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြားသိမှတ်ရန် ခက်ခဲလှသည်။

ထိုနည်းတူပင် နိုင်ငံရေးပရိယာယ်တို့သည်လည်း ကြိုတင်ခန့်မှန်း၍ ခက်ခဲလှပေသည်။ အသိခက်ခဲသော အရာများတွင် ဤစကားပုံကို သုံးနှုန်း ကြသည်။ ကြက်ဥမှ ကြက်နက်ပေါက်မည်၊ ကြက်ဖြူပေါက်မည်၊ ကြက်နီ ပေါက်မည်ဟူ၍ ခန့်မှန်း၍မရသကဲ့သို့ ဟူ၍လည်း မှတ်ယူကြသည်။

ဆက်နွယ်နေသော စကားပုံမှာ - 'ပြည်ထဲအရေး ပေါက်နှင့်ကျေး' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကြံ့၍ကြောက် လှည်းအောက်မအိပ်နှင့်

အရာရာကို ကြောက်စရာဟူ၍ ကြံစည်တွေးတောကာ ကြောက်နေ တတ်သောသူသည် လှည်း၏အောက်၌ပင် ဝင်အိပ်၍ မဖြစ်နိုင်ပေ။ လုံခြုံ နိုင်ပါမည်လော၊ သို့တည်းမဟုတ် လှည်းဒေါက်ပြုတ်၍ မိမိပေါ် လှည်းပြို ကျပြီး ပိနေမည်လောဟူ၍ စိုးရိမ်စိတ်နှင့် ကြောက်လန့်နေတတ်သည်။ ယင်း ကြောင့် ကြံ့၍ကြောက်သော် လှည်းအောက်ပင် ဝင်အိပ်၍မဖြစ်နိုင်ဟု ဆိုလို ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ 'မြေပြိုမှာ ကြောက်လျှင် မြေပေါ်မနေနှင့်' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကြွက်မနိုင် ကျီမီးနှင့်ရှို့

စပါးကျီတွင်နေသော ကြွက်များကို နှိမ်နင်း၍ မရနိုင်သောအခါ ကြွက်တို့ပျက်စီးစေလိုသဖြင့် ကျီတစ်ခုလုံးအား မီးနှင့်ရှို့ပစ်ခြင်းကို ဆိုလို သည်။

သက်ဆိုင်သူကိုသာလျှင် ထိခိုက်နစ်နာစေသည် မဟုတ်ဘဲ အသိုင်း အဝိုင်းအားလုံးကိုပါ သိမ်းကျုံးထိပါးပျက်စီးအောင် ပြုလုပ်သည့်အခါတွင် လည်းကောင်း၊ မိမိရည်ညွှန်းသူအား လက်တုံ့ပြန်ရန် မတတ်နိုင်သောအခါ လက်စားချေလိုစိတ် ပြင်းပြသည်နှင့် အခြား မသက်ဆိုင်သူများကိုပါ သိမ်းရုံး ၍ အန္တရာယ်ပြုခြင်းမျိုးကိုလည်းကောင်း တင်စား၍ ဤစကားပုံကို သုံး သည်။

သေးဖွဲသော ကြွက်တို့၏ ရန် အမှုကိစ္စအတွက်နှင့် မိမိအကျိုးစီးပွား ဆုံးရှုံးနစ်နာစေရသည်မှာ မတန်လှပေ။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'ဓားပြမဖမ်းသာ၊ အောက်စောင့်မသက်သာ' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ကျွန်ယုံတစ်ဖက်ကန်း၊ သားသမီးယုံ စုံလုံးကန်း

မိမိကျွန်ကို ယုံကြည်မိသဖြင့် ကျွန်က လှည့်ဖြားခိုးယူသောကြောင့် ဥစ္စာပစ္စည်း အချို့အဝက် ကုန်ဆုံးရသဖြင့် မျက်စိနှစ်လုံးအနက် တစ်လုံး အမြင်ဖြင့် မြင်ရသလောက်သာ ဥစ္စာကျန်တော့သည်ကို တစ်ဖက်ကန်းသည် ဟု ဆိုလိုသည်။

ထို့အတူ သားသမီးကို အယုံလွန်သဖြင့် အပ်နှံထားသောအခါ ထို သားသမီးက မိဘပစ္စည်းဖြစ်၍ ပိုင်စိုးပိုင်နင်း ထုခွဲသုံးဖြုန်းလေသဖြင့် ပစ္စည်း များ လုံးဝကုန်ဆုံးရသည်တွင် မျက်စိစုံလုံးကန်းရဘိသကဲ့သို့ ပစ္စည်းဥစ္စာ လုံးဝမမြင်၊ ကွယ်လေသည်ဖြစ်၍ စုံလုံးပင် ကန်းတော့သည်ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်။ ဆိုးရွားသော သားသမီးသည် သူစိမ်းကျွန်ထက်ပင် မိဘကို ဒုက္ခပေးနိုင်လေသည်။

နီးသောရင်သွေးသည် တစ်ခါတစ်ရံ ဝေးသောသူစိမ်းထက် ဒုက္ခပေး တတ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'ကျားကြောက်လို့ ရှင်ကြီးကိုး၊ ရှင်ကြီး ကျားထက်ဆိုး၊ မြို့ဝန်မင်း စောင်မမှ ထောင်လုံးလုံးကျသည်' တို့ဖြစ်သည်။

ကျွန်းကိုင်းမှီ ကိုင်းကျွန်းမှီ

လူသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းနေရန် အဆင်မပြေလှပေ။ အမှီ အခိုကင်းမဲ့စွာနေရန် ပို၍ မဖြစ်နိုင်ပေ။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် အပြန်အလှန် အားကိုးမှီတွယ်နေရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

မြစ်များ၌ သောင်ထွန်း၍ နန်းတင်မြေနေကျွန်းများ မကြာခဏ ပေါ် ထွန်းစမြဲဖြစ်သည်။ ထိုသဲသောင်မြေနေကျွန်းများသည် မြေဩဇာအရာတွင် အလွန်ကောင်းမွန်သဖြင့် စိုက်ပျိုးရန် အလွန်သင့်လျော်လေသည်။ ရေတိုက် စားသောအခါ မျောပါလာသော သဘာဝအပင်များလည်း မစိုက်ပျိုးရဘဲနှင့် ထူထပ်စွာ အလေ့ကျပေါက်လေ့ရှိသည်။ ထိုပေါက်သော အပင်မျိုးများထဲ

တွင် 'ကိုင်းပင်' မှာ ကာလတိုအတွင်း ထူထပ်စွာ ပေါက်လေ့ရှိကြသည်။ ကျွန်းဖြစ်လျှင် ကိုင်းပင်ရှိလာသည်မှာ မဆန်းလှပေ။

ထိုကိုင်းပင်တို့ကြောင့် မြစ်ရေစီးနှင့်အတူ သောင်ပြုခြင်း၊ သောင်ပျက်ခြင်း မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ ကိုင်းပင်တို့၏ ပြန့်ပွားဝေစည်နေသော အမြစ်တို့ကြောင့် ရေတိုက်စား၍ ကမ်းပြိုမည့်ဒဏ်၊ ရေကြောင်းအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ပေးသဖြင့် ကျွန်းက ကိုင်းကိုမှီနေသဖွယ်ရှိသည်။ ကိုင်းပင်ကလည်း မြေနုကျွန်းရှိနေ၍သာ သူ၏ မျိုးဆက်ပေါက်ဖွား ဝေစည်နေနိုင်ကာ ကိုင်းတောကြီးသဖွယ် ဂုဏ်တင့်လျက်ရှိသည်။ ကျွန်းကို ကိုင်းကလည်း တစ်ဖန်ပြန်လည် မှီခိုနေရပြန်လေ၏။

အပြန်အလှန် မှီခိုအားထားရသော အကြောင်းဖြစ်စဉ်ရှိတိုင်း အထက်ပါစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ 'ယုန်အကျိုး တောသိ၊ တောအကျိုး ယုန်သိ' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကွမ်းသီးကြိုက် တောင်ငူပို့

ကွမ်းသီးကြိုက်တတ်သူကို ကွမ်းသီးထွက်သည့် တောင်ငူမြို့သို့ ပို့လိုက်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖြစ်ပျက်လာမှုသည် မူလဆန္ဒနှင့် ကိုက်ညီနေသည်။ အဆိုးမဖြစ်ဘဲ အကောင်းဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုလိုရာရောက်သည်။

မိမိအလိုဆန္ဒရှိရာကို ကွက်တိပြီးပြည့်စုံစေရန် ဆောင်ကြဉ်းပေးခြင်းဖြင့် ကျေနပ်ဖွယ်ဖြစ်စေသည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံများမှာ - 'စူဠလိပ် ရေထဲလွှတ်မိသလို'၊ 'ရေငတ်တုန်း ရေတွင်းထဲကျ'၊ 'အပျိုရှာ ကညာတွေ့'၊ 'အချိုရှာ သကာတွေ့' စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ကောင်း ခေါင်းဘယ်မရွေ့

လူတစ်ယောက်အဖို့ ခန္ဓာကိုယ်က ကောင်းနေလျှင် ဦးခေါင်းသည် အခြေအနေမပျက် ရပ်တည်နိုင်သကဲ့သို့ အခြေခံ၊ စေတနာမှန်ကန်လျှင် အခြေအနေမပျက် ရပ်တည်နိုင်သည်။ မကောင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်၌ နေထိုင်ရလင့်ကစား မိမိသာလျှင် အခရာဖြစ်သည်။ မကောင်းသည့်ဘက်သို့ မိမိမယိမ်းယိုင်လျှင် ယခင်ပင်ကိုအတိုင်း မိမိသည် ကောင်းမြဲကောင်းလျက်သာ ရှိမည်ဖြစ်သည်။

မိမိကိုယ်ကောင်းနေသရွေ့ ခေါင်းနှင့်တူသော စရိုက်လက္ခဏာတို့သည်လည်း ပြောင်းလဲသွားလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

ကျားသေကို အသက်သွင်း၍ စင်းစင်းသေရ

ကျားအသေကောင်ကို အသက်သွင်းသူသည် ထိုကျားကိုက်၍ သေရသကဲ့သို့ စွမ်းအားသတ္တိမရှိတော့သည့် ရန်သူ၊ ပြိုင်ဘက် စသည်တို့ကို အခွင့်အလမ်းပေးမိသဖြင့် မိမိအား အန္တရာယ်ကြီးစွာပြုခြင်း ခံရကြောင်း သတိပေး စကားပုံဖြစ်သည်။ အရိုအသေ ကင်းမဲ့သူကို ပညာ၊ ဥစ္စာ စသည်တို့ဖြင့် မချီးမြှောက်သင့်ပေ။ ကျေးဇူးကန်းတတ်၍ မိမိပင် နစ်နာဆုံးရှုံးရတတ်သည်။

ကြက်ကောင်း ကြိုးမကွာ

တိုက်ကြက်ကောင်းတို့ကို ကြိုးနှင့်အမြဲမကွာ ချည်နှောင်ထားလျက် အစာ၊ ရေ၊ ခြင်၊ မှက် စသည်တို့အတွက် စောင့်ရှောက်ထားရသကဲ့သို့ အလားအလာကောင်းသူကို ဂရုစိုက်၍ စည်းကမ်းနှင့် မကင်းမကွာ ထိန်းကွပ် ကြပ်မတ်ထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း သတိပေးစကားပုံ ဖြစ်သည်။

မြန်မာစကားပုံနှင့် ဆိုရိုးစကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

ကြက်ကန်း ဆန်အိုးတိုး

ကြက်ကန်းသည် စားရက်ကြုံသဖြင့် မထင်မှတ်ဘဲ ဆန်အိုးကို တန်းတန်းမတ်မတ် ဝင်တိုးမိသကဲ့သို့ အစွမ်းအစ မရှိသူသည် ကံစွပ်သဖြင့် မထင်မှတ်ဘဲ အပေါက်အလမ်းတည့်သွားသည့်အခါ အထက်ပါ စကားပုံနှင့် ခိုင်းနှိုင်းသုံးလေ့ရှိသည်။

ကြောက်လျှင်လာဘ်လွဲ၊ ရဲလျှင်မင်းဖြစ်

ကြောက်တတ်သောသူအဖို့ ကောင်းမွန်သည့် အခွင့်အရေးမျိုးတို့ကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရတတ်သည်။ နေရာတကာ ကြောက်ရွံ့တွန့်ဆုတ်နေသော ကြောင့် ရသင့်ရထိုက်သော အကျိုးကျေးဇူးကို မရရှိဘဲ၊ မကြောက်မရွံ့ စွန့်စားအားထုတ်လျှင် အကျိုးထူးကို ရရှိခံစားနိုင်ပေမည်ဖြစ်၏။ ကြောက်တတ်သူအဖို့ လာဘ်ဖြစ်သည့် အခွင့်ထူးနှင့် လွဲရ၍ ရဲစွမ်းရှိသူသာလျှင် ပိုင်ဆိုင်ရန် အခွင့်သာလေသည်။

ကြောင်ခံတွင်းပျက်နှင့် ဆက်ရက်တောင်ပံကျိုး

ခံတွင်းပျက်နေသော ကြောင်သည် အလွယ်တကူ ဖမ်းယူနိုင်မည့် တောင်ပံကျိုး ဆက်ရက်ငှက်ကို အခန့်သင့်တွေ့သကဲ့သို့၊ အိမ်ထောင်ရေးတွင် လိုအင်ဆန္ဒ မပြည့်ခိုက် မိမိဆန္ဒကို အလွယ်တကူ ဖြည့်ပေးမည့်သူနှင့် အခန့်သင့် တွေ့သောအခါ အထက်ပါစကားပုံနှင့် ခိုင်းနှိုင်းသုံးလေ့ ရှိကြသည်။

ကြောင်သူတော်ဆို ယိုတော့ကြက်မွေး

သူတော်ကောင်းကြောင်ဟု ထင်မှတ်ထားသော်လည်း သူစွန့်ပစ်သည့် ချေး (မစင်) တွင်မူ ကြက်မွေးများ တွေ့ရသကဲ့သို့၊ အချို့သောလူများမှာ သူတော်ကောင်းဟု အမည်ခံထားသော်လည်း ထိုသူ၏ လုပ်ရပ်များမှာ မရိုးသားသော လက္ခဏာများ တစ်စွန်းတစ်စ တွေ့နေရတတ်သည်။ ထိုအခါ မျိုး၌ ဤစကားပုံနှင့် ခိုင်းနှိုင်းသုံးလေ့ ရှိကြသည်။

ကျွဲနှစ်ကောင်ခတ်သည့်ကြား မြေစာပင်မခံနိုင်

ကျွဲနှစ်ကောင်မတည့်၍ ခတ်ကြရာတွင် ကြားမှ မြေစာမြက်ပင်များ ပျက်စီးရသည်သာဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ပင် အင်အားကြီးသူနှစ်ဦး ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားကြရာတွင် ကြားက အင်အားငယ်သူများ ဒုက္ခရောက်ကြရသည်သာ ဖြစ်သည်။ ထိုအခါမျိုး၌ အထက်ပါစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိကြသည်။

ကြွေတစ်လက် ကြက်တစ်ခုန်

လောင်းကစားပြုကြရာ၌ ကြွေအန်ကစားသူနှင့် ကြက်တိုက်သူတို့ သည် မိမိအနေဖြင့် အရှုံးပင်ပေါ်နေစေကာမူ နောက်ဆုံး၌ ကြွေတစ်လက် ပစ်နှင့် ခွပ်ကြက်တစ်ခါခုန်ဖြင့် အနိုင်ပေါ်နိုင်သကဲ့သို့ စီးပွားရေးလောက တွင်လည်း ချက်ကောင်း၊ အခွင့်ကောင်း တစ်ခါကြုံလိုက်သည်နှင့် ချမ်းသာ ကြီးပွားသွားနိုင်ပေကြောင်း သတိပေးစကားပုံဖြစ်သည်။ စိတ်ဓာတ်ခွန်အား ဖြစ်စေသည့် စကားပုံဖြစ်သည်။

*

ခ-ဂ-ဃ-င အက္ခရာများ၏
စကားပုံများ

ခ-အက္ခရာ စကားပုံများ

- ခရီးတွင်လို့ ရွာစဉ်မသိ
- ခရမ်းသီးတစ်တွဲ၊ ဆန်တစ်ပြည်
- ခရီးသွားဟန်လွှဲ
- ခရမှာအဆံနှင့်၊ လူမှာလည်းအကြံနှင့်
- ခရမ်းသီးပိန်ခိုက်၊ ဓားတုံးခိုက်
- ခရမ်းသီးပိန်နှင့် ဓားတုံးတွေ့သလို
- ခရီးလိုလျှင် လမ်းအိုလိုက် (အလျင်လို လမ်းတိုလိုက်)
- ခလုတ်ထိမှ အမိတ၊ အလုပ်ရှိမှ သတိရ
- ခရေစေ့တွင်းချ
- ခလုတ်သင်ဖြူး
- ခုရှုပ်မှနောင်ရှင်း
- ခုနစ်အိမ်၊ တစ်အိမ်စုန်း
- ခုနစ်ယောက်-တစ်ယောက်စုန်းဖြူး
- ခုမှပေါ်ထင်၊ ရွှေကြာပင်
- ခုလင်နေ၊ ခုသားမွေးချင်ဆိုသလို
- ခုနစ်လ သွားငုတ်တုတ်၊ လူငုတ်တုတ်

- ခုရေတွင်းတူး၊ ခုရေကြည်သောက်ချင်
- ခွေး နေရာမရသလို
- ခွေးဟောင်၍ ပိုးမပြေး
- ခွေးခိုး ရွာလည်ဆိုသလို
- ခွေးစကားကိုယုံ၊ ဆူးချုံတိုးသော ပုဏ္ဏားလို
- ခွေးတစ်ထောင်ထဲ မျောက်တစ်ကောင်ကျသလို
- ခွေးအိုကြီး ရှိခိုးသင်လို့ မတတ်သလို
- ခွေးလှေးခုန်၍ ဖုန်မထ
- ခွေးမှာနှာရောင်၊ ကြောင်မှာနဖူး၊ လူမှာဒူး
- ခွေးကိုရိုက်သတ်ချင်သော်လည်း ခွေးရှင်မျက်နှာကြည့်ရသေး
- ခွေးကလူကို သတ်ပစ်သလို
- ခွေးဖင်သီ ဧည့်သည်ရောက်
- ခွေးမြီးကောက် ကျည်တောက်စွပ်သလို
- ခွေးဖြူတောမတိုးဝံ့သလို
- ခွေးပုရန်လို၊ လူပုစိတ်တို
- ခွေးပါးစပ်က နတ်စကားထွက်
- ခွေးပလ္လင်ဆင့်ကကျ၊ ကျီးကန်းတွေဝိုင်းအံ့ထသလို
- ခွေးရူးဖက်ကိုက်၊ ခွေးကောင်းနားရွက်ဖြတ်ခံရသလို
- ခွေးရူး မြွေကိုနမ်း
- ခွေး-လည်ပို့စမ်း၍ မတွေ့သလို
- ခွေးဝမ်း ဆန်စား၍မကြေသလို
- ခွေးဟောင်တိုင်း ထ၍ကြည့်လျှင် အိပ်ရေးပျက်ရုံရှိ
- ခွေးကောင်ပုပ် လင်းတဆွဲသလို
- ခွေးနက်ကြီးသုန်၊ ချေးကုန်ငြိမ်းသေး
- ခွေးပညာရှိ၊ သမင်မကိုမြင်လျက် ဆီးစေ့ကိုပတ်၍ဟောင်
- ခွေးအူလျှင် လူရှိရဲ့လား မမေးရ
- ခွေးအို သားရေကြိုးနှင့်ချည်သလို
- ခွေးဆိုသော်လည်း တစ်မျိုးတည်းမဟုတ်

- ခွေးကျ မကျ၊ ကြောင်ကျ ကျသည်
- ခွေးကလေးချစ်၊ ပါးလျက်နားလျက်၊ လူကလေးချစ်-ခေါင်းတက်
နားတက်
- ခွေးတစ်ကောင် သားရေစား၍ ခွေးအများထောင်းထောင်းကြေ
- ခွေးသူခိုး အိုးလည်မှာ စွပ်မိသလို
- ခွေးလေ တော်သလင်းမျှော်သလို
- ခွေးဝင်စား သနားသဖြင့် လက်မခံရာဆိုသလို
- ခွေးဆိုးကိုချူဆွဲ၊ ဇက်ရဲ၍ လူကိုကိုက်
- ခွေးအိမ်မိုးတက်၊ အိမ်ရှင်ဆုံးရှုံးလျက်
- ခွေးဖြစ်က ချေးစားရမှာ မကြောက်နိုင်ဆိုသလို
- ခွေးကိုရှူးတိုက်တိုင်းကိုက်၊ အမိုက်အဖတ်တင်ဆိုသလို
- ခွေးကပင်ကျူးကျူး၊ ယုန်ကပင်ကျူးကျူး
- ခဲခက်ရာ ကြံစည်ဖော်ရ၏
- ခဲမှန်ဖူးသည့် စာသူငယ်လို
- ခံဆူး ခံချွန်၊ ဆီးဆူး-ဆီးချွန်
- ခါးတောင်းကျိုက်ကြီးနှင့် မီးမှုတ်သေး
- ခါးတောင်းကျိုက်တလွဲ၊ ဖင်တလွဲ
- ချီးမွမ်းတပည့်၊ ကဲ့ရဲ့ဆရာ
- ချေအီး-ချေလန်
- ချေးခြောက် ရေနှင့်နှူးသလို
- ချေးကိုမြင် ယင်နွဲ့သည်
- ချေးယို ချိုသွေးရတာနှင့် ဇနီးကြီးပြီးရော
- ချေးပုံကိုမြင် ယင်သဝေထိုး
- ချေးယိုခါနီးမှ ချေးခံတွင်းပေါက်ရှာသလို
- ချေးထဲကလောက်၊ ချေးထဲမှာပျော်သည်
- ချေးပုံကို လက်နှင့်ပုတ်သလို
- ခြေကျိုးထန်းတက် အချက်မရ
- ခြေကလှုပ်၊ ချွန်းကအုပ်

- ခြေမပူး၊ လက်မပူး
- ခြေလျင်ကယ်ပျံ မြင်းသမား
- ခြေလှမ်းကျယ်လျှင် အလယ်လပ်သည်
- ခြေနှစ်ချောင်းလည်းမကယ်နှင့်၊ ကယ်လျှင်လူကိုကန်၍ သွားတတ်သည်
- ချီပါသားစကား သုံးခွက်တစ်ခွက်တင်
- ချော်လဲရာ ရောထိုင်
- ခြံခုန်ဖူးသော နွားပမာ
- ခက်တင်မောင်းနင်း (စကား)
- ခင်ကြီးနှင့်ဘီး မအပ်စပ်
- ခင်ကြီးပင် လက်ရန်းတက်က၊ ကျပ်ခိုးစင် မောင်ရှင်မတက်လား
- ခပ်ပြာကို ရွှေမှတ်လို့ ပန်မိသလို
- ခင်ရာဆွေမျိုး မြန်ရာဟင်းကောင်း
- ခတ်ကွင်းပြင်တာနှင့် ရွာသစ်ကြီးရောက်ဆိုသလို
- ခေါက်ချိုးပြောလျှင် ဇောက်ထိုးနားလည်ရမည်
- ခေါင်းတစ်လုံးနှင့် ရှေ့အိုးနှစ်လုံး မရွက်နိုင်
- ခေါင်းသွားရာ အမြီးပါ
- ခေါင်ပေကိုလည်း မှန်ချင်၊ ကဲလည်းကဲချင်
- ခုံကြား အခြားသက်သေမရှိ
- ခုတ်ရာတခြား၊ ရှုရာတခြား
- ခိုးလည်းခိုးရ၊ ပို့လည်းပို့ရ
- ခိုးတတ်လျှင် ယိုးတတ်သည်
- ခိုးရသည့်နွား၊ သွားကျဲကိုရွေးရသေးသလား ဆိုသလို
(အလကားရသည့်နွား-သွားဖြိုကြည့်)
- ခိုးသူငရဲမလား၊ ယိုးသူငရဲလား
- ခိုးစားခွေးဟောင်၊ လုပ်စားမိုးခေါင်
- ခိုငယ်နန်းကို အဆန်းတကြယ်ပွတ်၏
- ချက်ဆို နားခွက်ကမီးတောက်

- ချင်းစိမ်းနှင့် မိဿလင်-သူကြင်မှကိုယ်ကြင်
- ချစ်စေလို ခံတွင်းလက်လေးသစ်
- ချစ်လျှင်အကျိုး၊ မြတ်နိုးလျှင်သဒ္ဓါ
- ချည်သေးလို့ ချားမလည်၊ ငယ်သေးလို့ နားမလည်
- ချဉ်ချဉ်တူးတူး-မူးလျှင်ပြီးရော
- ချဉ်သီးပင်အောက် ချဉ်သီးဆွတ်ဆိုသလို
- ချဉ်သီးပင်အောက် ချဉ်သီးရှာသလို
- ချည်ပုဆိုးက ပိုးပေါင်ချင်
- ချည်ပြာထဘိနှင့် တာဝတိံလှမ်း
- ခြင်္သေ့မှန်-မမှန်၊ မှင်ဆံသက်သေ
- ခြင်္သေ့မင်းရှေ့မှာ ယုန်သူငယ် မသမ်းဝံ့သလို
- ခြင်္သေ့ဆီ သီဂီရွှေခွက်မှာတည်သည်
- ခြင်းကြားနှင့် ရေသယ်သလို
- ခြင်းကြား ရေမတင်သလို
- ချမ်းသာပေး-တိုးလေးဘယ်နွားနဲ့ဖက်ရမလဲ
- ချမ်းသာလွန်းသော် ရာဂ
- ချမ်းသာရာ နိဗ္ဗာန်
- ချမ်း-ကြက်ချေးနမ်း
- ချိန်ခွင်အကော့မှာ၍ သားငယ်ကိုမိုးကြိုးပစ်
- ချိန်စဉ်းလဲ-တင်းစဉ်းလဲ-ငရဲသပေါက်၊ တိုင်းလုံးမှောက်
- ချိုလှုပ်မှ ထင်းရသည်
- ချိုတယ်လူး၊ လူရူးယောက်ျား ဝယ်မိမှာ၊ မယားအိမ်နေ စင်းစင်းသေ
- ချိုတယ်လူး၊ အိမ်ဦးမှာချည်၊ စီးပွားတည်။
- ချိုချိုပြောလျှင် နားပါးယဉ်
- ချိုကျိုးသည့်နွားလား၊ အစွယ်ကျိုးသည့်မြွေပမာ
- ချိုကုပ်စုတွင် ချိုထောင်လုပ်ချင်
- ချောင်းရေလာ၊ သဲကန်သင်းနှင့်ဆီးသလို
- ခရ ခါးတောင်းကျိုက်ဖမ်းသလို

- ခါချဉ်ကောင်မာန်ကြီးလို့ တောင်ကြီးဖြူမယ့်ကြံ ခါးကမသန်
- ခဲလေသမျှ သဲရေကျ
- ခင်ရာဆွေမျိုး၊ မြန်ရာဟင်းကောင်း
- ခေါင်ကမိုးမလုံလျှင် တံစက်မြိတ်ကလည်း မလုံနိုင်
- ခေါင်းဆောင်နွားလား၊ ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက၊ နောက်နွားတစ်သိုက်
ဖြောင့်ဖြောင့်လိုက်၏
- ခေါင်းနှစ်လုံးနှင့် ဟင်္သာငှက်၊ ကြားလူကြောင့်အချစ်ပျက်
- ခန္တီစ-မနိုင်လို့ သည်းခံရဆိုသလို
- ခပ်တိုင်းငန်သည့် ပဲခူးဆားလို့
- ခံသီးထောင်းကောင်းပါရဲ့၊ ဆုံတော့ကျိန်းလှပြီ
- ချီကတည်းက ယဉ်သကို
- ချီးမွမ်းခုနစ်ရက် ကဲ့ရဲ့ခုနစ်ရက်
- ချေးကို ခွေးနိုင်သလို
- ချိုကျိုးနားရွက်ပဲ့
- ချောင်းရိုးမြောင်းရိုးသာ တိမ်ကော၊ လူမျိုးမတိမ်ကော
- ချစ်ခင်ပေါင်းသင်း၊ မိတ်ဆွေရင်း၊ ငွေချေးခြင်းဖြင့် ကွဲတတ်သည်
- ချစ်စကိုရှည်စေ၊ မုန်းစကိုတိုစေ
- ချစ်တိုင်းမညား၊ ညားတိုင်းမချစ်
- ချစ်တုန်းခင်တုန်း၊ တပြုံးပြုံး
- ချစ်-လုံးလုံး၊ မုန်း-လျားလျား
- ချဉ်သီးနှင့်ဆား အတူထား၊ ချဉ်သီးဆားဖြစ်
- ချိတ်-ချိတ်ချင်းမှ ချိတ်လို့ရ
- ချုပ်ချည်က ရက်ချည်ထက်များ
- ချမ်းသာအတူ၊ ဆင်းရဲအမျှ
- ချမ်းလျှင်ရေချိုး နှင်းတောတိုး၊ အိုက်လျှင်မီးလှုံ-စောင်ကိုခြုံ
- ခြေနှစ်ချောင်းလည်း မကယ်နှင့်၊ မင်းလှေမျောလည်း မဆယ်နှင့်
- ခြေသလုံး အိမ်တိုင်
- ခြေမကိုင်မိ၊ လက်မကိုင်မိဖြစ်သလို

- ခွေးအိုကြီး လက်ပေးသင်သလို
- ခွေးတောက်မြစ်ယုက်၊ စိုက်ရောဖက်၊ သရက်ပင်မင်း၊ သီးချိုကင်း
- ခွေးနာ လောက်ကိုက်သလို
- ခွေးဖိုးတစ်ထောင်၊ ကြောင်ဖိုးတစ်သိန်း
- ခွေးမရောက် အိမ်မိုးခေါင်၊ လူမရောက် မြင်းမိုရ်တောင်
- ခွေးရူးကောင်းစား တစ်မွန်းတည့်
- ခွေးဝမ်းသာရုံ-လေလည်ပြ
- ခွဲခွဲခြမ်းခြမ်းရှိ၏၊ မစေ့စပ်
- ချွေတာစုဆောင်း သူဌေးလောင်း
- ခွေးတန်အောင် ချောင်းဟန်
- ခွေးစကား ကျားယုံ
- ခွေးဟောင်၍ တောင်ပို့မရွေ့
- ခြွေမှ ရံသည်

*

ဂ-အက္ခရာ စကားပုံများ

- ဂရမစိုက်လျှင် အမိုက်အဖတ်တင်သည်
- ဂရမပြု အမှုမထား
- ဂရမထားလျှင် အမှုများလာတတ်သည်
- ဂဠုန်ပြည် ဂဠုန်၊ နဂါးပြည် နဂါး
- ဂါထာပေး တေးဖြစ်
- ဂါထာဟူက ဥပါမှ မန္တန်ပါ
- ဂါမဏိဆိုတိုင်း စစ်ဗိုလ်မထင်နှင့်
- ဂေါဏောနဂေါဏော၊ သမဏောန-သမဏော
- ဂေါဏမံသံကိုလည်း မစားနှင့်၊ ကောခြေရန်ကိုလည်း မပွားနှင့်
- ဂူပျက်ကိုလည်း မအောင်းနှင့်၊ ပိတတ်သည်။
- လူပျက်ကိုလည်း မပေါင်းနှင့်၊ ငြိတတ်သည်။
- ဂမ္ဘီမညဏ် ပလီပြု၍ ရာမနှင့် သီတာကွဲသည်
- ဂန္ဓာရနှင့် တက္ကသိုလ် စာဆိုချင်းမခြား။
- ဂုဏ်နှင့် ခြပ်-ဟပ်မိမှ
- ဂုဏ်ပေါင်းမတွယ် သျှောင်နွယ်ထုံး
- ကုန်ရောင်းမလွယ် နောင်ဝယ်ရှုံး။

- ဂုဏ်မရှိ မရိသေ၊ ဂုဏ်ရှိမှ ရိသေ
- ဂုဏ်မရှိ ယောက္ခမပင် အသိမလုပ်
- ဂုဏ်ရှိမှ လူရာဝင်သည်
- ဂုဏ်ဆင်မှ လူခစား
- ဂုဏ်မလိုမှ ဂုဏ်ပိုသည်၊ ဂုဏ်လိုက ဂုဏ်ပြုသည်
- ဂြိုဟ်စီးဂြိုဟ်နင်း သိ၏မရှောင်
- ဂြိုဟ်ပေါင်းတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ခု
- ဝမ်းဗိုင်းကောင်းလျက် ရက်ကန်းပျက်တော့ ပျက်ရသည်။

*

ဃ-အက္ခရာ စကားပုံများ

- ဃရာဝါသ၊ သမ္မာဓဟု၊ ကိစ္စမြားမြောင်း၊ လူတို့ဘောင်
- ဃောသကသူဌေးဖြစ်ဖို့ ငွေပေးသတ်တောင် မသေခဲ့။
- ဃောသကသတ်ဖို့စာခွေ၊ မယားကြောင့်အသက်မသေ။

*

င-အက္ခရာ စကားပုံများ

- ငကန်းသေ ငစွေပေါ်လိမ့်
- ငပြူးက ပြည်သို့
- ငကန်းအတွက် ငဝက်ဒဏ်ခံ
- ငခွေး ငခွေးနှင့် အမွေးနုတ်ခိုင်း
- ငရုတ်သီးပါဆို စပ်သလားမေး
- ငရုတ်သီးကို ရေစိမ်လို့မအေး
- ငရုတ်သီးတစ်ကိုက်၊ ထန်းလျက်တစ်ကိုက်
- ငရုတ်သီးတစ်ပုတ်လုံးစားလို့ တစ်တောင့်မစပ်
- ငရုတ်သီးထဲကပိုး အစပ်မကြောက်
- ငရုတ်သီးမှန် ခုနစ်လံရေငုပ်စားလည်းစပ်
- ငရဲကလာသူ ပြာပူမကြောက်
- ငရဲကြီးမှ ငရဲလေးနိုင်
- ငရဲမကြောက်က အဝီစိထိကျနိုင်
- ငရဲခွေးကို ရဲဆေးတင်စရာမလို
- ငရဲပန်းကို ရွှေပန်းထင်
- ငရဲအိုးကို လက်ထိုးမိ

- ငရဲအိုးထဲ ဇောက်ထိုးကျ
- ငလက်တိုနှင့် ငညို တစ်ကျိတ်တည်း
- ငါငင်၍ သူမယိမ်း၊ သူသိမ်းမှ ငါပါရချေမည်။
- ငါနှင့်ငါသာ နှိုင်းစရာ
- ငါသာငါထက် မာန်မတက်နှင့်
- ငါတကော ကောသည်။
- ငါပြောသလိုလုပ်၊ ငါလုပ်သလိုမလုပ်နှင့်
- ငါမပြောလား၊ နင့်ကျောဖုတ်တွေပေလို့
- ငါမွေးသည့်မျောက် ငါ့ပြန်ခြောက်
- ငါလိုလူ ဇေယျမရှိ
- ငါ့စကားနွားရ ပြောသည်
- ငါ့မယုံ ငါ့မယားမေးကြည့်
- ငါ့မြင်း ငါ့စိုင်း စစ်ကိုင်းရောက်ရောက်
- ငါ့နွားလည်းပျောက်၊ အမောင်လည်းရောက်၊ မောင်နွားခိုး-ငါမယိုး။
- ငါ့သမီးလိမ္မာလှ ချီးမွမ်းမှ ယောက်မမြင်းစီးထွက်
- ငါ့ထက်ရိုး သူခိုးသာရှိတော့သည်။
- ငါ့သား ထမနဲမစားဘူးသာဆို၊ ပျဉ်ထောင်ကွယ်လို့လွေး
- ငါးကင်ကြောင်စားတာ မနှမြော၊ ကျောင်းအမ ပေါ့လျော့တာကို လူသိမှာသာစိုး။
- ငါးကြော်တွေ့လို့မှမနှိုက်၊ ကြောင်မိုက်
- ငါးကြင်းဆီနှင့် ငါးကြင်းကြော်
- ငါးခုံးမတစ်ကောင်ကြောင့် တစ်လှေလုံးပုပ်သည်။
- ငါးစာသာမြင်သည်၊ ငါးများချိတ်မမြင်
- ငါးစင်းပြားငယ်သော်လည်း ပင်လယ်တော့ကူးနိုင်သည်။
- ငါးစိမ်းမြင် ငါးကင်ပစ်
- ငါးစိမ်းသည်အလေး နှစ်ချင်ရွေး
- ငါးတကာယိုတဲ့ချေး ပုစွန်ဆိတ်ခေါင်းစု
- ငါးပိနှင့်လောက် ရွှေနှင့်ကျောက်

- ငါးပိစား၊ သွားကျိုးလွယ်
- ငါးပိဖုတ်သော်လည်း ဆရာမပြ နည်းမကျ
- ငါးပိဖုတ်နှင့် ထမင်းမြိန်နိုးနိုး
- ငါးပိဖုတ်မျက်နှာသာပေး၊ ရွှေရေးပန်းကန်တက်
- ငါးပိဖုတ်ကို ရွှေပဝါနှင့်ထုပ်သလို
- ငါးပိဖြစ်ပြီးမှ အမြီးနှုန်းချင်လို့မရ
- ငါးပိရှိ အကောင်ကောင်၊ အစရှိ အနောင်နောင်
- ငါးဖျံတစ်လှည့်၊ ပုံလုံတစ်လှည့်
- ငါးပြေမ ဆားပက်သလို
- ငါးဖယ်ကများ အရိုးများတယ် ချေးခါးတယ် ပြောရသေး
- ငါးဖယ်လို တေနိုင်မှ တော်ကာကျသည်
- ငါးမှာ ငါးသလောက်၊ မယားမှာဆံတောက်
- ငါးရိုးမျက် လက်တို့
- ငါးရုံပြာလူး
- ငါးရုံရတော့ စပ်တူစပ်တူ၊ ငါးရှုရတော့ ခွဲခြားခွဲခြား
- ငါးလွန်မှ ကွန်ပစ်သလို
- ငါးသိုင်းများ ဟင်းဟုံ
- ငါးများသူကို တီတူးရာကမြင်သည်
- ငါးမြင်မှ တံငါဆွေမျိုးမှန်းသိ
- ငါးလိုလျှင် ရေမှာရှာ၊ ဥစ္စာလိုလျှင် မြို့မှာရှာ
- ငါးအိုင်ဆေးခတ် တဖျပ်ဖျပ်သေ
- ငါးထပ်ကျောင်းဒကာ...ကျောင်းဒကာနှင့်၊ အဆုံးကျတော့ ငါးထပ်
ခင်ကြီး အလံရှူးပါလား။
- ငိုသာငို မစိုတဲ့မျက်ရည်
- ငိုချင်လျက် လက်တို့
- ငိုတတ်သည့်ကလေး နို့စို့ရ
- ငိုအားထက် ရယ်အားသန်
- ငိုလျှင်လည်းရိုးရိုးငိုပါ၊ ပိန္နဲပင် မပါပါစေနှင့်

- ငုပ်မိသဲတိုင်၊ တက်နိုင်ဖျားရောက်
- ငုံးမြီးမျှော်သလို တစ်နေ့ပေါက်နိုးနိုး
- ငုံးဆူ လူမသိ
- ငုံးခြေတစ်ချောင်း၊ မစားကောင်း။
- ငယ်နာမည်ပျောက်၊ ကြီးနာမည်ရောက်
- ငယ်ချစ်ဦးကို မြေးဦးရတောင်မမေ့
- ငယ်ပြီးမှ အကြီးဖြစ်
- ငယ်သာငယ် နာမည်ကတုတ်ကြီး
- ငယ်သာငယ် အံ့မယ်ပဉ္စင်းပဲ။
- ငယ်လျှင်ချို ကြီးလျှင်မှို
- ငယ်ကပေါင်းမို့ အောက်မေ့သည်
- ငတ်သည့်အခါ အစားမရွေးနိုင်
- ငြောင့်ကြီးငါးစင်း၊ လူခပင်းမနုတ်နိုင်။
- ငွေစားသည့်တရားခုံ ငရဲမီးအုံ
- ငွေတစ်ပဲနှင့် ငါးကြင်းခေါင်းကိုင်
- ငွေတန်ခိုးနှင့် ကောင်းကင်က ငါးကြော်အိုး-ကြွက်သိုးခုန်ဆွဲနိုင်။
- ငွေနှင့်မဝယ် ကျွန်မမည် (မယ်)
- ငွေမရှိ ကတိမတည်
- ငွေတစ်ပဲနှင့် ပုလဲကုံးကိုင်
- ငွေတစ်ပဲလည်ဆွဲပေး၍ ဝိဒေဟရာဇ်ပုတ်သင် မာန်တက်သည်။
- ငွေထုပ်လူခိုး၊ အဘိုးကြီးသာအဖတ်တင်
- ငွေများ တရားနိုင်
- ငွေကဲ ပန်းပဲမသိ
- ငွေမျော ငွေနှင့်လိုက်
- ငှက်ခြေရာ ကောင်းကင်မှာမထင်
- ငှက်မသိ ဆက်ရက်ချိုးထင်၊ အချက်မသိ သမက်သူခိုးထင်
- ငှက်တစ်ကောင် မြားတစ်စင်း
- ငှက်တို့မည်သည် ပျံရင်းသေ၊ လူတို့မည်သည် ကြံရင်းသေ

- ငှက်ပျောပင်စိုက် မိလိုက်ဖပါ
- ငှက်ပျောသီးပေးသည့်ဘုန်းကြီး ကျမ်းတတ်
- ငှက်ပျောပင်ရိပ်ခိုသည့်ကျွဲ ငှက်ပျောပင်လှဲတတ်
- ငှက်ပျောသီးအခွံ နှာရတာကလွယ်သည်။
- ငှက်ပျောပင် အနှံ့မရှိ
- ငှက်မရလျှင် ရှဉ့်ကိုရှာ
- ငှက်၏တန်ခိုးဈာန် ကောင်းကင်ယံ၊ လူ၏တန်ခိုးဈာန် မီးပုံးပျံ
- ငှက်သရဲ နဲ့ကောမိ၊ လူသရမ်း ဘေးကျမ်းထိ။

*

ခ-ဂ-ဃ-င အက္ခရာတို့မှ
စကားပုံအဓိပ္ပာယ်နှင့် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ခလုတ်ထိမှ အမိတ

အချို့သောလူတို့သည် ဘေးအန္တရာယ်မရှိသေးသည့်အခါ၊ အကျပ်အတည်းနှင့် မကြုံတွေ့သေးစဉ်ကာလ၌ အမိအဖကျေးဇူးကို မသိမရ၊ ဘေးဒုက္ခတစ်စုံတစ်ခုခုနှင့် ကြုံတွေ့လာသောအခါတွင်ကား “အမေလေး၊ အဖေလေး” ဟူ၍ အမိအဖကို တမ်းတကြလျက် အားကိုးရာအဖြစ် ဆိုညည်းကြလေ့ရှိသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ကြိုတင်သတိမူ ဆင်ခြင်ခြင်းမရှိဘဲ ဒုက္ခနှင့် ကြုံတွေ့လာသောအခါတွင်မှ နောင်တရခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း၊ မိဘဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့တမ်းတတတ်ခြင်း ဖြစ်ကြသည်ကို ရှုတ်ချသောစကားပုံ ဖြစ်သည်။

အကျပ်အတည်းနှင့် ကြုံလာမှ မိဘကျေးဇူးကို ဖျတ်ခနဲ သတိရလေ့ရှိကြောင်း ပမာပြုသည့် စကားပုံဖြစ်သည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ ‘နှောင်းမှ နောင်တရ၊ ‘လူမိုက်နောက်မှ နောင်တရ၊ ‘လူမိုက်နှောင်းမှ သံဝေရ’ ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ခရီးသွားဟန်လွဲ

ခရီးသွားကြသောအခါတွင် ခရီးတွင်ကျယ် ပေါက်ရောက်စေရန် ခြေက လှုပ်ရှား၍ ခြေလှမ်းရသည်ဖြစ်သော်လည်း ခြေလှမ်းတိုင်း လှမ်းတိုင်း လက်ကပါ အလိုက်သင့် ဟန်လွဲ၍ လိုက်ပို့ရသဖြင့် အလိုအလျောက် ဟန်လွဲခြင်းပါ တစ်ခါတည်း ပြီးစီးစေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

တစ်စုံတစ်ခု ပြုလုပ်ရာတွင် အခြားသော အလုပ်တစ်ခုပါ အကျိုးဝင် ပြီးစီးသွားသည့်အခါမျိုးတွင် ဤစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိသည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံအချို့မှာ 'ကျွဲကူးရေပါ'၊ 'တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ်' စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ခရီးတွင်လို ရွာစဉ်မသိ

ခရီးသွားသော လူတစ်ယောက်သည် သူသွားသည့် ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် စိုက်လိုက်မတ်တတ် လျှောက်၍သာသွားသဖြင့် ခရီးကားတွင်သည်ဖြစ်သော်လည်း လမ်းခရီးတစ်လျှောက်၌ ဖြတ်သန်းသွားခဲ့ရာ ရွာစဉ်ရွာမည်တို့ကို အမှတ်မရှိ၊ မမှတ်သားနိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ထိုသူအဖို့ မိမိခရီးတွင်ကျယ်စေရန်ကိုသာ အားစိုက်ခဲ့သော်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်လေ့လာမှု အားနည်းခဲ့ကြောင်းမှာ ထင်ရှားသိသာလှသည်။ လုံ့လဝီရိယ စိုက်ထုတ်သော်လည်း ဉာဏ်က မယှဉ်သောအခါ၌ ရသင့်ရထိုက်သော အကျိုးကျေးဇူးကို မရရှိတတ်ကြောင်း ခိုင်းနှိုင်းသုံးနှုန်းသည်။ အကျိုးကားရှိသော်လည်း ထိုက်သင့်သလောက်သာရှိပြီး အပြည့်အဝ ရရှိနိုင်သည့် အခွင့်အရေးကို လက်လွှတ်လိုက်ရသည်နှင့် တူလေသည်။

ဆက်နွယ်နေသည့် စကားပုံအချို့မှာ - 'ပိုးသာကုန်-မောင်ပုံစောင်း မတတ်'၊ 'ဆန်ကွဲသာကုန် ဖရုံမသီး' စသည့် စကားပုံတို့မှာ အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်မှု ထပ်တူကျလေသည်။

ခင်ရာဆွေမျိုး၊ မြန်ရာဟင်းကောင်း

သူစိမ်းတစ်ရံဆံတစ်ယောက်နှင့် ဆွေမျိုးတမျှ ခင်မင်ရင်းနှီးသူသည် သွေးသားတော်စပ်သည့် ဆွေမျိုးရင်းချာ မဟုတ်သော်လည်း ဆွေမျိုးအဖြစ် နှင့် အသိအမှတ်ပြုဖွယ်ရာ ကောင်းလျှင် များစွာ လက်တွဲရမည့် လက်တွဲဖော် မိတ်သင်္ဂဟဖြစ်သည်။ ထို့အတူ အမြန်အမြတ် စားသောက်ဖွယ်ရာ ဟင်းလျာမဟုတ်သော်ငြားလည်း ခံတွင်းနှုတ်မြန်စရာ ဟင်းလျာဖြစ်ခဲ့သော် ဟင်းကောင်းတစ်ခွက်ပမာ မှတ်ယူ၍ရစကောင်းသည်။ လောကနိယာမ အတိုင်း အကျိုးတရားသည် အကြောင်းတရားကို အထောက်အပံ့ပြုခြင်း မည်ပေသည်။ သွေးသားဖြစ်သော ဆွေမျိုးတိုင်းသည် ခင်မင်တတ်သည် မဟုတ်ပေ။

ဟင်းကောင်းတိုင်းလည်း နှုတ်မြန်စေသည် မဟုတ်ပေ။ ဆွေမျိုးဟူ သည်မှာ ခင်မင်မှု၊ ရိုင်းပင်းကူညီတတ်မှု ရှိခြင်းဖြင့်သာ အကဲဖြတ်ရသကဲ့သို့၊ ဟင်းလျာကောင်းဟူသည်မှာလည်း အရသာရှိမှု၊ စားသုံးသူ၏ နှုတ်မြန်စေမှု ပေါ် ခံတွင်းတွေ့ခြင်းအဆုံး၌ မြန်ရာဟင်းကောင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည် သာ ဖြစ်၏။ ထိုအကြောင်းတရားတို့ကို ဆက်စပ်၍ မြန်ရာဟင်းကောင်းဟု ဆိုမှတ်သလို ခင်ရာဆွေမျိုးဟုလည်း မှတ်ယူသင့်ကြောင်း ခိုင်းနှိုင်းပမာပြု သည့် စကားပုံဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'ကိုယ်ထင်ခုတင်ရွှေနန်း'၊ 'စိတ်ရင်း က သွေးရင်းသည်' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ခရု ခါးတောင်းကျိုက်ဖမ်းသည်

လူအချို့တို့သည် လုပ်ဆောင်ရန် မလိုအပ်သော လုပ်ရပ်မျိုးကို တစ်ခါ တစ်ရံ ပြုမူလုပ်ဆောင်တတ်ကြောင်း တွေ့နိုင်၏။ ခက်ခဲခြင်းမရှိ၊ ရန်မူခြင်း မရှိ စွန့်စားရန်မလိုသော ခရုတစ်ကောင်အား အပန်းတကြီး "ခါးတောင်း ကျိုက်၍ ဖမ်းနေခြင်းမျိုးမှာ မလိုလားအပ်သည့် လုပ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ဆိုလို

သည့် စကားပုံဖြစ်သည်။ အရာအခွင့်အားလျော်စွာ တန်ရာတန်ရာသာလျှင် အားထုတ်ရသည်ဖြစ်ပါလျက် လိုသည်ထက်ပို၍ ခွန်အားစိုက်ထုတ်၊ ကြောင့်ကြခံခြင်းမျိုးကို ရှုတ်ချသောအားဖြင့် ဤစကားပုံကို ပြောဆိုလေ့ရှိကြသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'ကြက်ဥပြုတ် သံတုတ်နှင့်ရိုက်ခွဲ'၊ 'နံ့ပြီစုတ်ငှက် အမြောက်နှင့်ပစ်' စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ခတ်ကွင်းပြင်တာနှင့် ရွာသစ်ကြီးရောက်

သမ္မန်ခတ်ရာတွင် ခတ်တက်နှင့် ခတ်တိုင်ကိုချည်တုပ်ထားသော ကြိုးကွင်း (ခတ်ကွင်း) ကို အသင့်ပြုကွပ်မထားသဖြင့် သမ္မန်ရေဆန်ကို ခတ်သွားသောအခါတွင် ခတ်ကွင်းပြတ်တတ်သည်။ ထိုအခါမှ ခတ်ကွင်းကို အသစ်ပြင်၍ ပြုလုပ်နေသောအခါ သမ္မန်သည် ရေဆန်သို့တက်ရန် အင်အားမရှိ ဖြစ်နေသည်။ ထိုအခါ ရေစုန်အတိုင်း သမ္မန်မှာ ဧရာဝတီမြစ်ကြော အတိုင်း မျောပါသွားလျက် အောက်ဘက် ရွာသစ်ကြီးဆီသို့ပင် ခပ်ဝေးဝေး ရောက်ရလေတော့ကြောင်း ဆိုလိုသည်။

ပြင်ဆင်မှုကို လိုသည်ထက်ပို၍ ချဲ့ထွင်နှောင့်နှေးစွာ ပြုလုပ်နေခြင်းအားဖြင့် တကယ်ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ရမည့်အချိန်တွင် ဖင့်နှေးနောက်ကျ၍ နေတတ်သည်ကို ပြညွှန်သောစကားပုံဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတစ်ခုမှာ- 'ခါးတောင်းကျိုက်သည်နှင့် ပွဲပြီး' ဟူသော စကားပုံဖြစ်သည်။

ခင်ကြီးလက်ရန်းတက်ကာ၊ ကျပ်ခိုးစင် မောင်ရှင် မတက်လား

ရဟန်းသံဃာဖြစ်သော ဘုန်းကြီး (ခင်ကြီး) ကပင်လျှင် ဝိနည်းသိက္ခာ နှင့်အညီမနေဘဲ ကျောင်းလှေကားလက်ရန်းအမြင့်ပေါ်သို့ တက်ရောက်နေ ပါလျှင် ငယ်ရွယ်သော ရှင်သာမဏေ (ကိုရင်) တို့မှာ ကျပ်ခိုးစင် (မီးဖို ဆောင်အထပ်) ပေါ် တက်ပေရောမည်။ ထိုအတွက် အပြစ်ဆိုဖွယ်ရာမဟုတ် ဟု ဆိုလိုသည်။

စည်းကမ်းဥပဒေကို ကြီးသူက ရိုသေလိုက်နာမှသာလျှင် ငယ်သား နောက်လိုက်ကလည်း နည်းယူလိုက်နာမည်ဖြစ်သည်။ ရှေ့ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်က အကျင့်ပျက်နေပါမူ နောက်လိုက်ငယ်သားတို့အဖို့ ဆိုဖွယ်ရာမရှိပေ။ ဤ ပမာကို ပုံခိုင်း၍ စကားဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံအဖြစ် 'ခေါင်ကမိုးမလုံလျှင် တံစက်မြိတ် လည်း မလုံနိုင်' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ချဉ်ချဉ်တူးတူး မူးပြီးရော

အရက်စွဲသော အမူးသမားတစ်ယောက်အဖို့ ချဉ်လိုက ချဉ်စေ၊ တူး လိုက တူးစေ နှစ်သက်ခုံမင်တတ်၍ မူးဖို့သာလျှင် အဓိကလိုရင်းဖြစ်သည် ဟု ဆိုလိုသည်။

မိမိနှစ်သက်လာလျှင် မည်သည့်ချို့ယွင်းချက်၊ အပြစ်အနာအဆာကို မျှ မမြင်တော့၊ လျစ်လျူရှု ခွင့်လွှတ်ပေး၍ မိမိဘက်သာ မိမိ သာသာထိုးထိုး၊ ပြေပြေလျော့လျော့ ညှိယူတတ်သော သဘောရှိတတ်သည်။ မိမိ ရည်ရွယ် ထားသည်နှင့် ကိုက်ညီသည် မကိုက်ညီသည်ကို မစဉ်းစား မဝေဖန်၊ မျက်စိ စုံမှိတ်၍ ပြုမူတတ်ခြင်း အရာ၌ ဤစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'မရ-ရသကချိုင်'၊ 'ရှမ်းကြိုက်- နွားချော' စသည်တို့ဖြစ်၏။

ချေးခြောက် ရေနူးသည်

အနံ့အသက်ပျောက်၍ သွေ့ခြောက်နေသော ချေးကို ပြန်၍ နံစော်လာအောင် ရေနန်းနူးသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ပြီးပြတ်ပြီးသောကိစ္စရပ်များ၊ ဟောင်းဆွေးပြီး အကြောင်းတရားလွန်ပြီး အဖြစ်အပျက်တို့ကို အကြောင်းမဲ့ ပြန်၍ ထပ်မံဖော်ကျူးကာ ပူပန်ဆင်းရဲဖြစ်နေခြင်း၊ ဒေါသရန်မီးတောက်နေခြင်း စသည်တို့ကို အပြစ်တင်၍ဆိုသည်။

အလိုအလျောက် ပြီးငြိမ်းပြီးသည့်ကိစ္စကို ပြန်၍ဖော်ခြင်းမှာ အကျိုးမဲ့ကြောင်း ပြဆိုသည်။ လွန်ပြီးကိစ္စကို လွန်လေတော့ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်ကာ အေးလူစွာနေခြင်းက မှန်ကန်ပေသည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ - 'အနည်ထိုင်ပြီးမှ ပြန်မွှေသည်' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ချေးယိုခါနီးမှ ချေးခံတွင်းပေါက်ရှာသည်

လူတစ်ယောက်သည် မိမိဝမ်းသွားချင်စိတ်ရှိလာလျှင် (ချေးယိုထွက်ခါနီးချိန်) တွင်မှ အိမ်သာကို ရှာဖွေနေရသည့် အန္တရာယ်မှာ မသေးလှပေ။ ချေးမယိုမီအချိန်တွင် မိမိအညစ်အကြေးစွန့်ပစ်ရာ အိမ်သာ အဘယ်မှာရှိနေမည်ကို ကြိုတင်ရှာထားပါမှ စိတ်သက်သာရာရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ မိမိပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စအား ကြိုတင်မပြင်ဆင်ထားဘဲ၊ လက်တွေ့ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည့်အချိန်တွင်မှ အပူတပြင်း၊ ပျာပျာသလဲ ရှာဖွေစူးစမ်းပြင်ဆင်လုပ်ကိုင်ခြင်းမျိုးကို ရှုတ်ချ၍ ဤစကားပုံကို သုံးနှုန်းသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ - 'စစ်ရောက်မှ မြားချွန်သည်' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ချေးထဲကလောက် ချေးထဲပျော်

ချေးထဲတွင် ဘာဝအလျောက် စားသောက်ပျော်ပါးနေသော လောက်ကောင်ကို အခြားသော သန့်စင်မွန်မြတ်သည့် နေရာတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ပေးထားသော်လည်း ပျော်မည်မဟုတ်ချေ။ ချေးထဲတွင်သာ ပျော်မည်သာဖြစ်ကြောင်း ဆိုလိုသည်။

ပမာအားဖြင့် မကောင်းမှုဒုစရိုက်လုပ်ငန်းများ၌ ပျော်မွေ့နေတတ်သူများကို ကောင်းရာမွန်ရာသို့ ပို့ဆောင်ညွှန်လတ်သော်လည်း အလိုကျ ပျော်ရွှင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ- 'ဇီကုပ်နတ်ပြည်တင်၊ မြင့်သည်ဟုခုန်ချသည်' ဖြစ်သည်။

ခွေးမြီးကောက် ကျည်တောက်စွပ်

ကောက်နေသောခွေး၏ အမြီးကို ဖြောင့်သွားစေရန် ဆန္ဒဖြင့် ကျည်တောက်စွပ်ပေးထားသော်လည်း ကျည်တောက်ချွတ်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အကောက်မှာ မဖြောင့်ဘဲ ကောက်မြဲတိုင်းသာ ကောက်နေမည် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

သဘာဝတရားကြီး၌ ပြုပြင်၍မရသော အရာကို မည်သို့ပင် ကြိုးစား၍ ပြုပြင်စေကာမူ ပြုပြင်၍ရနိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်သောကြောင့် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ပြောဆို၍ ခက်ခဲ့သောသူများ၊ ဆိုဆုံးမ၍ မရနိုင်သောသူများအား ဤစကားပုံဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသုံးနှုန်းလေ့ ရှိသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ- 'ငရုတ်သီး ရေစိမ်လို့မအေး' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ခွေးရူးကောင်းစား တစ်မွန်းတည့်

ခွေးရူးသည် စိတ်ဖောက်ပြန်သဖြင့် လူအများကို လိုက်လံကိုက်ရာ အားလုံးထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြရသည်တွင် တစ်ကောင်တည်း မင်းမူနိုင် သကဲ့သို့ ရှိသော်လည်း တစ်မွန်းတည့် အချိန်မျှသာကြာ၍ လူအများ၏ ဝိုင်းဝန်းရိုက်နှက်သတ်ဖြတ်ခြင်း ခံရပြီး သေဆုံးသွားကြရသည်သာ ဖြစ် သည်။

မိမိ၏ အရည်အချင်း၊ အစွမ်းအစမရှိဘဲ မော်ကြွားသူ၊ မောက်မာသူ စသည့်သူများမှာ ခေတ္တအခိုက်အတန့်မျှသာ ကောင်းစားနိုင်ပြီး များမကြာမီ ကာလ၌ပင် ဇာတိရပ်ပေါ်၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ တိုင်ကြရလေတော့မှာ မလွဲပေ။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ - 'လူမိုက်ကောင်းစား၊ တစ်မိုးနှောင်း' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ခွေးလှေးခုန်၍ ဖုန်မထ

အထုအထည်နှင့် အလေးချိန်နည်းပါးသေးငယ်သော ခွေးလှေး (ခွေးသန်း) တစ်ကောင်သည် မည်မျှပင် ခုန်ပေါက်နေစေကာမူ ဖုန်တထောင်း ထောင်း ထနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိဟု ဆိုလိုသည်။

အစွမ်းအစ နည်းပါး၍ အရေးမထား၊ ဂရုမစိုက်အပ်သော သူတို့အား အရေးစိုက်ဖွယ်ရာမရှိဟု ဆိုလိုသည့်အခါတွင် ဤစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိ သည်။ ထို့ပြင် တစ်ဖက်သား၏ အင်အားကို နှိမ့်ချပြောလိုသည့်အခါတွင် လည်း ဤစကားပုံကို သုံးသည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ 'ကြောင်သွား ၍ ဆီးနှင်းမကြွေ' ဖြစ်သည်။

ခွေးအိုကြီး လက်ပေးသင်

မှတ်ဉာဏ်ထုံထိုင်း၍ အလေ့အကျင့်ကင်းမဲ့နေသော ခွေးအိုကြီးအား လက်ပေးသင်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ပျိုရွယ်သော ခွေးငယ်လေးများကို သင်ကြားပေးလျှင် ခဏချင်း၌ တတ်မြောက်နိုင်သော်လည်း အသက်ကြီး၍ အချိန်လွန်နေသည့် ခွေးအိုကြီးကို သင်ကြားပေးခြင်းအားဖြင့် တတ်မြောက်ဖို့ ရန် မလွယ်။ နှေးကွေးမည်ဖြစ်သည်။

အချိန်လည်း သိပ်မကျန်တော့သဖြင့် အကျိုးရှိသင့်သလောက် ရှိမည် လည်း မဟုတ်ပေ။ အချိန်ခါလွန်မှ သင်ကြားခြင်း၊ လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့မှာ အချည်းနှီးဖြစ်ဖို့သာ များလှပေသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'မိုးလွန်မှ ထွန်ချ'၊ 'သေခါနီးမှ ခွေး အိုကြီး-နိပါးမှည့်သည်'၊ 'လူပျိုဖြစ်မှ အမည်ကင်ပွန်းတပ်' စသည်တို့ဖြစ် သည်။

ခွေးရူးနှင့် ခွေးကောင်းကိုက်၊ ခွေးကောင်း နားရွက်ပြတ်

ခွေးရူးမှာ ရူးသွပ်ရမ်းကား၍ ဘဝအရူးဖြစ်နေပေရာ ခွေးကောင်းက ဖက်၍ကိုက်သော် ခွေးရူးအဖို့ ပိုပြီး ထိခိုက်နစ်နာမှု မရှိနိုင်ချေ။ ခွေးကောင်း အဖို့မှာကား ရူးသွပ်ခြင်း ကူးစက်ခံရပြီး ထိခိုက်နစ်နာမှု ရှိပေသည်။ ထိခိုက် မှုကို ခံနိုင်စွမ်းရှိသူနှင့် ခံနိုင်စွမ်းမရှိသူတို့သည် အချင်းချင်းဖက်ပြိုင်ခြင်းအား ဖြင့် ထိခိုက်နိုင်စွမ်းမရှိသူကသာလျှင် နစ်နာစေမည်ဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံအချို့မှာကား - 'ဆူးပေါ်ဖက်ကျ ဖက် ပေါက်၊ ဖက်ပေါ်ဆူးကျ ဖက်ပေါက်'၊ 'ကြေးအိုးနှင့် မြေအိုးပေါက်သော်- ကြေးအိုးသာပိန်သည်'၊ 'မတူလျှင်မတူနှင့်' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ခွေးညိုသုန် ချေးကုန်နည်းသည်

အညိုရောင်ရှိသော ခွေးညိုကြီးသည် သုန်မှုန်နေ၍ မဆက်မဆံ၊ အရောမဝင်ဘဲ ရှောင်ဖယ်ရှောင်ဖယ် လုပ်နေပါက လူအဖို့ ဘာမျှထိခိုက်နစ်နာမှုမရှိပေ။ ချေးကုန်တောင် သက်သာပါသေးသည်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ ခွေးတိရစ္ဆာန်နှင့် လူတို့ကြား စည်းသားထားသည့် စကားမျိုးဖြစ်သည်။

တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ဆက်ဆံရာတွင် အခြားတစ်ဖက်မှ အဆက်အသွယ်ဖြတ်ခြင်းဖြင့် ကျန်တစ်ဖက်တွင် ထိခိုက်နစ်နာခြင်းမရှိဘဲ အဆက်ဖြတ်သူအဖို့၌သာ လာဘ်လာဘယုတ်လျော့ရမည့် အခါတွင် ဤစကားပုံကို သုံးသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ - 'မခေါ်လျှင် အထူးရသက်သာသည်' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ခြင်္သေ့မှန်၊ မှင်ဆံသက်သေ

ခြင်္သေ့မျိုး စစ်၊ မစစ်ကို မှင်ဆံကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ထင်ရှားသိသာ နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ခြင်္သေ့သည် အခြားသားရဲတို့နှင့် မတူသော လည်ကုပ်၌ မှင်ဆံလည်မွေး ထိုးထိုးထောင်ထောင်ဖြင့် တစ်မျိုးပင် ကြည့်၍ ကောင်းသော တိရစ္ဆာန်မျိုးဖြစ်သည်။

အရာဝတ္ထုတိုင်းတွင် မူလစစ်မှန်သော အသွင်လက္ခဏာသည် ပေါ်ထင်မြဲဖြစ်၍ အတုအယောင်နှင့် ကွဲပြားကြောင်း သက်သေအမှတ်အသား ရှိစမြဲဖြစ်သည်။ အတုသည် အစစ်မဖြစ်နိုင်ဟု ဆိုလိုသည့်အခါ ဤစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'ရွှေအကြောင်း ဖယောင်းသက်သေ'၊ 'ဆင်ဖြစ်ကြောင်း နှာမောင်းသက်သေ' တို့ ဖြစ်သည်။

ခိုးတတ်မှ ယိုးတတ်သည်

သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ခိုးတတ်သူသည် အခြားသူများအား သူခိုးအဖြစ် ယိုးစွပ်တတ်သကဲ့သို့ မဟုတ်တမ်းတရား ပြုလုပ်တတ်သူသည် သူတစ်ပါးကို လည်း မဟုတ်တမ်းတရား ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု အထင်ရှိတတ်သည်။

မိမိစိတ်ခံစားမှုသဘောနှင့် နှိုင်းပြီးသော် အခြားသူများကိုလည်း မယုံ မကြည်ရှိတတ်ကြောင်း ဆိုလိုသည်။

ခေါင်းတစ်လုံးနှင့် ရေအိုးနှစ်အိုး မရွက်နိုင်

လူတစ်ယောက်အဖို့ ခေါင်းတစ်လုံးသာ ရှိမြဲဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရေပြည့်အိုးကို သယ်ယူရွက်ဆောင်ရာတွင် ခေါင်းတစ်လုံးတည်းဖြင့် ရေအိုး နှစ်အိုးရွက်ဆောင် ယူငင်ဖို့ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထို့အတူ ကြီးမားသော ကိစ္စရပ်များ၊ တာဝန်ဝတ္တရားများကို နှစ်ခု တစ်ပြိုင် နက်တည်း ထမ်းဆောင်ရန် ခက်ခဲလေသည်။

တစ်ဦးသစ္စာကိုသာ ခံယူပြီးနောက်...အခြားတစ်ဦးတစ်ယောက်ထံ ထပ်မံပြီး သစ္စာခံယူရန်လည်း မဖြစ်နိုင်ချေ။

ခုရေတွင်းတူး၊ ခုရေကြည်သောက်ချင်

ရေတွင်းတစ်တွင်းကို တူးပြီးလျှင်ပြီးချင်း ချက်ချင်းဆိုသလိုပင် ရေကြည်သောက်ချင်သည့်ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ပင် မိမိသည် လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို ဆောင်ရွက်စီမံပြီးနောက် သင့်လျော်သည့် ကာလအတိုင်းတာတစ်ခုထိအောင် မစောင့်ဆိုင်းနိုင်တော့ဘဲ ယခုချက်ချင်း ပင် အကျိုးရလဒ် ခံစားချင်လေ၏။ ထိုအခါမျိုးတွင် အထက်ပါစကားပုံကို သုံးနှုန်းလေ့ရှိကြသည်။

ခြိမ်းလွန်းသည့်မိုး မရွာ

တစ်မိုးလုံး မှောင်မည်း၍ ရွာချတော့မယောင်ရှိပြီး လျှပ်ပန်းလျှပ်နွယ်များ ဝင်းလက်ကာ ခြိမ်းနေသောမိုးသည် မရွာတတ်ပေ။ ယင်းကဲ့သို့ပင် အချို့သော လူတို့သည် တကယ်ပင် လုပ်တော့မယောင် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ပြောလွန်းသော်လည်း လက်တွေ့၌ တကယ်မလုပ်ဘဲ ရှိနေတတ်သည်။ ယင်းသို့သော အခြေအနေရှိသောအခါမျိုး၌ အထက်ပါ စကားပုံကို သုံးနှုန်းကြသည်။

ဂါထာပေး တေးဖြစ်

အစွမ်းအာနိသင်ထက်မြက်သော ဂါထာကို နေရာဌာနအားလျော်စွာ စည်းစနစ်တကျ ရွတ်ဆိုရန်ပေးခြင်းမဟုတ်ဘဲ လူအားလုံးတို့အား ဖြန့်ဝေပေးခြင်းဖြင့် စနစ်တကျ မသုံးတတ်သူများက သိဆိုရွတ်ဖတ်ချင်သလို ရွတ်ဖတ်ခြင်းဖြင့် ဂါထာက တေးသီချင်းဖြစ်၍ သွားရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

နေရာဌာနအားလျော်စွာ တန်ဖိုးထား၍ အသုံးချရန် ညွှန်ပြပေးသင့်သည်။ မည်သည့်အရာကိုမဆို အရာဌာနအလျောက် သင့်ရာ ချိန်ဆသုံးစွဲမှလည်း အဖိုးထိုက်တန်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဆက်နွယ်သည့် စကားပုံမှာ 'ဟောလွန်းသည့်တရား၊ နားချော်သည်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဂေါဏေနဂေါဏော၊ သမဏေန သမဏော

နွားတို့သည် နွားတို့အချင်းချင်းသာ စုဝေးကြ၍ ရဟန်းတို့သည်လည်း ရဟန်းတို့အချင်းချင်းသာလျှင် စုဝေးကြမြဲဖြစ်သည်။ အလေ့အကျင့်မျိုး ဘဝ တူရာ-တူရာကိုသာ အညီအညွတ် ပေါင်းစည်းမိကြသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ဘဝဇာတ်၊ အလေ့အလာ၊ အယူအဆ စသည်တို့ မတူညီကြသူများသည် အကြောင်းအားလျော်စွာ ပူးပေါင်းရသော်လည်း နီးစပ်မှုမရှိဘဲ စရိုက်အလေ့ တူမှသာ ပေါင်းသင်းဖွဲ့စပ်မိသည်သာ ဖြစ်၏။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'သူတော်ချင်းချင်း သီတင်းလွေ့လွေ့ ပေါင်းဖက်တွေ့'၊ 'အသွင်တူမှ အိမ်သူဖြစ်'၊ 'ခလေ့တူရာ-မိတ်ဖြစ်လာ' စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ငါးပိဖုတ် မျက်နှာသာပေး ရွှေရေးပန်းကန်တက်

ထမင်းပွဲတစ်ခုတွင် အဓိကကျသည့် ဟင်းမည်(မယ်) မဟုတ်ဘဲ အရံဟင်းဖြစ်သော တန်ဖိုးနည်းသည့် ငါးပိဖုတ်ကို အရေးတယူ အမွှမ်းတင် ကာ ဟင်းကောင်းဟင်းလျာထည့်သည့် အနားရွှေရေးကွပ်သည့် ပန်းကန် တွင် ထည့်ထားပေးသည်မှာ မတန်မရာဖြစ်လှသည် ဆိုလိုသည်။

အခွင့်အရေးပေးလွန်း၊ မြှောက်စားလွန်းပါက မတန်မရာရှိလာပြီး ပိုပြီး နေရာယူတတ်၊ မောက်ကြွားတတ်သည့် လူကို တင်စားဆိုသည့် စကားပုံဖြစ်သည်။ ဆက်နွယ်သော စကားပုံအချို့မှာ 'ထောက်ထား နှောင့်ယှက်၊ မြှောက်စားရောင့်တက်'၊ 'အရောဝင် အရီအသေတန်' တို့ ဖြစ်သည်။

ငါးပိဖြစ်ပြီးမှ အမြီးမနှုန်းချင်နှင့်တော့

ငါးသည် သေရုံသာမက ဆားနှင့်သိပ်ကာ နယ်၊ ထောင်းထုခဲရ၍ပင် ငါးပိဖြစ်ပြီးသည့်နောက်တွင် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ လှုပ်ရှားနိုင်တော့မည် မဟုတ်သဖြင့် အမြီးနှုန်း၍ မရသည့်အတိုင်း မရနိုင်သည်ကိုပင် မပြုလုပ်ပါ နှင့်တော့ဟု ဆိုလိုသည်။

မလွန်ဆန်နိုင်အောင် အရှုံးပေး၊ အညံ့ခံရပြီးနောက်တွင်မှ ထပ်မံ၍ အချည်းနှီး မလွန်ဆန်နိုင်အောင် သတိပေး သုံးနှုန်းသည့် စကားပုံဖြစ်သည်။ အောင်မြင်အောင် မကြိုးစားဘဲ အရေးနိမ့်ပြီးကာမှ ထပ်မံ၍ အောင်မြင်အောင် မျှော်လင့်ခြင်းမျိုးကိုလည်း တားမြစ်ပြောဆို ပညာပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့အဖြစ် 'လက်နက်ချပြီးမှ အောင်လံမစိုက် ချင်ပါနှင့်'၊ 'ဝက်ဖြစ်မှ မစင်မကြောက်နှင့်' စသည်တို့မှာ ထပ်တူအဓိပ္ပာယ်ကျ သည်။

ငါးပိရှိ အကောင်ကောင်၊ အစရှိ အနောင်နောင်

ငါးပိရှိလေလျှင် ငါးပိတွင် လောက်ကောင်များ ပေါက်ဖွားလာတတ် သကဲ့သို့ တစ်စုံတစ်ရာကို လုပ်ရဲကိုင်ရဲ အစရှိလာလျှင် နောင်ကိုလည်း ထိုအစရှိဖူးသည့်အတိုင်း ထပ်ကာထပ်ကာ အထင့်ရဲလာတတ်ခြင်း ရှိနိုင်သည် ဟု ဆိုလိုသည်။ ငါးပိမရှိလျှင် လောက်ကောင်များ မရှိနိုင်သကဲ့သို့ အစမရှိ လျှင်လည်း နောက်ထပ်အခါခါ ဖြစ်ပွားလာနိုင်ခြင်းမျိုး မရှိနိုင်ဟု ဆိုလို သည်။ တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်လာခြင်းသည် အကြောင်းရင်း အစရှိ၍သာဖြစ်ရ သည်။ အကြောင်းမရှိဘဲနှင့် အကျိုးဖြစ်မလာနိုင်။ ထို့အတူ အစမရှိဘဲနှင့် အဆက်မရှိနိုင်ဟူသည့် သဘောကို ဆောင်သည်။

ဆက်နွယ်သည့် စကားပုံတို့မှာ - 'အညှီရှိ-ယင်အုံ'၊ 'မီးရှိ-မီးခိုး ထွက်'၊ 'တစ်ခါရ-ရနိုးနိုး' စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ငရုတ်သီးထဲကပိုး၊ အစပ်မျိုး မကြောက်

ပူစပ်သော ငရုတ်သီးထဲတွင် ကြီးထွားအသက်ရှင်လာသော ပိုးများ အဖို့ အခြားပိုးများကဲ့သို့ အပူအစပ်ကို မကြောက်တော့ဟု ဆိုလိုသည်။ ဒုက္ခ အခက်အခဲ၊ အဆိုးအညစ် စသည်တို့ကို အခါများစွာ တွေ့ကြုံရင်ဆိုင် လာပြီးဖြစ်သော လူသည် အလားတူ အခြေအနေကို ထပ်မံ၍ ရင်ဆိုင်ရငြား သော်လည်း ထူးခြား၍ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိတော့ပေ။ အတွေ့အကြုံသည် ယဉ် ပါးခြင်း၊ ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်းကို ဖြစ်စေကြောင်း သဘောရှိသည်။ ထိုအခါမျိုး နှင့် ကြုံကြိုက်ပါက ဤစကားပုံကိုသုံးသည်။

ဆက်နွယ်နေသော စကားပုံတို့မှာ - 'ဝက်ဖြစ်မှ ချေးမကြောက်နှင့်'၊ 'ပေါက်တဲ့နဖူး မထူးပြီ'၊ 'သန်းခေါင်ထက် ညဉ့်မနက်'၊ 'ငရဲကလူ ပြာပူ မကြောက်' စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ငါ့မြင်းငါစိုင်း၊ စစ်ကိုင်းရောက်ရောက်

ကိုယ့်မြင်းကို ကိုယ့်သဘောနှင့် ထင်သလိုစီးနင်း စိုင်းပြင်းလာသည် ကို မည်သူမျှ တားခွင့် ညွှန်ခွင့် မရှိပေ။ စစ်ကိုင်းမြို့သို့ပင် ရောက်ချင် ရောက်ပါစေဟု တဇွတ်ထိုး မိမိထင်ရာလုပ်မည်ဟု ဆိုလိုသည်။ သူ တစ်ပါး၏ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း၊ ညွှန်ပြစီမံပေးခြင်းကို လက်မခံဘဲ မိမိ စိတ်နှင့် မိမိကိုယ်၊ မငဲ့မကွက် ထင်ရာလုပ်တတ်သူများကို ခိုင်းနှိုင်းတင်စား ၍ စကားပုံဖြင့် ညွှန်းလေ့ရှိသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ 'ငါ့လှေ ငါထိုး ပဲခူး (ပဂိုး) ရောက် ရောက်' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ငါးကြင်းဆီနှင့် ငါးကြင်းကြော်သည်

ငါးများထဲတွင် ငါးကြင်းသည် ဆူဖြိုး၍ အဆီများသဖြင့် သူ့တွင်ပါရှိ သည့် အဆီများနှင့်ပင် ငါးကြင်းကို ပြန်ကြော်၍ဖြစ်နိုင်သည် ဆိုလိုသည်။ မိမိက စိုက်ထုတ်ကုန်ကျရခြင်း မရှိဘဲ သူတစ်ပါး၏ ပစ္စည်းဥစ္စာဖြင့် အခြား သူများကို ကျွေးမွေးပြုစုခြင်း၊ မပင်မပန်းရသော ပစ္စည်းကို ပြန်၍ပေးဖြန့် ခြင်း၊ အမြတ်ဖြင့် ပြန်လည်စိုက်ထုတ်ရင်းနှီးခြင်း စသည့် လုပ်ရပ်များအတွက် တင်စားသုံးနှုန်းရာ၌ ဤစကားပုံမှာ အသုံးဝင်လှသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'သူ့အရိုးနှင့် သူ့ပြန်ထိုး'၊ 'ကြက် မောက်ကိုလှီး၍ ကြက်စာခွံနိုင်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ငါးခုံးမတစ်ကောင်ကြောင့် တစ်လှေလုံးပုပ်

လှေဖြင့်တင်လာသော ငါးများ၌ သေ၍ပုပ်နေသော ငါးခုံးမ တစ် ကောင်ကို ဖယ်ရှားမပစ်မိသောကြောင့် ငါးပုပ်နဲ့တို့မှာ ပျံ့နှံ့လှိုင်၍ တစ်လှေ လုံးရှိ ငါးများပင် ပုပ်ကုန်လေရာဟု ထင်မှတ်ရလောက်အောင် အနံ့ဆိုးရွား လွန်းသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

အသေးအဖွဲ တစ်စုံတစ်ရာနှင့် တစ်စုံတစ်ယောက်ကြောင့် သက်ဆိုင် သူများ၏ ဂုဏ်သတင်းကို သေးသိမ်ထိခိုက် လျော့ပါးနစ်နာစေသည့် အခါ မျိုးတွင် ဤစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိကြသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ 'ပျားတစ်စက်ကြောင့် ပြည်ပျက်'၊ 'မစင်တစ်စက်နှင့် ဟင်းတစ်ခါချက်သွန်ရ' စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ငါးစိမ်းမြင် ငါးကင်ပစ်

ငါးစိမ်းမှရရှိသော ငါးကင်ကိုပင် အမြတ်တနိုး ဟင်းကောင်းဟင်းမွန် အဖြစ် အသုံးပြုစားသောက်နေရပြီး ငါးအစိမ်းရသော အခါတွင်ကား အမျိုးမျိုး မိမိနှစ်သက်ရာ ကြော်ချက်စားသုံးနိုင်ပြီဖြစ်သဖြင့် ယခင်က ငါးကင်ကို မနှမြောတော့ဘဲ စွန့်ပစ်လိုက်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

လူတို့အဖို့ အသစ်အဆန်းကို တွေ့မြင်ရသောအခါ လက်ရှိ သုံးစွဲနေသော အဟောင်းကို စွန့်ပစ်ချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်တတ်သောသဘောကို ရှုတ်ချရာ၌ အထက်ပါစကားပုံကို အသုံးပြုလေ့ရှိ၏။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံအချို့မှာ - 'တစ်ချို့ကွယ် တစ်မယ်မေ့၊ 'အသစ်တွေ့ အဟောင်းမေ့' စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ငါးတကာယိုတဲ့ချေး ပုစွန်ဆိတ်ခေါင်းစု

ပုစွန်ဆိတ်တို့သည် ငါးတကာတို့ စွန့်ပစ်ယိုချသော ချေးများကို စားသောက်တတ်သဖြင့် ပုစွန်ဆိတ်ခေါင်းပိုင်းရှိ အစာအိမ်တွင် ငါးချေးတို့စု၍ နေပေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

သူတစ်ပါးပြုလုပ်သမျှ အပြစ်များ၊ မကောင်းမှုများကို ရိုးအသောသူအား အပြစ်ပုံချခြင်း၊ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း၊ တာဝန်ခံစေခြင်း၊ မိမိအပြစ်လွတ်လျှင် ပြီးစတမ်း ရှောင်လွှဲသွေဖည်၍ အခြားတစ်ယောက်အပေါ် တာဝန်မဲ့စွာ စုပုံဖို့အပ်ခြင်းအရာ၌ ဤစကားပုံကို သုံးနှုန်းကြသည်။

ဆက်နွယ်သောစကားပုံ - 'အများအတွက် ငဝက်ကဒဏ်ခံ' ဟူသော စကားပုံမှာ ထပ်တူကျလှသည်။

ငါးတုလို့ခရပွက် အိုင်ပျက်

ရေအိုင်တွင် ငါးပွက်သကဲ့သို့ ခရက လိုက်၍ပွက်သောအခါတွင် ငါးပွက်သည်အထင်နှင့် လူတို့က ရေကို လျော့နည်းအောင် ပက်၍ ငါးရှာ ဖမ်းခြင်းကြောင့် ရေအိုင်ပါ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

မိမိလေ့စရိုက်နှင့် လျော်ညီသော အပြုအမူထက် ပိုလွန်အားထုတ် ခြင်းဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း သင်ခန်းစာယူရန် ပြဆိုသော စကားပုံဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ 'ဖားတုလို့ ခရခုန်၊ အိုင်ပျက်ရုံသာရှိ လိမ့်'၊ 'မတူလျှင် မတူလေနှင့်' စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ငါးပွက်ရာ ငါးစာချ

ငါးမျှားသူများအဖို့ ငါးမျှားကြရာတွင် တစ်နေရာတည်း၌ ငါးစာကို ချ၍ ငါးကို စောင့်မမျှားဘဲ ငါးပွက်သည့်နေရာကိုလိုက်၍ ငါးစာချနေခြင်း ဖြင့် ငါးစာသာကုန်ပြီး ငါးကို ဟုတ်ဟုတ်ညားညား ဖမ်းမမိနိုင်ဘဲ ရှိနိုင်သည် ဟု ဆိုလိုသည်။

လူတို့အဖို့ အလုပ်တစ်ခုခု၊ ပညာရပ်တစ်ခုခုကို ဇောက်ချ၍ မကြိုး ပမ်းဘဲ ကျရာ-ကြုံရာ အနံ့အပြား၌ အာရုံများပြားကာ ကောင်းနိုးရာရာ လိုက်နေပါလျှင် အချိန်ကုန်လူပန်းဖြစ်ပြီး တိုးတက်ကြီးပွားလာလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ မည်မည်ရရလည်း တိုးတက်အောင်မြင်လာနိုင်ရန် လမ်းမမြင် ပေ။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်နေသူများအတွက် အထက်ပါ စကားပုံသည် အသင့်လျော်ဆုံးသော စကားပုံဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ 'ဆန်စဉ်ရာ-ကျည်ပွေ့လိုက်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ငါးဖျံတစ်လှည့် ပုံလုံတစ်လှည့်

ရေကမ်းစပ်တွင် ပေါက်ရောက်တတ်သည့် ပုံလုံပင်မှ အသီးကလေးများသည် ရေပေါ်သို့ ကြွေကျရာမှ ငါးဟပ်၍ ရေရိုက်ရာ ရေအောက်သို့ မြုပ်ကွယ်သွားတတ်သည်။ ရေအောက်မှ ရေပေါ်သို့ တစ်ဖန်ပြန်ပေါ်လာသောအခါ ငါးဖျံက တစ်လှည့် ခုန်မြောက်ဟပ်လိုက်နှင့် ပုံလုံသီးကလေးနှင့် ငါးပျံတို့ တစ်လှည့်စီ မြုပ်ချည်ပေါ်ချည် ဖြစ်နေကြသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

အမြဲ တစ်သမတ်တည်း မတည်တံ့ဘဲ နိမ့်ချည်မြင့်ချည်၊ ကျချည်-တက်ချည် အခိုက်အလှည့်ရှိသော လောကဓံသဘောကို ဖော်ပြသုံးနှုန်းသော စကားပုံဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံတို့မှာ - 'သစ်ငှက်မြင့်တုံ့ မြက်မြင့်တုံ့'၊ 'မှန်ကင်းတစ်လှည့် ထင်းတစ်လှည့်'၊ 'ရေစီးတစ်ခါ ရေသာတစ်လှည့်' စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

(မှတ်ချက်။ ။ ပုံလုံမှာ ကမ်းစပ်တို့တွင် ပေါက်ရောက်သော နွယ်ပင်မှ နွယ်သီးမျိုးဖြစ်ပြီး၊ ယခုအခေါ် ပဲလင်းမြွေသီး (ပုံလုံသီး) မဟုတ်ပါ)

ငါးရိုးမျက်-လက်တို့

လည်ချောင်းအတွင်း၌ ငါးအရိုးမျက်နေသူသည် ယင်းအရိုးကို မိမိလက်ချောင်းဖြင့် ကော်နှိုက်ထုတ်လိုပါသော်လည်း လက်ချောင်းက တိုနေသဖြင့် မမိမကမ်း ခံစားနေရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့အတူ ကိစ္စရပ်တစ်ခုခုတွင် မမိမကမ်း၊ မပြီးမပြတ်၊ အလှမ်းမမီ စသည်ဖြင့် အကျပ်အတည်းဖြစ်နေသောအခါတွင် ဤစကားပုံမျိုးကို သုံးနှုန်းလေ့ရှိကြသည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ 'လင်လိုတုန်း နားပဲ့' ဟူသည့် စကားပုံဖြစ်သည်။

ငါးသိုင်းများ ဟင်းဟုံ

ဟင်းချက်ပြုတ်ရာတွင် ငါးအခတ်ကို သင့်ရုံမျှခတ်လျှင် အရသာ ချိုမြိန်ကောင်းမွန်မည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ငါးသိုင်းငါးကို အများအပြား ခတ်၍ ချက်ခြင်းဖြင့် အရသာမှာ ဟုံ၍ မည်သို့မျှ သိသိသာသာ ထူးခြားခြင်းမရှိ တော့ဘဲ ဖြစ်သွားရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

အရာရာတွင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်ရုံ အတိုင်းအဆ ချင့်ချိန်နှိုင်းဆ တတ်ရမည်သာဖြစ်သည်။ ပိုလွန်းပါကလည်း အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေတတ်ကြောင်း ညွှန်းဆိုသော စကားပုံဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်သော စကားပုံမှာ 'တန်ဆေး လွန်ဘေး' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ငိုချင်လျက် လက်တို့

ငိုချင်နေသော သူတစ်ဦးအဖို့ အလိုလိုနေရင်း ငိုရန်အသင့်ဖြစ်နေပေ ရာ တစ်စုံတစ်ယောက်က 'လက်ဖြင့်ထိတို့ကျိစားသောအခါ ထိုထိတို့မှုမျှ လောက်ဖြင့် ငိုရလောက်အောင် ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေကာမူ ထိုသူအဖို့ ငိုချင်နေ သော ဓာတ်ခံရှိပြီးဖြစ်သဖြင့် ထိတို့ခြင်းကို အကြောင်းရှာ၍ ငိုချလိုက်တတ် သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

မူလက အခြားအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပျက်မှုတို့တွင် နောက်ဖြစ်လာ သည့် ပယောဂအပေါ် စုပုံအကြောင်းရှာ၍ ပုံချခြင်းကို ပြုတ်တတ်ကြသည်။ အကြောင်းအခွင့် အပြစ်ရှာနေသူ၊ ဓားစာခံလိုနေသူအား သတိထား၍ ဆက်ဆံရန် ညွှန်ပြသော စကားပုံဖြစ်သည်။

ဆက်နွယ်နေသော စကားပုံမှာ 'မိုးခေါင်ခေါင်-ငါ့သျှောင် ဘယ်သူဆွဲ ပါ့မလဲ' ဟူ၍ဖြစ်သည်။